

Justerat tisdagen den 21 september 2010

Inger Linge

Conny Andersson

John Glas

§ 138 **Inledning**

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppropslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

Fullmäktige beslutade att med anledning av en sekreterares frånvaro medge Cathrine Höglund att sköta närvarohanteringen vid dagens sammanträde.

§ 139 **Kungörelse och annonsering**

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde anslogs den 26 augusti 2010 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt till länsstyrelsen.

Föredragningslistan infördes den 30 och 31 augusti 2010 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 140 **Justering**

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 21 september 2010.

§ 141 **Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t.o.m. den 31 oktober 2010 till ny ersättare i valkrets 5 efter John Ahlberg (M) utse Joar Horn (M)** LS 1007-0600

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 142**Anmälan av revisorernas augustirapport till landstingsfullmäktige över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen**

LS 1008-0653

Anf. 1

I ärendet yttrade sig revisorskollegiets ordförande Georg Jönsson.

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 143**Anmälan av Sveriges Kommuner och Landstings cirkulär Fullmäktiges val av revisorer**

LS 1006-0503

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 144**Förteckning över fullmäktigeärenden som inte avgjorts**

LS 1005-0453

Anf. 2-3

I ärendet yttrade sig Åke Askensten och landstingsrådet Birgitta Rydberg.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att med godkännande av gjord redovisning lägga förteckningen till handlingarna.

§ 145**Anmälan av Utvärdering av Stockholms läns landstings insatser i samband med den nya influensan**

LS 0909-0782

Anf. 4-7

I ärendet yttrade sig Åke Askensten, Håkan Jörnehed samt landstingsrådet Catharina Elmsäter-Svärd.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att lägga ärendet till handlingarna.

§ 146**Ny sammanträdestid för landstingsfullmäktiges behandling av budget 2011 för Stockholms läns landsting (förslag 61)**

LS 1006-0517

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fullmäktiges budgetsammanträde flyttas från den 29-30 november till den 14-15 december 2010 samt att den 30 november kvarstår som sammanträdesdag.

§ 147**Delårsbokslut 2010 för Stockholms län landsting (förslag 62)**

LS 1006-0546

Anf. 8-83

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Catharina Elmsäter-Svärd, Håkan Jörnehed, landstingsrådet Dag Larsson, Thomas Magnusson, landstingsrådet Gustav Andersson, Vivianne Gunnarsson, landstingsråden Lars Dahlberg och Birgitta Rydberg, Pia Lidwall, landstingsråden Filippa Reinfeldt och Stig Nyman, Marie Åkesdotter, Anna Attergren Granath samt landstingsrådet Ilija Batljan.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag med tilläggsyrkande från M-, FP-, KD- och C-ledamöterna med följande lydelse: ”att godkänna att bifogade text till avsnitt 7 om miljö, som fallit bort i landstingsstyrelsens förslag till delårsbokslut, inarbetas i delårsbokslutet, att fastställa delårsbokslut för januari-juni 2010 för Stockholms läns landsting med kompletteringen till landstingsstyrelsens förslag.”
- 2) bifall till S-, V- och MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktiges beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag och M-, FP-, KD- och C-ledamöternas tilläggsyrkande.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag och M-, FP-, KD- och C-ledamöternas tilläggsyrkande

att överföra maximalt 15 000 000 kronor från koncernfinansiering till landstingsstyrelsen för särskild sommarlovssatsning för skolungdomar under 2010

att överföra 22 986 000 kronor från centralt landstingskapital till färdtjänstverksamheten vilket inte reglerades i samband med landstingsfullmäktiges beslut om resultatdispositioner i bokslutet för år 2009

att bevilja AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) 1 000 000 kronor för pilotprojektet med SL:s periodkort på M/S Ballerinan under perioden 20 augusti – 20 december 2010, att finansieras av koncernfinansiering

att bifogade text till avsnitt 7 om miljö, som fallit bort i landstingsstyrelsens förslag till delårsbokslut, inarbetas i delårsbokslutet

att fastställa delårsbokslut för januari-juni 2010 för Stockholms läns landsting med kompletteringen till landstingsstyrelsens förslag.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av S-, V- och MP-ledamöterna.

§ 148**Stiftelsernas årsredovisningar 2007 (förslag 63)**

LS 0806-0604

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna årsredovisningarna 2007

*att bevilja ansvarsfrihet för styrelsen i stiftelserna Cancercentrum Karolinska, Centrum för Molekylär Medicin, Clara, Stockholms läns museum, Stockholms läns äldrecentrum, Skär-
gårdsstiftelsen i Stockholms län, Stockholms Konserthusstiftelse.*

*De ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i berörda stiftelser deltog ej i behand-
lingen och besluten gällande ansvarsprövning för de stiftelser i vilka de innehaft uppdrag.*

§ 149

Stiftelsernas årsredovisningar 2008 (förslag 64)

LS 0906-0515

Ärendet utgick.

§ 150

Nationell finansiering av biobanken för navelsträngsblod och Tobias Registret (förslag 65)

LS 1004-0389

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att finansiering av biobanken för navelsträngsblod samt Tobias Registret ska ske inom
ramen för koncernfinansiering år 2010*

*att finansiering av biobanken för navelsträngsblod samt Tobias Registret hanteras inom
ramen för hälso- och sjukvårdsnämndens budget för åren 2011-2012.*

§ 151

Samordning av verksamheterna i ALMI Företagspartner Stockholm AB och ALMI Företagspartner Sörmland AB (förslag 66)

LS 1005-0424

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

*att godkänna förslag om överföring av verksamhet från ALMI Företagspartner Stockholm
AB (556488-1380) till det nybildade bolaget ALMI Företagspartner Stockholm Sörmland AB
(556141-8392), vars ägare, förutom moderbolaget och majoritetsägaren ALMI Företags-
partner AB (556481-6204) med innehav 51 % av aktierna i det nybildade bolaget, avses bli
Stockholms läns landsting, med ett innehav av 40,5 % av aktierna, och Regionförbundet
Sörmland, med ett aktieinnehav på 8,5 %*

*att landstinget förvärvar 40,5 procent av aktierna i bolaget ALMI Företagspartner
Stockholm Sörmland AB (556141-8392)*

*att godkänna förslag till bolagsordning och ägardirektiv för ALMI Företagspartner
Stockholm Sörmland AB (556141-8392)*

*att godkänna och till landstingsstyrelsen uppdra att teckna samverkansavtal avseende ALMI
Företagspartner Stockholm Sörmland AB (556141-8392)*

*att uppdra åt landstingsstyrelsen att utse ombud vid nästkommande bolagsstämmor i
berörda bolag i syfte att fullgöra beslut om överföring av verksamhet från ALMI Företags-
partner Stockholm AB (556488-1380) till ALMI Företagspartner Stockholm Sörmland AB
(556141-8392)*

att nominera tre styrelseledamöter till ALMI Företagspartner Stockholm Sörmland AB (556141-8392) fr.o.m. den 1 juli 2010 intill slutet av nästkommande ordinarie årsstämma

att nominera två ledamöter till det vilande bolaget ALMI Företagspartner Stockholm AB (556488-1380) fr.o.m. den 1 juli 2010 intill slutet av nästkommande ordinarie årsstämma
att uppdra åt landstingsstyrelsen att fatta erforderliga beslut rörande förvärv av 40,5 procent av aktierna i bolaget ALMI Företagspartner Stockholm Sörmland AB (556141-8392) samt att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för genomförandet av beslutet.

§ 152

Reviderade ägardirektiv för Norrtäljes gemensamma hälso- och sjukvårds- och omsorgsbolag TioHundra AB (förslag 67)

LS 1005-0456

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna förslag till reviderade ägardirektiv för Norrtäljes gemensamma hälso- och sjukvårds- och omsorgsbolag TioHundra AB

att rekommendera förbundsdirektionen i Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg att anta reviderade ägardirektiv för Norrtäljes gemensamma hälso- och sjukvårds- och omsorgsbolag TioHundra AB i enlighet med bilagan om förslag till reviderat ägardirektiv för TioHundra AB

att nominera Jan Olov Sundström (M) som den vilken Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg ska utse som ombud på bolagsstämma i Norrtäljes gemensamma hälso- och sjukvårds- och omsorgsbolag TioHundra AB, i syfte att besluta om ägardirektiv enligt bilagan om förslag till reviderat ägardirektiv för TioHundra AB.

§ 153

Ny- och ombyggnation av lokaler för akutmottagning samt patologi och obduktion vid S:t Görans akutsjukhus (förslag 68)

LS 1003-0198

Anf. 84-88

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Maria Wallhager, Håkan Jörnehed samt Vivianne Gunnarsson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till V-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktiges beslutat enligt landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna att ny- och ombyggnation av lokalerna för akutmottagning samt patologi- och obduktionsverksamhet vid S:t Görans akutsjukhus genomförs i enlighet med av Locum AB redovisat programarbete inom en ekonomisk ram om högst 260 000 000 kronor

att uppdra åt Locum AB att inrymma investeringsutgifter för år 2010 inom fastställd investeringsram för år 2010 och att beakta objektet i kommande års investeringsplaner

att uppdra åt Locum AB att återkomma till landstingsfullmäktige i ärendet för förnyat beslut om angiven ekonomisk ram eller annan förutsättning för projektet förändras

att uppdra åt landstingsstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att beakta investeringen avseende ny- och ombyggnation av lokalerna för akutmottagning samt för patologi- och obduktionsverksamhet vid S:t Görans akutsjukhus i samband med upphandling och nytt driftavtal för S:t Görans akutsjukhus.

RESERVATION

Reservation mot fullmäktiges beslut anfördes av V-ledamöterna.

§ 154

Valärenden (förslag 69)

LS 0809-0280, 0810-0944, 0903-0283, 0912-1018, 1057, 1002-0104, 1003-0219, 0264, 0276, 0280, 0330, 1005-0461, 1006-0526, 0558, 1008-0614, 0615

Fullmäktige beslutade att medge befrielse för Shirley Magné (KD) från uppdraget som ersättare i fullmäktige, valkrets N, för Camilo Goine (M) från uppdraget som ersättare i fullmäktige, valkrets 3 samt för Kajsa Hansson (C) från uppdraget som ledamot i fullmäktige, valkrets NO, ersättare i landstingsstyrelsen, ersättare i hälso- och sjukvårdsnämnden och ersättare i Mälardalsrådets Näringslivs- och FoU-utskott.

Fullmäktige valde enligt valberedningens förslag

Landstingsstyrelsen intill det sammanträde då val av styrelse förrättas efter nästkommande allmänna val av fullmäktige

Ersättare

C Lars Carlsson (efter Kajsa Hansson)

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Elmsäter-Svärd, Wennerholm, Reinfeldt, Lundquist, Ljungberg Schött, Rosdahl och Larsson inträder ersättarna Sandström, Pervaz, Salminen, Broberg, Padmaperuma, Sundström, Ifvarsson, Liliemark, Lidwall, Gripenstam och Carlsson; För ledamöterna Rydberg och Wallhager inträder ersättarna Ifvarsson, Liliemark, Lidwall, Gripenstam, Carlsson, Sandström, Pervaz, Salminen, Broberg, Padmaperuma och Sundström; För ledamoten Nyman inträder ersättarna Lidwall, Gripenstam, Carlsson, Sandström, Pervaz, Salminen, Broberg, Padmaperuma, Sundström, Ifvarsson och Liliemark; För ledamoten Andersson inträder ersättarna Gripenstam, Carlsson, Sandström, Pervaz, Salminen, Broberg, Padmaperuma, Sundström, Ifvarsson, Liliemark och Lidwall.

Hälso- och sjukvårdsnämnden intill utgången av 2010

Ersättare

C Stefan Bergström (efter Kajsa Hansson)

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Reinfeldt, Lundquist, Ljungberg Schött, Reichenberg och Helmersson inträder ersättarna Cronvall-Morén, von Uexküll, Lindblad-Söderman, Rosdahl, Lindquist,

Svanström, Lannerö och Bergström; För ledamoten Rydberg inträder Lindquist, Svanström, Lannerö, Bergström, Cronvall-Morén, von Uexküll, Lindblad-Söderman och Rosdahl; För ledamoten Lidwall inträder ersättarna Lannerö, Bergström, Cronvall-Morén, von Uexküll, Lindblad-Söderman, Rosdahl, Lindquist och Svanström; För ledamoten Andersson inträder ersättarna Bergström, Cronvall-Morén, von Uexküll, Lindblad-Söderman, Rosdahl, Lindquist, Svanström och Lannerö.

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska intill utgången av 2010

Ledamot

- Erik Åsbrink (efter Carl Johan Åberg)

Förvaltningsrätten i Stockholm intill utgången av 2010

Nämndemän

KD Therese Ayoub (efter Marlene Rindå)
S Gunilla Bonnalt (efter Leif Nyström)

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag att nominera

Almi Företagspartner i Stockholm Sörmland AB intill slutet av nästkommande ordinarie årsstämma

Ledamöter

M Lena Cronvall-Morén
S Staffan Holmberg
- Thorbjörn Ekström

Almi Företagspartner i Stockholm (vilande bolag) intill slutet av nästkommande ordinarie årsstämma

Ledamot

M Kjell Treslow
S Sylvia Lindgren

Almi Investeringsfond AB intill utgången av 2010

Ledamot

M Kjell Treslow

Fullmäktige beslutade enligt valberedningens förslag att bordlägga val av

en ledamot i Mälardalsrådets Näringslivs- och FoU-utskott efter Kajsa Hansson (C)

tretton nämndemän i förvaltningsrätten i Stockholm efter Gunnar Nygren (FP), Susanne Klavbäck (S), Eivor Hindström (MP), Fredrik Niemelä (MP), Berivan Öngörur (V), Toivo Jokkala (V), Inger Gemicioglu (V), Gunnar Bjerkli (V) och Atilla Yavuz (V), samt en plats för (C) och tre platser för (V).

tre nämndemän i Svea Hovrätt efter Henning Carlsson (S), Pablo Lizama Farias (V) och Gilda Cordova (V).

fyra ledamöter i skattenämnden för skattekontor 5-8 efter Alexandra von Seth (M), Johan Steenhoff-Eriksen (M) och Milan Randelovic (M) samt en plats för (V).

två ledamöter i skattenämnden för skattekontor 9-10 och utlandsskattekontoret efter Patrik Kempe (M) och Olle Hedenblad (M).

Fullmäktige beslutade vidare att utse Björn Holmberg (-) till ledamot i styrelsen för Tågia AB (vilande dotterbolag till SL AB) samt Lars Gereholt (-) till suppleant i styrelsen för SL HR Service AB. Valen är en korrigeringsval av tidigare genomförda val vid sammanträdet den 13 april 2010.

§ 155

Interpellation 2010:27 av Dag Larsson (S) om brister i vårdval för planerad rehabilitering

LS 1006-0492

Anf. 89-96

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 8 juni 2010 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 2.

Landstingsrådet Lars Joakim Lundquist hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson och Lars Joakim Lundquist samt Vivianne Gunnarsson.

§ 156

Interpellation 2010:28 av Birgitta Sevefjord (V) om Veramottagningen

LS 1006-0493

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 157

Interpellation 2010:29 av Vivianne Gunnarsson (MP) om markföreningar på landstingets fastigheter

LS 1006-0494

Anf. 97-101

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för miljöfrågor. Fullmäktige medgav den 8 juni 2010 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 3.

Landstingsrådet Gustav Andersson hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Vivianne Gunnarsson och landstingsrådet Gustav Andersson.

§ 158

Frågestund

LS 1009-0684

Anf. 102-164

1) Lars Dahlberg (S) till landstingsrådet Christer G Wennerholm (M): Kan du idag ge ett klart besked om när Spårväg City kan gå genom city?

2) Håkan Jörnehed (V) till landstingsrådet Maria Wallhager (FP): Tycker du att en lön på ca 20 500 kr/månad är en bra och rimlig lön för nyutexaminerade sjuksköterskor?

- 3) Åke Askensten (MP) till landstingsrådet Christer G Wennerholm (M): Har landstingsrådet någon åsikt om när byggandet av Spårväg City i riktning mot Ropsten bör starta?
- 4) Anders Lönnberg (S) till landstingsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M): Kommer du att bjuda in till blocköverskridande diskussioner om ändrat ersättningssystem för primärvården?
- 5) Håkan Jörnehed (V) till landstingsrådet Stig Nyman (KD): Är du nöjd med hur landstingets folkhälsoarbete har utvecklats inom ramen för den nya organisationen KFA (Karolinska folkhälsoakademin)?
- 6) Åke Askensten (MP) till landstingsrådet Christer G Wennerholm (M): Har landstingsrådet någon plan för att påskynda reparerandet av stillastående rulltrappor och hissar i SL-trafiken?
- 7) Johan Sjölander (S) till landstingsrådet Christer G Wennerholm (M): Tycker du det är acceptabelt att tillgänglighetsåret 2010 inviga en otillgänglig spårvagn?
- 8) Kerstin Pettersson (V) till ordföranden i sjukvårdsstyrelse Söder, Olov Lindquist (FP): Kan du garantera tillgången till rehabilitering, sjukgymnastik och arbetsterapi inom ramen för Samrehab LOK även efter att landstinget sagt upp avtalet och dragit sig ur landstingets åtagande?
- 9) Dan Westin (MP) till landstingsrådet Christer G Wennerholm (M): Vill trafiklandstingsrådet göra något för att förbättra den mycket dåliga planeringen för busstrafiken på den eventuella förbifarten, Förbifart Stockholm?
- 10) Inger Ros (S) till ordföranden i Programberedning 1: Äldre och multisjuka, Pia Lidwall (KD): Tycker du att det är rätt att äldre går miste om läkarbesök i hemmet på grund av att vårdcentralerna, inom ramen för Vårdval Stockholm, måste lägga all kraft på korta mottagningsbesök?
- 11) Christina Enocson-Mårtensson (S) till ordföranden i Programberedning 1: Äldre och multisjuka, Pia Lidwall (KD): Med anledning av landstingsrevisorernas granskningsrapport om äldres stora vårdbehov, tycker du att det är rättvist att äldres hemadress ska avgöra deras möjligheter till optimalt anpassad vård?

Frågorna antecknades som besvarade.

§ 159

Anmälan av motioner

LS 1009-0683

Nr 2010:8 av Raymond Wigg och Helene Sigfridsson (MP) om resurser för att utveckla en hälsofrämjande psykiatri

Motionen remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

§ 160

Interpellation 2010:30 av Håkan Jörnehed (V) om hemsjukvårdens roll i vårdval Stockholm

LS 1006-0495

Anf. 165-174

Interpellationen är ställd till ordföranden i programberedning 1: Äldre och multisjuka. Fullmäktige medgav den 2010 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 4.

Ordföranden Pia Lidwall hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed, Pia Lidwall, Kerstin Pettersson samt Ann-Sofi Matthiesen.

§ 161

Interpellation 2010:31 av Lars Dahlberg (S) om befolkningsökningen och utbyggd kollektivtrafik

LS 1006-0496

Anf. 175-196

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige medgav den 2010 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, bilaga 5.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Lars Dahlberg och Christer G Wennerholm, Gunilla Roxby Cromvall, Marie Åkesdotter, Jan Strömdahl, Stella Fare, Demba Bah, Fredrik Kronberg, Peter Kockum, Kerstin Pettersson samt Sverre Launy.

§ 162

Interpellation 2010:32 av Raymond Wigg (MP) om nyttigare mat inom kollektivtrafiken

LS 1006-0497

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl. 15.05.

Vid protokollet

Peter Freme

Anföranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 7 september 2010

§ 142 Anmälan av revisorernas augustirapport till landstingsfullmäktige över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen

Anförande nr 1

Georg Jönsson, revisorskollegiets ordförande: Fru ordförande, ärade landstingsfullmäktigeledamöter! En huvuduppgift för landstingsrevisionen är att kontinuerligt under året granska den verksamhet som bedrivs inom koncernen Stockholms läns landsting och redovisa de iakttagelser vi gör. Vi arbetar opolitiskt och på ett obundet sätt. Vi kommunicerar med de ansvariga löpande under året. Vi har nyhetsbrev och redovisar iakttagelser. Vi har en hemsida som alla kan ta del av. Vi framställer olika typer av projektrapporter.

Vid tre tillfällen under året återkommer vi till landstingsfullmäktige som helhet. Vi har en augustirapport som vi redovisar i dag, över verksamheten och den ekonomiska utvecklingen under det första halvåret.

Vi har en novemberrapport, då vi återkommer om resultatet av den löpande granskningen och den interna kontrollen. Vi återkommer i april med sammantagna slutsatser av det arbete vi har bedrivit under året, liksom med bedömningar och utlåtanden i revisionsberättelser och granskningsrapporter.

I dag är det dags för augustirapporten. Vi har lämnat en skriftlig redovisning till fullmäktiges ledamöter, och jag vill på kollegiets och revisorsgruppernas vägnar direkt hänvisa till det material som ni har framför er.

Jag vill ta fram ett femtal olika aspekter mycket kortfattat. För det första finner vi att delårsrapporten i allt väsentligt ger en korrekt bild av landstingets ekonomiska ställning och resultat. För det andra konstaterar vi med tillfredsställelse att det ekonomiska resultatet är positivt så här långt.

För det tredje bedömer vi att verksamhetsresultatet som det redovisas i delårsrapporten inte i alla delar uppfyller fullmäktiges antagna mål så här långt. För det fjärde ser vi positivt på det arbete som pågår med att utveckla uppföljningen av de mål som uppställs av landstingsfullmäktige.

För det femte har vi några påpekanden. I allt väsentligt är de väl kända, och det finns möjlighet att ta dem till sig till dess vi återkommer i samband med årsredovisningen och med vår slutrevision nästa år. I övrigt innehåller rapporten en hel del information som vi vill föra fram till landstingsfullmäktiges alla ledamöter.

Fru ordförande! Med detta vill jag tacka för mig. Vi återkommer till fullmäktige i samband med novemberrapporten.

§ 144 Förteckning över fullmäktigeärenden som inte avgjorts

Anförande nr 2

Åke Askén (MP): Detta är egentligen inget av de mer häpnadsväckande ärendena. Men när jag ser det påminns jag om vår spårvagnsmotion, som vi i Miljöpartiet väckte 2002. Den kom upp 2005. Den gällde Spårväg City. Man undrar varför det ska behöva ta så lång tid.

Jag tänker på ett antal politiskt ganska harmlösa motioner från 2007. En av dem gällde sjukvården för personer med behov av habiliteringsinsatser. Det borde väl inte vara så svårt att få upp en sådan motion i fullmäktige? Det skulle vara intressant att av ansvarigt

landstingsråd få veta varför det är en sådan eftersläpning med behandlingen av så många motioner.

Anförande nr 3

Landstingsrådet Rydberg (FP): När den motionen väcktes hade man i medicinska specialitetsrådet beslutat att ta fram en fokusrapport om bland annat vuxna med funktionshinder och utvecklingsstörning och deras behov av sjukvård. Den fokusrapporten är färdig och bearbetas nu av hälso- och sjukvårdsförvaltningen inför nästa års budget.

§ 145 Anmälan av Utvärdering av Stockholms läns landstings insatser i samband med den nya influensan

Anförande nr 4

Åke Askén (MP): Ordförande, ledamöter! Jag hänvisar till Miljöpartiets särskilda uttalande i landstingsstyrelsen.

Det finns internationella problem med det här. Man förstår att läkemedelsindustrin är inblandad i hanteringen. Det kan vi ju inte avgöra här, utan det är WHO och andra instanser som får avgöra om det till exempel har förekommit jäv på det området.

Det som är intressant för oss inför framtida utbrott av sjukdomar som vi inte känner till är hur vi har hanterat detta med de köer som uppstod och med medborgare som var missnöjda över att de fick köa så länge.

I övrigt tycker jag att det var mycket som var positivt med hanteringen av den så kallade svininfluensan. Om jag minns rätt var det i hela landet 29 personer som dog, varav över hälften i Stockholms län. Det var inte överraskande att vi hade en större andel, men siffran är överraskande låg i jämförelse med de internationella. Det mest anmärkningsvärda är egentligen att antalet fall av den vanliga influensan sjönk så drastiskt jämfört med tidigare år. Det kan vara en bieffekt av att man vaccinerade mot svininfluensan. Det blev väldigt få dödsfall i hela landet, och speciellt påtagligt var det här i Stockholms län.

En annan bidragande orsak, kanske den främsta, var de kampanjer för ökad hygien som landstinget förde på ett bra sätt och där vi också hade god hjälp av medierna. Ni kommer i hög ålder att det var handsprit och att man tvättade händerna och så vidare. Det blev en väldig uppräckning, inte minst på våra sjukhus men också bland vanliga medborgare, som skötte sig bra. Nu måste vi fundera på hur vi kan upprätthålla denna goda hygien inom landstingets egna inrättningar och bland medborgarna. Jag tror att det är viktigt att satsa på information här även i fortsättningen.

Anförande nr 5

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter och alla åhörare! Det här är ett väldigt viktigt ärende. Det handlar framför allt om att dra lärdomar av det som hände och om att använda de erfarenheterna.

Utvärderingen av Stockholms läns landstings insatser i samband med den nya influensan är jätteviktig, men det som vi måste ta oss en rejäl funderare på är det som man *inte* har utvärderat. Uppdraget omfattade nämligen också en utvärdering av SLL:s kommunikationsinsatser. Där upplever jag att vi faktiskt blev tagna på sängen, inte minst av de sociala medierna. Det piskades upp en stämning som påverkade medborgarna mycket, och sedan hakade de övriga medierna på.

Hur hanterar vi en sådan här sak? Det måste vi ha en strategi för. Nu frågar man sig om detta med svininfluensan kanske var falskt alarm. Tyvärr tror jag att liknande saker kommer att inträffa förr eller senare, även om det inte blir nästa år eller nästa mandatperiod. Det kommer antagligen pandemier eller katastrofer, och då tycker jag att det

är viktigt att vi tar vara på erfarenheterna. Nu är det många som upplever att vi i landstinget i onödan ropade "Vargen kommer!", men när vargen väl kommer blir det problem.

Sedan har jag synpunkter på hur vi hanterade detta politiskt, och det hade jag i budgetdebatten en diskussion med Catharina och Filippa om. Den behöver vi inte ta om, men jag hänvisar till vårt särskilda uttalande. Jag hoppas också att vi tar vara på de erfarenheter som detta ärende ändå har givit oss.

Anförande nr 6

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande, fullmäktige! Det som de båda föregående talarna tar upp är naturligtvis väldigt viktigt. Det vi nu har framför oss är den utvärdering som vi för egen del har gjort i Stockholms läns landsting. Det som ska läggas till därutöver är den gemensamma utvärdering som görs för landet i dess helhet. Det är också intressant för oss att veta om det till exempel var bättre att inte följa Socialstyrelsens rekommendationer, som man gjorde i vissa landsting men inte i alla, när det gällde vilka som skulle prioriteras i vaccinationsordningen. Det kommer vi att kunna ta del av i den nationella utvärderingen.

Håkan Jörnehed tog upp kommunikationen. Det är lika viktigt att vi har en enhetlig, trygg och säker information som går ut i landet som helhet. I den nationella utvärderingen kommer vi att kunna se hur detta gjordes alltifrån statliga myndigheter och ned på lokal nivå.

Det som Åke Askensten tog upp om handhygien är något som vi fick en rejäl påminnelse om. Det är ju detta som är basen när det gäller att minska inte minst alla de vårdrelaterade infektioner som vi har att brottas med.

Alla dessa delar är viktiga. Jag tycker att det är bra att vi har gjort den här utvärderingen, så att vi ser vad vi kan göra bättre nästa gång. Och naturligtvis kommer det en nästa gång. Om det hade blivit bättre eller sämre om vi hade gjort på ett annat sätt vet vi ju inte. Men här kunde vi pröva i lugn och ro.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att ta del av den gemensamma utvärderingen för landet som helhet. Den har vi inte fått än. Men vi har bidragit med vår del, för Stockholms läns landsting är en stor del av landet.

Anförande nr 7

H å k a n J ö r n e h e d (V): Ordförande! Det som framför allt var problemet var ju att man planerade jättemycket, och så kom inte vaccinet. Då togs vi på sängen.

Jag vill bara fråga dig, Catharina: Vet du när den nationella utvärderingen kommer? Du skakar på huvudet. Det vet du alltså inte. Vi får väl hjälpas åt, för här är vi nog i grunden överens om att det ska bli så bra som möjligt och att medborgarna ska känna sig så trygga som möjligt.

§ 147 Delårsbokslut 2010 för Stockholms län landsting

Anförande nr 8

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande, fullmäktige! I dag har vi delårsbokslutet framför oss. Det är det som visar hur det har gått för det första halvåret. Det ska också ge oss någon form av indikation på om vi behöver vidta åtgärder för resten av året.

Låt mig börja med de tre huvudmål som vi i Alliansen har när det gäller tillgängligheten i vården, tillförlitligheten i kollektivtrafiken och den goda ekonomin. Det finns de som säger att vi inte gör något åt köerna. Ändå har vi halverat köerna. För många av dem som tidigare

har fått vänta på höft-, knä- eller rent av gråstarrsoperationer eller har fått stå i årslånga köer för att få komma till logoped känns beskrivningen inte igen. Vi kan i stället konstatera att vi har fler besök i vården och fler nöjda patienter. Vi tar del av regeringens kömiljard.

Det finns de som säger att vi bluffar med köstatistiken, men vi har halverat köerna. Det finns de som säger att vi inte bryr oss om kollektivtrafiken och att vi bara vill ha Förbifart Stockholm. Ändå vet vi att just kollektivtrafiken är det som våra vardagshjältar behöver för att just klara sin vardag. Vi har ökat antalet resenärer, och vi har fler nöjda resenärer. Vi har halverat förseningarna på tunnelbanan och pendeltågen.

Det finns de som påstår att vi slösar med skattebetalarnas pengar och att vi inte gör det vi ska med de skattepengar som betalas in. Ändå kan vi visa att vi, enligt prognosen för i år, för fjärde året i rad är på väg att leverera en ekonomi med god ordning, där vi levererar ett plusresultat långt över budget. Då ska ni komma ihåg att vi fortfarande inte är ute ur effekterna av finanskrisen.

Här har vi fler människor som är sysselsatta och fler som kan betala skatt. För fjärde året i rad visar prognosen att vi är på väg att leverera ett gott resultat. Redan här vore det på sin plats att man kom med kritik om man är en ledamot som på något sätt aspirerar på att ta över här i landstinget. Då borde man finnas på plats här och inte stå någon annanstans, utanför landstingshuset och redogöra för eventuella slöserier med skattebetalarnas pengar. Jag undrar: Var är Ilja Batljan? Står han utanför Karolinska just nu, eller är han här utanför och har bara formellt anmält sin närvaro här i dag? Detta undrar jag, fru ordförande!

Det finns de som säger att vi med den här goda ordningen inte bryr oss om personalen och att personalen går på knäna. Det gör de mångt och mycket, men vi ser också generellt att vår personal mår bättre och är sjukskrivnen mindre. Man jobbar mer och trivs bättre.

Ni som på något sätt känner igen er i beskrivningen av dem som kritiserar – det är ofta den politiska ”de”-sidan det handlar om – tycker kanske att jag är självgod och öser beröm över mig själv och vad Alliansen har gjort. Då vill jag tala om att jag riktar berömmet till alla våra medarbetare. De vågar, tänker, kan och levererar dag för dag. De orkar tänka nytt. Det de gör är det som vi ser resultatet av i dag: en god ekonomi, en verksamhet som levererar och medborgare som blir alltmer nöjda.

Jag skulle kunna vara lite självkritisk när det gäller SL, som inte ser ut att kunna leva upp till sin budget. Men tack vare god ordning i ekonomin kunde vi premiera de vardagshjältar, resenärerna, som genomled denna vinter. De kunde få en kompensation, och SL fick omräkna sina resurser för att prioritera säkerhet och trygghet. Det tror jag att alla stockholmare är betjänta av. Men min fråga är: Var är Ilja Batljan?

Anförande nr 9

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det var en spännande beskrivning av hur du, Catharina, ser på det.

Ni säger ofta att det har blivit fler nöjda patienter och att det har blivit fler läkarbesök. Men jag skulle vilja fråga dig: Har hälsan blivit bättre? Det är ju därför vi har landstingets verksamhet – för att motverka sjukdom och ohälsa. Mår stockholmarna bättre? Det skulle det vara intressant att få veta.

Sedan tar du upp att personalen mår bra och trivs och att det är toppen. Det är verkligen inte min bild. I sommar har det ju varit kaos på våra sjukhus. Man har gått på knäna. Jag träffade personal på akutsjukhuset i Södertälje som jobbar heldagar. Någon hade jobbat hela midsommarafton för att inte sätta sina kolleger på pottan. Man kunde inte gå ifrån, för trycket var otroligt.

Hur är det med vårdplatserna? Jag känner inte alls igen Catharinas bild när jag är ute och pratar med personalen. De har verkligen varit vardagshjältar den här sommaren. Det har varit ett jättestort tryck på våra sjukhus.

Anförande nr 10

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande! Våra medarbetare är ofta också medborgare i Stockholms län. Sverige är det tredje bästa landet i Europa att leva och bo i. Stockholmarna mått bäst i hela Sverige. Det skulle kunna vara ett mått på om vi mår bra eller inte. Det bästa måttet på om man mår bra är också om man har ett jobb och kan försörja sig. Och det kan man i Stockholmsområdet.

Våra enkäter säger att personalen trivs bättre och bättre. Det är enkäter som de själva fyller i. Naturligtvis finns det enstaka personer som emellanåt mår mindre bra.

Den här sommaren hade vi om möjligt ännu fler vårdplatser än sommaren innan. Alla blev tagna på sängen, men man gjorde ett fantastiskt jobb och klarade situationen. Det fanns fler platser denna sommar än det fanns tidigare somrar.

Anförande nr 11

H å k a n J ö r n e h e d (V): Tack, Catharina! Att patienterna inte blev lidande beror på att personalen kan tänja sig. Man vet var man har sin lojalitet, nämligen hos de sjuka medborgarna. Men man har gått på knäna. Det måste du också ha tagit till dig – annars har du inte lyssnat på dem alls.

Jag tyckte inte att du svarade på min fråga. Du säger att det har blivit fler läkarbesök och fler nöjda patienter, men har hälsan blivit bättre i regionen? Har hälsoklyftorna – det skiljer ungefär fyra år i medellivslängd mellan den rikaste kommunen och den fattigaste stadsdelen – minskat genom er politik under den gångna mandatperioden? Det tycker jag inte att du svarade på.

Anförande nr 12

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande! Hälsa och förebyggande hälsa måste vi alltid arbeta aktivt med. Samtidigt är det angeläget att människor som känner otrygghet eller känner att de behöver träffa en läkare faktiskt kan göra det.

Håkan Jörnehed försöker göra gällande att vården skulle vara ojämlik. Vi hade en oberoende utredare från Karolinska Institutet som sade: Oj, så ojämlikt resurserna måste ha varit fördelade innan Vårdval Stockholm genomfördes!

Man skulle också kunna säga: Hälsan är inte på topp, men jag tror att den har blivit betydligt bättre. Får vi fortsätta nästa mandatperiod kan vi ha ännu mer fokus på förebyggande folkhälsoarbete. Det har vi skrivit in i vårt valmanifest.

Anförande nr 13

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Det märks onekligen att valrörelsen är i gång. Stämningen är hög i de politiska partierna. Men det känns mer angeläget att nu prata med medborgarna om sjukvården än att prata med er i den här salen. Jag misstänker nämligen att ni alla här i salen redan vet vilket parti ni ska rösta på i det kommande landstingsvalet. Fast det är förstas bara en gissning. Om någon tar intryck av mina argument blir jag förstas glad. Ni är alltid välkomna att rösta för en förändring av sjukvårdspolitiken i det här landstinget.

För en stund sedan hörde vi finanslandstingsrådet slå sig för bröstet och hävda att köerna har halverats. Jag skulle vara den förste att glädjas om de verkligen hade halverats, men jag får inte ihop statistiken – SKL-statistiken och vår egen statistik i landstinget. När vi för ett politiskt samtal är det viktigt att vi faktiskt redovisar för varandra hur vi räknar och hur vi

får fram våra uppgifter. Annars blir själva samtalet omöjligt att föra, och det blir totalt förvirrande för medborgarna.

Jag försöker förstå hur finanslandstingsrådet har tänkt när hon säger att köerna har halverats. Hon struntar i att vi har två garantier, nämligen en behandlingsgaranti och en besöksgaranti. Om man gör som jag tror att finanslandstingsrådet gör, nämligen bara räknar med behandlingsgarantin och dessutom tar med bluffkön – de tusentals människor som har förts över till kön ”patientvald väntan” – kanske man kan få till det.

Men fullmäktige har faktiskt utfärdat två garantier – en besöksgaranti och en behandlingsgaranti. I hälso- och sjukvårdsnämndens egen statistik kan vi konstatera att det 2006 var 14 000 människor som hade väntat längre än vårdgarantin. I dag är det 24 000 som har fått vänta längre än vad garantin här i landstinget föreskriver. Därtill finns ett antal tusen människor i bluffkön, som de borgerliga har bestämt att man ska redovisa först efter valet.

Hur har du räknat, Catharina? Vi vill förstå, så att vi kan föra ett samtal med varandra om köerna. Du kan inte bara stå här och säga att köerna har halverats. Berätta hur du kan påstå att de har halverats när hälso- och sjukvårdsnämndens egna siffror säger något helt annat! Detta är obegripligt.

Nej, vad vi har här i landstinget är en sjukvårdskris. Det är färre som arbetar i vården – det kan ni se i delårsbokslutet – och det är fler människor som får vänta längre på att få vård. Kögarantin är bluff och bedrägeri, upplever 24 000 stockholmare. Det är sorgligt att behöva säga att det ligger till på det sättet.

I mitten av augusti var det intagningsstopp på landets största sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset. Man hade 105 procents beläggning. Det vittnar knappast om att sjukvården befinner sig i ett gott läge.

Den avgörande frågan, som är den jag vill att väljarna ska ställa i valet, är att vi i den långtidsutredning som vi gemensamt lät ta fram kunde se att sjukvården framöver saknar resurser. Om tio år saknar sjukvården 23 miljarder kronor för att kunna ge medborgarna här i länet en god sjukvård. Vad säger då flera av de borgerliga allianspartierna? Jo, de säger att svaret på de ekonomiska utmaningar som vi har att möta framöver är fortsatta skattesänkningar. Är detta trovärdigt när vi har intagningsstopp på Karolinska? Jag tror inte att medborgarna kommer att svara ja på den frågan.

Jag tror att medborgarna den 19 september i stället säger att vi behöver ett styre som kan hålla i pengarna och inte slösa bort 9 miljarder kronor i en vansinnig NKS-upphandling. Man måste hålla i pengarna och se till att det är ordning och reda i landstingets finanser. Ni har skärpt er i förhållande till tidigare borgerliga majoriteter, men fortfarande gör ni dumheter som matupphandlingen och NKS-upphandlingen.

Jag tror att medborgarna säger att det behövs fler personer som arbetar i hälso- och sjukvården – inte färre som det blir med det nuvarande styret. Det behövs mer resurser till sjukvården, inte mindre. För 2011 har man sagt att sjukvården ska få 1 procent i resurstillskott. Det räcker ju inte ens till att betala löner åt personalen, och dessutom lovar man skattesänkningar!

Det ska bli kul att bedriva den här valrörelsen. Jag kanske inte vinner den här i salen, för även om ni är kloka och lyssnar på goda argument misstänker jag att ni är alldeles förkättrade i era uppfattningar. Men det finns folk därute som är beredda att lyssna och vill ha en ändring här i landstinget.

Anförande nr 14

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Fru ordförande! Självklart, Dag Larsson, är det angeläget att tala med medborgarna. Men i fullmäktige har vi en arbetsordning, och vi gillar inte skolk.

När det gäller skattesänkningar eller skattehöjningar måste ni i dit eget parti lämna besked. Blir det en höjning först och en höjning sedan, eller blir det en sänkning först och en höjning sedan? Det undrar nog också medborgarna.

Låt mig komma till din fråga, Dag Larsson. När jag påstår att vi har halverat köerna räknar jag inte som du vill göra gällande. Vi räknar på patienter som har väntat längre än 90 dagar på operation eller behandling. Jag upplever att du försöker jämföra andelen patienter som har väntat mer än 30 dagar 2010 med andelen som har väntat längre än 90 dagar. Har jag tolkat fel ber jag om ursäkt. Annars måste jag säga att jag tycker att ert sätt att resonera är rent oseriöst.

Anförande nr 15

Landstingsrådet Larsson (S): Nu säger Catharina Elmsäter-Svärd att jag inte är seriös. Jag gör precis det som hon anklagar mig för att inte göra. Jag utgår från att de beslut som tas i den här fullmäktigesalen gäller. Vi har nämligen tillsammans i stor enighet skärpt besöksgarantin i landstinget. När jag säger till Catharina Elmsäter-Svärd att man ska ta den garantin på allvar säger hon att jag inte är seriös. De beslut som hon själv har drivit fram är alltså inte seriösa.

Den besöksgaranti som Catharina Elmsäter-Svärd själv har drivit fram är alltså inte seriös. Den ska medborgarna inte ta på allvar. Tack för det beskedet!

Anförande nr 16

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (S): Fru ordförande! Jag är glad över att Dag Larsson har varit med om beslutet. Det är ju korkat att låta människor vänta längre än nödvändigt. Men vi talar om andelen patienter.

Det som Dag Larsson menar är bluffkalkyler är det som gäller på den nationella nivån. Det är det som avser om vi får ta del av kömiljarden eller inte. Men vi jobbar vidare för att människor ska få komma snabbare till vård, och här har vårdköerna halverats.

Frågan till Dag Larsson är: Tycker Dag Larsson att det var rätt att unga människor skulle behöva vänta två-tre år för att få träffa en logoped, och är det dåligt att det i dag bara tar två veckor? Det är ju detta som är konsekvensen av Vårdval Stockholm.

Anförande nr 17

Landstingsrådet Larsson (S): Jag hoppas att alla som lyssnar på den här debatten verkligen hör vad finanslandstingsrådet säger. Hon säger ju att den garanti som alla partier här i fullmäktige gemensamt har antagit inte är seriös och att medborgarna inte ska ta den på allvar.

Om man utgår från de garantier som Stockholmslandstinget har utfärdat till stockholmarna kan vi se att det visst fanns problem förut – allt var inte paradiset's ängder när Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet styrde landstinget. Då var det 34 procent som fick vänta längre än vårdgarantin. I dag är det 48 procent.

Notera också att finanslandstingsrådet inte med ett ord nämner alla de tusentals medborgare som har skickats in i bluffkön "patientvald väntan" – allt för att regeringen ska kunna slå sig för bröstet och göra statistiska manipulationer medan medborgarna väntar i borgerlighetens vårdköer. Det kommer att bli ändring på detta, Catharina!

Anförande nr 18

Thomas Magnusson (V): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Precis som Dag sade märker vi att valrörelsen närmar sig sin spurt. Mycket av den här debatten kommer säkert att bli en del av valrörelsen. Kanske det finns en eller annan som lyssnar på debatten och kan ta till sig de argument som de olika partierna anför och därmed få vägledning i hur man ska rösta.

Själv har jag stått i valstugan i Solna Centrum nästan varje dag nu. Där möter jag människor som själva vittnar om att de har fått vänta längre än vårdgarantin. Det kan jag säga för egen del också, för jag fick vänta längre på den operation som jag gjorde i somras. Vi har folk i vår egen partigrupp som säger att det är så.

Man kan förstås säga att ett enskilt exempel inte har så stor betydelse, men låt inte träden skymma skogen. Det finns faktiskt väldigt många människor som får vänta.

Vad ska vi då göra åt detta? Ska vi ha mindre personal och färre vårdplatser, eller ska vi möta detta med mer personal och ökade resurser till landstinget?

Det är väldigt positivt att de rödgröna på nationell nivå skjuter till 12 miljarder till kommuner och landsting. För Stockholms läns landsting skulle detta för 2011 betyda något i storleksordningen över 400 miljoner kronor. Över 1 000 jobb skulle kunna skapas här. 2012 skulle vi kunna få ut över 300 miljoner mer och kanske skapa 800 jobb. Då blir frågan i valrörelsen och här i salen: Är det skattesänkningar eller jobb som man ska välja?

Det sägs på en del valaffischer att det bara finns ett arbetarparti som kan fixa jobben. Om man säger det måste man också se till att det finns resurser så att det inte blir nedskärningar och jobben blir färre.

Tyvärr får vi färre anställda, och det är fler som väntar längre. Stockholmsregionen växer, men den borgerliga alliansen i landstinget skjuter inte till de medel som behövs, och man gör det inte heller från alliansregeringen. Det är ett av skälen till att vi i Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet i landstingsstyrelsen har yrkat på att man ska uppvakta regeringen om behovet av ökade statsbidrag till landstingssektorn.

Precis som revisorerna konstaterade i sin rapport handlar det positiva resultat som man nu prognostiserar i huvudsak handlar om att man har haft högre skatteintäkter. Vad beror det på? Jo, på att det i vår region inte är så stor arbetslöshet som i många andra regioner och att vi har haft lägre marknadsräntor. Nu är marknadsräntorna på väg att stiga. Många prognoser säger att det är på det sättet. Om allianspartierna håller fast vid den ekonomiska ram som man har presenterat för 2011 och 2012 kommer arbetslösheten bland de landstingsanställda att öka. Detta är en bakvänd ordning om man vill fixa jobben, korta köerna och att hälsan ska bli bättre.

Dessa saker är det viktigt för oss att vi framledes jobbar med. Det är viktigt att vi får en tydlig skillnad i politiken. Man kan inte både äta kakan och ha den kvar. Man kan inte satsa sig ur krisen och samtidigt säga att skatterna är för höga, utan vi måste kunna visa på att vi kan klara av att finansiera vården både kortsiktigt och långsiktigt.

Konsekvensen av ert agerande kan bli – och detta har jag sagt här i talarstolen förut – att ni om de statsbidrag som vi behöver uteblir kan tvingas till skattehöjningar för att klara vårdens finansiering. Fast ni kanske väljer att inte stå för det utan att i stället göra nedskärningar.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från V, S och MP i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 19

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande! Det här är intressant. Thomas Magnusson står här och säger att vi ska ropa på regeringen för att få mer pengar till landstinget. Det är inte första gången. Det har sagts under hela det här året och under förra året. Låt mig påminna om att vi förra året levererade ett bokslut med över 1 miljard i överskott utöver budget. Prognosen för 2010 är över 1 miljard över budget.

Thomas Magnusson säger att vi behöver fokusera på 2011, för det är ett fortsatt tungt år. Ja, så är det. Men redan där kan vi konstatera att ökade skatteintäkter tack vare att fler jobbar – det är ju bättre att fler betalar skatt än att man höjer skatten – har vi redan över 1 miljard i ökade skatteintäkter inför 2011. Det är verkligheten, Thomas Magnusson, med en bra politik för jobben. Det handlar inte bara om mer bidrag ens till landstingen.

Anförande nr 20

Th o m a s M a g n u s s o n (V): Fru ordförande! Att vi vill ha en politik som skapar fler jobb är vi nog överens om. Men det är inte där problemet ligger. Problemet är hur man ska skapa en finansiering så att man klarar av jobben.

Det jag försöker säga är att man har åstadkommit ett bra resultat därför att man har höga skatteintäkter och för att vi i vår region har varit hyggligt förskonade från arbetslöshet samt att vi har haft låga marknadsräntor. Detta är vad revisorerna konstaterar.

Men ska man på sikt jobba för att vi inte hamnar i en situation där fler blir arbetslösa måste man vara beredd att betala. Det är du ju inte beredd att göra, Catharina! I stället säger du att ni ska åstadkomma ett tillskott som inte räcker för att värna de anställda som vi har just nu. Det tycker jag är en defensiv politik.

Anförande nr 21

Landstingsrådet E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Fru ordförande! Defensivt eller inte, Thomas Magnusson, men under de år då vi i Alliansen har haft ansvar för ekonomin och dessutom haft en av de tuffaste ekonomiska kriserna internationellt och nationellt, har vi haft en regering som har tillfört landstingen historiskt stora bidrag – mer än någon annan regering över huvud taget.

Vi har kunnat fortsätta vår verksamhet utan att behöva vidta panikåtgärder. Vi har inte i vårt landsting haft några massuppsägningar, som man har haft i andra landsting. För de kommande åren säger regeringen – om den får sitta kvar – att man värnar välfärdens kärna. Nu ser vi att skatteintäkterna ökar. Att människor jobbar är det bästa sättet att säkerställa framtidens verksamhet.

Anförande nr 22

Th o m a s M a g n u s s o n (V): Fru ordförande! Vad har det blivit för resultat av den satsning som du beskriver, Catharina? Vi nådde inte ända fram. Det är konsekvensen. Det är färre anställda inom sjukvården. Köerna har vuxit, även om du med din statistik försöker att påstå något annat.

Att arbetslösheten i Stockholmsregionen inte har varit så allvarlig är vi nog alla tacksamma för, men det har också berott på att vi över partigränserna har varit beredda att göra vad vi kan för att se till att nedskärningarna inte har behövt bli så allvarliga.

Det jag nu pekar på är en allvarlig situation inför 2011. där vår region kanske inte längre klarar sig som förut. Då måste man skjuta till de medel som behövs för att vi ska klara anställningarna och också anställa fler, för det tror jag att sjukvården behöver i vårt landsting.

Anförande nr 23

Landstingsrådet A n d e r s s o n (C): Det är ett väldigt bra betyg för Alliansens politik att Vänsterpartiet när man debatterar ett bokslut inte hittar något värre att anmärka på än vad som kanske ska hända nästa år. Thomas Magnusson verkar vilja tala om domedagen.

Du, Thomas Magnusson, trasslar in dig i dina egna resonemang. Du gör det till ett problem om 2011 skulle innebära en bättre tillväxt och högre sysselsättning eftersom det därmed blir högre räntor. Du missar det faktum att högre räntor i så fall går hand i hand med ökade skatteintäkter.

Du försöker skapa en bild av att vi skär ned, men sanningen är den att vården har blivit mer effektiv och inriktad på patienten. Det är inte färre som jobbar i vården totalt sett, men en del av dem jobbar inte med landstinget som arbetsgivare. Vi har satsat på vården trots en allvarlig ekonomisk situation.

Anförande nr 24

T h o m a s M a g n u s s o n (V): Fru ordförande, fullmäktige, det är alltid spännande när Gustav går upp. Uppenbarligen har du inte riktigt vaknat utan har suttit och sovit en liten stund i din bänk.

Det kanske är så enkelt, Gustav, att du känner dig tillfreds med vad ni i alliansen har åstadkommit under den här mandatperioden. Tyvärr visar ju verkligheten, både i den här politiska debatten och i den debatt som jag är med och för ute på gator och torg i valrörelsen, att det finns väldigt många människor som har en totalt annan bild än din, Gustav – att ni faktiskt inte har lyckats på det sättet som du och dina allianskamrater vill ge sken av utan att det finns saker som vi kan jobba hårt med.

Några av de sakerna är att korta köerna, få bättre vård, få bättre hälsa som Håkan var inne på i sitt replikskifte – och framför allt se till så att vi inte blir färre människor som jobbar i vården. Om man är flera kan man göra ett bättre arbete.

Anförande nr 25

Landstingsrådet A n d e r s s o n (C): Thomas, nu är det inte så att jag står här och är helt okritisk till läget i vården i dag. Vi har fortfarande inte nått alla våra mål, och vi har från Centerpartiets sida och från de andra allianspartiernas sida en massa förslag till hur vi ska få vårdgarantin att bita ännu bättre.

Men det är likväl ett faktum att vården har blivit mer effektiv, den har blivit mer inriktad på patienten och köerna – hur man än mäter – har minskat.

Det intressanta är då att de rödgröna, och ni i Vänsterpartiet ännu mer än de andra partierna, är emot allt det som är bidragit till den situationen. Ni är emot Vårdval, som till exempel har tagit bort de åtta månader långa köerna till specialisttandvård för barn och ungdomar som går omkring med smärtor och oro. De köerna har försvunnit genom Vårdval. Ni är emot belöning för bra insatser i vården genom vinstförbud, och ni är emot det som ger så mycket av dynamiken i sjukvården i Stockholmsregionen, nämligen de många små vårdföretagen, som utvecklar vården.

Ni är emot allt det som har lett fram till det som gör att vi har ett bra delårsbokslut i dag!

Anförande nr 26

T h o m a s M a g n u s s o n (V): Fru ordförande och Gustav! Det är väl ändå så att mycket av det som har hänt under den här mandatperioden från allianspartiernas sida har varit att se till att den landstingsdrivna vården ska sättas på undantag, och i stället är det privata företag som ska utveckla vården – alltså att våra skattepengar ska gå till de privata företagens fickor. Det är därför som vi tycker att det är viktigt att i årets valrörelse säga att

väljärden ska utvecklas utan att man gynnar de privata företagen med skattemedel. Där har vi olika uppfattningar, och det är väl bra att det kommer fram i debatten.

Jag kan ändå inte låta bli att fundera på den bild som även du, Gustav, visar. Tycker även du att beslutet som landstingsfullmäktige tog om vårdgarantin var oseriöst? Jag tycker att det i den debatt som Dag drog i gång med Catharina känns oerhört viktigt att reda ut var vi står, för det är helt uppenbart att vi har totalt olika bilder av hur vårdgarantin uppfylls över huvud taget. Den bild som jag bär med mig är en bild som jag har fått både personligen och ute på gator och torg i valrörelsen.

Anförande nr 27

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag yrka bifall till vår reservation tillsammans med Socialdemokraterna och Vänstern i landstingsstyrelsen. Det är ju vår uppgift som opposition att kritisera den majoritet vi har, så det är inget konstigt om vi kanske har skilda åsikter i vissa fall.

Det överskott och det resultat som visas är bra, men det är ju inte bra med överskott ifall man sedan inte kan uppfylla de löften som man faktiskt har givit till medborgarna. När jag hör Catharina Elmsäter-Svärd uppfattar åtminstone jag det som att det har varit medarbetarna mer än partiet som har styrt hur vårdens upplägg ska vara, och då kan man fundera på hur det har blivit med köerna. Jag håller verkligen med både Vänsterns och Socialdemokraternas företrädare om att det är inte bra om vi har olika uppfattning om hur de köerna ser ut. Det är också därför vi har skrivit om det gång på gång i landstingsstyrelsen. Vi behöver få en redovisning kring vad det egentligen är som gäller.

Ja, man kan dra fram enstaka exempel – den och den sjukdomen har blivit bättre, och den och den vårdinsatsen har blivit bättre – men det vi behöver veta är hur insatsen över huvud taget ser ut.

Jag får också höra att folk har väntat och väntat på olika saker, och det är inte lätt att bilda sig en sammanfattande uppfattning om det utan man behöver verkligen en utvärdering som är seriös och oberoende, så att vi inför nästa mandatperiod – vare sig det är ni i den nuvarande majoriteten eller vi som styr – kan veta hur vi ska göra med köerna.

Det finns också andra problem med köstatistiken. Det handlar om administrativa problem i sjukvården, skulle jag vilja säga. När sjukhusen kallar sina patienter får man ofta inte själv bestämma eller göra upp tillsammans med sjukvården när man ska komma, utan man får en kallelse vilket innebär att man kanske inte kan komma utan får lämna återbud, och sedan får man inte göra upp om en ny tid utan ska få en ny kallelse. Personligen har jag faktiskt diskuterat detta med sjukhusdirektören på Karolinska sjukhuset, som anser att han inte har tid att göra det för varje del i vården direkt. Men det går ju på andra sjukhus! Jag förstår verkligen inte varför det ska vara sådana stora problem med just administrativa bitar i sjukvården, som tar jättemycket tid från patientarbetet för personal som ska sitta och skriva brev i onödan, när det går på andra sjukhus och vårdinrättningar att klara av det här ganska enkelt.

Jag tror att vi har missat en stor personalgrupp, som inte får göra det som de egentligen skulle göra: de som kan det här med rutiner, de som förr i tiden kallades för rationaliserare. De visste hur man lägger upp en god administration, som stödjer det arbete som man ska göra i vården. Det tycker jag det skulle vara väsentligt att också få en utvärdering av. Vad är det som händer? Hur kommer det sig att vi får lägga så mycket resurser och så mycket arbete på att missa ordningen med att få en tid över huvud taget i sjukvården?

Jag och mitt parti har inte blivit övertygade om att kösituationen är så bra som Catharina Elmsäter-Svärd säger.

En annan sak är att SL inte har kunnat leverera upp till sin budget. Då talar Catharina Elmsäter-Svärd om att det har gått bra på grund av alla vardagshjältar i Stockholm. Är det verkligen så att vi ska ha en kollektivtrafik som kräver att människorna i Stockholm är vardagshjältar? Jag tycker inte det. Jag tycker att det vore mycket, mycket bättre om vi hade en god tillgänglighet, om vi hade en kollektivtrafik som verkligen gav det som människor behöver, nämligen snabba transporter både till och från jobbet och till och från sina fritidssysselsättningar.

Den sista saken som jag skulle vilja ta upp är att vi, nästan som en ödets skickelse, fick miljödelen för sig – den hade man glömt att lägga med! Eftersom jag är miljöpartist tycker jag ju att miljö är viktigt, så jag brukar läsa den. Men jag får återkomma till vad jag tycker är intressant i den biten.

Anförande nr 28

Landstingsrådet D a h l b e r g (S): En av de stora utmaningarna vi står inför i den här regionen handlar om klimatfrågorna och de utsläppsnivåer som vi brottas med i dag, och i det sammanhanget har ju Stockholms läns landsting en viktig uppgift att vinna fler resenärer till kollektivtrafiken. Förra året kunde vi konstatera att den befolkningsökning som var skapade ett ökat resande som i huvudsak tillföll bilismen. En mindre andel återfanns i ett ökat kollektivtrafikresande. Förra året var alltså ett misslyckande i arbetet med att minska utsläppsnivåerna.

Då är det ju intressant att mot den bakgrunden titta på delårsbokslutet – och även att höra Catharina Elmsäter-Svärd, som hyllar arbetet med kollektivtrafiken. Vi kan konstatera att den resenärsvolym som SL har satt upp som mål kommer man inte att nå. Resandet har ökat med 1,6 procent hittills i år, och ska man nå målet måste det öka med 2,4 procent vilket blir oerhört svårt.

Man kan titta på vilka åtgärder som finns i det korta perspektivet för att jobba med den här utmaningen, och det enda jag återfinner är satsningen på båten Ballerina med 1 miljon. Jag kan inse se att det är en åtgärd som kommer att leda till att vi klarar av den viktiga uppgift vi har här i landstinget, nämligen att vinna fler kollektivtrafikresenärer.

Vi kan också se att kvalitetsaspekterna fortsätter att se bra ut. Resenärerna är nöjda. Punktligheten har svajat lite under första halvåret, men den är ändå relativt bra.

Vad är det då som brister? Det kanske vi bör fråga oss. Kanske är det så att man ska lägga mer tid och energi på att fråga dem som inte reser vad de efterfrågar, vad de saknar hos SL.

Jag tror inte att det arbete som pågår i dag är tillräckligt, och jag är övertygad om – naturligtvis – att en rödgrön majoritet efter valet kommer att kunna göra mer. Men i avvaktan på det föreslår jag att majoriteten tar en liten titt på det arbete som vi bedrev 2006 före valet, vilket resulterade i att vi kunde konstatera att kollektivtrafikresandet under 2006 ökade med 6 procent, en rekordökning. Det finns saker där som jag definitivt tycker att ni borde titta på. Då kan jag nämna enhetstaxan och jag kan nämna de direktbusslinjer vi startade, bara för att ge exempel på vad man i det korta perspektivet faktiskt måste göra om man menar allvar med ambitionen att öka antalet som åker kollektivt på bekostnad av bilismen. Det saknar vi i dag.

Anförande nr 29

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Ordförande, ledamöter! Det här delårsbokslutet visar att alliansens fokus på god ekonomi, välfungerande sjukvård och nöjda resenärer ger resultat.

I ett intensivt arbete med bearbetande av värdköer och med att öka tillgången på vård går vi in i en valrörelsespurt där sjukvården engagerar väljarna. Det skrämmer inte oss, tvärtom. Vi har fortsatt mycket bra tillgänglighet i husläkarverksamheten genom Vårdvalet. Den fria etableringen innebär att vi fortfarande får nya vårdcentraler. Vi har talat om 30-talet förut;

nu får vi börja tala om 40-talet. Härom dagen blev även Sollentuna och Sundbyberg ytterligare varsin vårdcentral rikare.

Vårdval med fri etablering av nya mottagningar finns i dag inom 15 områden, men utredning pågår om att införa det för fler områden och innan året är slut hoppas vi i Folkpartiet att vi har tagit beslut om ytterligare områden, för det är det här som ger patientmakt. Att använda fristående vårdgivare är ett sätt att hushålla med landstingets skattepengar så att länets medborgare får mer ut av landstingsskatten. Det är motsatsen till det slöseri som det innebär med medborgarnas landstingsskatt när man inte använder fler vårdgivare.

Det nytänkande som vi får fram genom konkurrens om vårdidéer innebär utveckling och förändring också i de landstingsägda verksamheterna. Det är den här dynamiken som vi inte hade sett om de rödgröna idéerna hade styrt landstinget. Vi slösar gärna med bra vårdidéer men hushållar med medborgarnas skattepengar.

Det är väldigt intressant att höra Dag Larsson tala om vårdköer. Som representant för det parti som mörkade väntetiderna genom att bara mäta och redovisa knappt 30 procent av vårdenheternas kösituation är du väldigt tomhänt! Det är faktiskt den här majoriteten som har sett till att 98,5 procent av alla enheters väntetid i dag registreras och mäts – och det offentligt. Det är den här alliansen som har avskaffat de tidigare långa köerna till höft- och knäplastik, till starroperationer, till logopedbehandlingar. 20 års köande är puts väck för de här områdena – och det är Vårdvalet som har orsakat detta, och att vi har tillfört 25 procent ytterligare medel till hälso- och sjukvården, 8 miljarder ytterligare.

De rödgröna partierna vill ju faktiskt inte använda fristående vårdgivare i den omfattning som behövs för att vårdgarantikansliet ska kunna erbjuda alla patienter vård på en annan enhet i länet.

Vi har i dag betydligt kortare väntan på vård än vad det var när den här alliansen trädde till, det är inte snack om annat. Det är kortare väntetider. Det är fler som får vård. Statistiken är entydig. Sedan har vi inte nått målet att alla får vård så snabbt som vi önskar, men det kommer vi att fortsätta arbeta för. Vi vill bli återvalda för att genomföra att det fullt ut är korta väntetider överallt.

Vi ska i dag besluta om ett delårsbokslut som visar att vi har ökade skatteinkomster i vårt län, och det beror på att fler är i arbete. Regeringens politik för arbetslinjen har främjat länet, och överskottet för i år behöver vi för att kommande år ha bättre utgångsläge när vi i framtiden har väldigt stora investeringar i både sjukhus och kollektivtrafik.

Flera av oss har också tagit del av sommarlovssatsningen – facit finns – och jag hoppas att flera av er har haft möjlighet att lyssna på unga musiker i Konserthusen som flera gånger på dagen under sommaren har spelat på ett fantastiskt fint sätt.

Spårvagnarna är på väg tillbaka. Moderna snabbspårvägar i länet är en viktig förbättring av tvärförbindelser, och vi kan nog leva med att det varit lite stökigt i Ulvsunda under första halvåret. Vi har början på ett spårvägsnät, och att vi i de centrala delarna har fått Cityspårvägen i en del av sträckningen är ett faktum. Spårväg City är i gång, det är ett oåterkalleligt faktum, och det glädjer Folkpartiet för det innebär att vi kommer att bygga ut i båda ändarna.

Jag vill med detta yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 30

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ja, man kan ju notera att Birgitta Rydberg tillhör de få landstingspolitiker i det här landet som inte har fått ansvarsfrihet. Det var för den mandatperioden som inföll före 2002 års val. Förutom den ekonomiska vanskötseln var det också som så att man vägrade att redovisa in köstatistik till Landstingsförbundet. Man

vägrade att redovisa hur det låg till med köerna när Birgitta Rydberg var medansvarig för sjukvården innan 2002.

Nu står hon här i den här församlingen och låtsas som att det beslut som hon själv har tagit om vårdgarantier är på låtsas. Det är inte seriöst, det är inte ett löfte till medborgarna – därför att det inte passar henne att verklighetens kalla ansikte med långa värdköer faktiskt finns där. De tusentals människorna som väntar på att komma fram till öron-näsa-halsklinikerna eller för att få hörapparat utprovad får veta att Birgitta Rydbergs beslut i den här församlingen – det fick hon veta av sin chef Catharina Elmsäter-Svärd för en stund sedan – inte är seriöst.

Jag ser fram mot den debatten, Birgitta Rydberg!

Anförande nr 31

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Till skillnad från dig, Dag Larsson, har vi faktiskt använt väldigt många olika fristående vårdgivare, som tillsammans med landstingets enheter har tagit emot betydligt fler patienter de gångna åren än de gjorde under den tid du var med och styrde det här landstinget. Det är ett faktum, och det är konstigt att du förnekar detta faktum.

Att vi dessutom ser till att vi redovisar köerna innebär att vi inte är rädda för att visa var vi har problem, så att vi kan göra någonting åt dem. Före sommaren upphandlade vi också ytterligare sjukvård för 100 miljoner kronor, för att vi vill att människor ska få vård inom kort tid.

När det gäller vår ekonomi spelar det stor roll att vi har haft en alliansregering som har sett till att ändra den orättfärdiga utformningen av skatteutjämningsystemet. Din regering under förra mandatperioden såg ju till att dra åt tumskruvarna på Stockholmslandstinget. Plötsligt ökade skatteutjämningsen från 1 miljard, som den hade legat stabilt på, till att vara uppe i över 5 miljarder kronor. Man skulle mjölka Stockholm. Detta var orättfärdigt!

Anförande nr 32

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ni vet, när politiker blir trängda börjar de prata om allt möjligt. Jag hade två angrepp på Birgitta Rydberg. Det ena var för att hon vägrade att redovisa köstatistik innan 2002. Stockholmslandstinget var det enda som inte redovisade köstatistik. Det är Birgitta Rydberg ansvarig för. Detta berörde hon inte med ett enda ord.

Det andra var att jag frågade om fullmäktiges beslut, som Birgitta Rydberg själv har varit med och tagit, om en skärpt Stockholmsgaranti – ett löfte från Birgitta Rydberg och oss alla i den här salen till stockholmarna – bara är trams, ett låtsaslöfte. Inte heller detta berör Birgitta Rydberg med ett ord.

Hon pratar om massor med andra saker. Jag förstår henne. Hon är uppenbarligen trängd. Massor av stockholmarna får i vardagen uppleva att Birgitta Rydbergs vårdgarantilöfte är intet värt.

Anförande nr 33

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Dag Larsson, det som är fullständigt orimligt är att du jämför väntetid efter 30 dagar i dag med väntetid efter 90 dagar. Det är väldigt stor skillnad på 30 dagar och 90 dagar – det kanske du inte har klart för dig?

Du påstår att Stockholm inte redovisade köer. Stockholm hade en redovisning även för ett par år sedan, men vi hade inte datasystem som mätte på samma sätt som man gjorde i en del andra landsting. Vi hade ganska bra bild.

Men Dag Larsson, det som är intressant är att du har inga redskap, inga verktyg för att jobba med att minska väntetider. Du säger ju nej till att vi ska ha fler privata vårdgivare som hjälper landstingets verksamheter att klara att ha korta väntetider. Du har ju på alla sätt motarbetat Vårdval, med fler valmöjligheter för patienter att välja en vårdgivare som har rätt utformning på sin service, som har korta väntetider.

Det är du som är tomhänt!

Anförande nr 34

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Birgitta Rydberg, det finns fortfarande tillfällen då man inte alltid kan välja utan är tvungen att gå till det stället där den vården finns som man eftersöker. Det är inte så konstigt, eftersom det finns många komplicerade sjukdomar.

Men tycker du att det är rimligt att man ska vänta 95 dagar på att få en tid för att prata med doktorn om de undersökningar som har gjorts, så man får en diagnos? Tycker du det är rimligt med 95 dagars väntetid på det?

Anförande nr 35

L a n d s t i n g s r å d e t R y d b e r g (FP): Jag tycker inte väntetider på 95 dagar för att få besked om undersökningar är rimligt. Planerad vård kan ibland innebära att man har vissa intervaller mellan läkarbesöken, men rätten till diagnostik är central. Det är ju därför vi vill skärpa vårdgarantin i det här landstinget, och det är därför som alliansen på nationell nivå också vill skärpa vårdgarantins tidsgränser.

Rätten till diagnostik handlar inte bara om det första besöket utan det handlar också om de efterföljande undersökningarna och resultatet. Det är ju det som är grunden för att man ska kunna planera den fortsatta behandlingen.

Anförande nr 36

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Ja, det är bra, Birgitta Rydberg – men det här finns, och det finns nu, och det måste i så fall bort. Men det kommer inte bort på grund av att man anställer flera läkare, utan det kommer bort därför att man tittar på hur administrationen sköts på de här ställena. Det har inte ni gjort.

Anförande nr 37

L a n d s t i n g s r å d e t R y d b e r g (FP): Jag tror att Vivianne Gunnarsson och Miljöpartiet har missat att vi har ett väldigt intensivt arbete inom flera delar av vården med vårdprocessen, det som kallas för lean-arbete, där man försöker att hela tiden följa patientens olika steg i vårdkedjan för att samordna att olika bitar i vården biter tag i varandra med kortast möjliga väntan. Det bör kunna minska väntetiderna inom många områden.

Där har ofta de privata vårdgivarna varit mera framgångsrika än våra stora sjukhus, men det pågår ett intensivt arbete på våra storsjukhus. Ibland är det rutiner som sitter i väggarna, som det är svårt att hitta lösningar på, men det här handlar mycket om ledarskap. Många av våra ledare på sjukhusen och i sjukhusledningarna har förstått att det här är viktigt för patienterna.

Anförande nr 38

L a n d s t i n g s r å d e t A n d e r s s o n (C): Fru ordförande! På det hela taget är det ju ett fantastiskt betyg för alliansens politik, att oppositionen helst av allt pratar om boksluten för 2002 och hoten, om det skulle hända så, att arbetslösheten sjunker och räntan stiger 2012 – men man vill absolut inte prata om 2010 och det delårsbokslut som vi faktiskt har här i dag.

För det är ju så att landstingets ekonomi under Centerpartiets och alliansens ledning utvecklats mycket väl, med en god ekonomi som Catharina Elmsäter-Svärd har beskrivit här och också, som Birgitta Rydberg lika föredömligt redovisade, en bra färdriktning i vården.

Det är helt uppenbart så att vården inte är perfekt i Stockholms läns landsting, och jag är den förste att erkänna det. Vi är inte heller framme vid alla de mål som vi har satt upp. Jag tycker att målet om 30 dagar i specialistsjukvården är ett viktigt mål att nå. Men vi har ändå kommit en bra bit på väg, och färdriktningen är rätt. Vi har dessutom metoder som vi har utvecklat, som vi kan visa leder till minskade väntetider.

Det handlar alltså inte, som Dag Larsson säger, om att vi inte tar seriöst på det här målet. Vi erkänner att vi inte är framme vid det. Vi är inte oseriösa, men ni är oseriösa om ni blandar och jämför en 30-dagarskö med en 90-dagarskö – det blir naturligtvis helt olika storheter. Den patient som har väntat 90 dagar är garanterat mera missnöjd med vården än den som har väntat 30 dagar.

Vi har i dag en vård som kortar köer och bygger mer stabila relationer mellan patient och läkare. Vi har en vård där en attitydförändring sker, som innebär att patientens behov står i fokus därför att patienten har mer makt i vården i dag när man får välja vård.

I det läget står Dag Larsson – inte i dag, men tidigare – och talar om ”snorjourer” och om att vården är för generös med att ta till patienter. Jag har besökt ett stort antal husläkarmottagningar och vårdcentraler under de senaste månaderna, och en bild möter jag överallt: det är väldigt vanligt att man har öppen mottagning någon eller några timmar varje dag, så att alla patienter har en chans att få komma till läkaren samma dag. Men de tycker alltihop att det här är medicinskt välmotiverat, och de uppfattar inte att det är så att patienter kommer liksom på pin kiv, bara för att uppta en plats. Det finns också husläkare som berättar att det tidigare var så att vårdens attityd var att hindra patienter att komma till husläkaren eller till vårdcentralen, och i dag har man tvärtom en vilja att patienterna ska komma till vården om de känner ett behov av det. Det är en stor attitydförändring, och jag tycker att det är en bra attitydförändring.

Jag nämnde tidigare att vi har infört Vårdval i specialistvården. Det trädde i kraft den 1 mars i år, och vi har redan på vissa specialiteter för barn och ungdomar effektivt eliminerat köerna, och på andra områden har vi halverat köerna. Detta på några månader, varav några till och med var sommarmånaderna! Så Vårdvalet fungerar som ett effektivt botemedel mot värdköer, och det är det som är ett av skälen att vi ändå har nått så här långt på de områden där vi har kunnat införa Vårdval.

Det intressanta är återigen att de rödgröna kritiserar, är motståndare till och motarbetar allt det som har gjort Stockholmsvården framgångsrik. Vi släpper fram de idérika och engagerade vårdföretagarna, men vi ger också vår egen vård bättre arbetsvillkor genom att ta ett steg tillbaka i den politiska detaljstyrningen. Det ger utrymme, både i offentligstyrd vård och i den privata vården, att utveckla värdidéer. Vårdpersonalens inställning är positiv. De vill inte utnyttja patienter, utan de vill erbjuda en bra vård. Därför blir det också ett bättre och bättre resultat.

Har hälsan blivit bättre i Stockholms län? Ja, den har blivit bättre, och den blir det hela tiden. Men jag tror att vi ska ha en sak klar för oss: Den viktigaste frågan för hälsan i Stockholms län är inte vården, även om den är viktig och bra, utan de viktigaste frågorna är arbetslösheten, att vi jobbar med integrationen, att vi gör det möjligt att starta fler företag så det blir mer jobb. Det är då vi också får de positiva folkhälsoeffekterna.

Men en sak till är viktig, och det är trygghet och stabilitet i relationerna mellan läkare, patienter, sjuksköterskor – att man känner att man är trygg och att man kan komma till vården. Det minskar ohälsan, bara känslan av att vara trygg.

Jag har mycket mer att säga, men jag får återkomma till det.

Anförande nr 39

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Tack, Gustav, för ett intressant inlägg! Jag ställer de här frågorna till er för att jag faktiskt försöker förstå hur ni resonerar. Du har ju varit med och tagit beslut i den här församlingen om skärpt vårdgaranti, ett skärpt löfte till stockholmarna. Vårdgarantin är att du ska få vård inom den tid som den här församlingen har sagt. Vi kan konstatera att 2006 var det 14 000 personer som fick uppleva att vårdgarantin inte fungerade. Det tycker jag var dåligt. I dag är det 24 000 personer – minst – som får uppleva att vårdgarantin inte fungerar. Massor med människor sitter dessutom i bluffkön, Patientval väntan, så vi vet inte hur många det egentligen är.

Då måste jag fråga: När du röstade för skärpt vårdgaranti i den här församlingen, var det ett seriöst beslut eller var det bara ett skojbeslut?

Anförande nr 40

Landstingsrådet A n d e r s s o n (C): Det är självklart att det var ett seriöst beslut!

Jag kan säga att det här förmodligen är en av de absolut viktigaste frågorna för den upplevda kvaliteten för patienterna i vården, att man inte behöver vänta för länge med oro och så vidare. Det är med beklagande jag erkänner att vi inte har nått ända fram med 30-dagarsgarantin – men vi har gjort det på många områden. Inom specialisttandvården klarar vi merendels 30-dagarsgarantin. Inom flera andra vårdgrenar klarar vi 30-dagarsgarantin. Och framför allt: det är många färre, det är väl bara ungefär en femtedel så många, som i dag får vänta 90 dagar jämfört med tidigare.

Vi ska nå ända fram till 30-dagarsgarantin, men vi har i alla fall visat att vi effektivt och ganska snabbt har lyckats korta värdköerna, så det finns gott hopp om att med fortsatt alliansmajoritet, vilket vi torde ha i det här landstinget, kan nå 30-dagarsgarantin under nästa mandatperiod. Det är min förhoppning.

Anförande nr 41

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Jag tror att vi oavsett partibok har en gemensam fiende, och det är medborgare som föraktar oss politiker, som säger att politiker bara pratar strunt och inte säger vad de menar. Det är det jag tycker är så allvarligt med det här. Vi i den här församlingen har utfärdat ett löfte till medborgarna i Stockholm: Du ska få vård i tid. Vi i den här församlingen har tillsammans *skärpt* det löftet till stockholmarna. Ändå kan vi se att fler människor, i dag minst 24 000, får uppleva att det löftet är intet värt.

Det är en demokratisk katastrof. Det är faktiskt en katastrof för politiken. Jag tycker att det är oerhört allvarligt. Och så får vi höra att det inte ens är seriöst när man försöker föra en diskussion om vi lever upp till det här kravet!

Med tanke på det sättet att hantera löften till medborgarna ifrågasätter jag faktiskt om ni allianspartier över huvud taget behandlar den här frågan seriöst. Kommer det att komma nya garantier? Ni bryr er ju inte ens om ifall de gamla löftena blir uppfyllda. Ni kanske kommer att lova operation och behandling och besök samma dag? Löftena i vårdgarantin är ju för 24 000 stockholmare absolut ingenting värda. Det är det stora fiaskot för den nuvarande majoriteten i den här församlingen!

Anförande nr 42

Landstingsrådet A n d e r s s o n (C): Jag känner mig frestad att säga som Galileo Galilei när han var tvungen att göra avbön för sin teori om att jorden rör sig runt solen. Han gjorde det i S:t Peterskyrkan liksom jag står här i fullmäktiges talarstol, och han sade: "Och ändock rör hon sig". Jag säger samma sak om vården.

Jag tycker att det är viktigt – jag lovar dig, Dag Larsson – att vi får ännu kortare värdköer, och jag tycker att det är ett misslyckande att vi inte har nått ända till 30 dagar. Men likväl, Dag Larsson, blir vården bättre i Stockholms läns landsting, och vi får kortare värdtider, och

de som har fått vänta 90 dagar är bara en femtedel så många i dag mot tidigare, enligt de siffror som här har redovisats.

Vi ska mycket längre, men ändock rör det sig, och det rör sig i rätt riktning när alliansen styr Stockholms läns landsting.

Anförande nr 43

P i a L i d w a l l (KD): Fru ordförande, ledamöter! Det är med en enorm passion som vi har tagit oss an de tre viktiga områdena under mandatperioden. Vi skulle se till att vi har en budget i balans, tillförlitligheten i trafiken skulle öka och tillgängligheten till vården skulle öka. Det var de tre sakerna som vi lovade väljarna, och det är de tre sakerna som vi varje dag har haft för ögonen när vi har jobbat med alla de olika frågorna i landstinget. Jag tror att det är en del av nyckeln till att vi nu har ett halvårsbokslut som faktiskt ser väldigt bra ut. Det är för att vi har hållit fast vid visionen att vi skulle se till att det här kom på plats.

Vi hade bakom oss en tidigare majoritet som lappade och lagade. Den majoriteten förlorade stort i förra valet. Kanske var det så att folk var missnöjda med att det hela tiden skulle lappas och lagas och att man aldrig tog de stora frågorna på allvar. Vi vågade göra någonting annorlunda, helt nytt, och pröva nya saker. I dag kan vi stå här och se det resultat som vi har. Vi är visserligen inte helt nöjda, det finns mycket kvar att göra, men vi är ändå på väldigt god väg. Då ska man veta att det ändå har varit en världsvid kris, där vi har varit tvungna att vara återhållsamma med ekonomin.

Egentligen handlar det om att se ideologiskt på frågorna. Det vi har gjort är att upprätta människors möjligheter till eget val i stället för att se det kollektiva hos oss. Det handlar om att göra egna val – det är ideologiskt. Det handlar om att se det som en ekonomi. Med konkurrens får man också en prispressande effekt. Det handlar också om att öka kvaliteten, därför att konkurrens skärper kvaliteten. Det ser vi när vi vågar anta olika privata vårdgivare, att det framför allt blir en press på alla aktörer att jobba enligt hög kvalitet.

Det är ändå intressant att Socialdemokraternas reservation har en att-sats om den långsiktiga finansieringen. Jag undrade länge vad det betydde, men nu fick jag faktiskt svaret av Dag Larsson. Jag tror att det är viktigt att se på den långsiktiga finansieringen – men jag tror att det bör ske på nationell väg, genom en parlamentarisk utredning. Att titta på vad det offentliga åtagandet ska gälla kan inte vi göra i vårt landsting. Därför tror jag att om du ska få genomslag för detta så bör det drivas nationellt. Och jag ser fram mot att nästa regering vågar göra det, för jag tror att vi behöver se över vad vi kan få tillgång till och vad vi måste betala själva ur egna kassor.

När det handlar om att se på kvalitet och nyckeltal finns det många nyckeltal i ett sådant här dokument, men det säger egentligen väldigt lite om hur det blir för de enskilda människorna. Visst, ja, vi har börjat med att titta på olika parametrar och jag ser fram emot att det kommer att öka och bli betydligt fler. Vi ska ha färre reoperationer, ambulanserna ska hinna fram till en sjuk patient mycket snabbare, och det ska funka med trafiken. Man ska snabbt få tid när man söker vård, och läkaren ska kunna behandla en så att man faktiskt blir frisk också. För den ångestsökande patienten som kommer till psykiatrin ska psykologen kunna tyda vilka problem det är.

Det här är viktiga frågor, som vi politiker borde engagera oss betydligt mer i. Jag tror att när vi får spetsa våra nyckeltal så ser vi framöver att vi inte tittar på människor utifrån ett kollektivt synsätt utan faktiskt ser den enskilda patienten. Det handlar om att det ska finnas ett åtagande från det offentliga som genererar trygghet – att det funkar när vi behöver det!

Anförande nr 44

Landstingsrådet R e i n f e l d t (M): Fru ordförande, fullmäktige! Dag Larsson sade i ett tidigare inlägg i dag ungefär att allt inte var rosenrött när Socialdemokraterna styrde, och jag tycker att det tål att upprepas. Bakom varje stapel och siffra i statistiken står det människor.

Men Dag är mycket mera intresserad av statistik och siffror i dag än när han själv styrde Stockholmslandstinget. Det är lite grann som att agera som ett barn: om jag blundar ser jag inte allt det där hemska.

Det var nämligen så att när Socialdemokraterna styrde var man ibland nere på en inrapporteringsgrad för hur köer och väntetider såg ut där enbart 34 procent av vårdgivarna rapporterade. I dag är det nära hundra procent av vårdgivarna som rapporterar. Först när man vet hur väntetider och köer ser ut kan man göra någonting åt dem. Vi i alliansen bryr oss om människor. Därför ser vi också till att mäta hur väntetider ser ut. Vi ser till att vårdgivarna rapporterar in, så att vi kan beställa mer av god hälso- och sjukvård.

Färre människor behöver i dag vänta på operation eller behandling än när Socialdemokraterna styrde. Det är fakta. Det är säkert också därför, bland annat, som stockholmarna enligt oberoende mätningar är så mycket mer nöjda med vården i dag än tidigare.

Dag Larsson kallar regeringens kömiljard för en bluff, och säger att statistiken bara är statistisk manipulation. Jag kan bara konstatera att Dag är en av de få som ställer upp bakom Mona Sahlins kompis Ylva Johanssons desperata attacker. Det är någonting som inte delas av Dags och Socialdemokraternas partikompisar där de är landstingsråd runt om i Sverige. Till exempel säger Jörgen Danielsson från Sörmland: Kömiljarden har varit en sporre. Annelie Stark från Västra Götaland säger: Den har varit en hjälp. Ulric Andersson från Värmland säger: Det finns risker, men den har bidragit. Marie Sällström från Blekinge säger: Den har varit ett smörjmedel. Ann-Margret Knapp från Gävleborg säger: Den har ökat fokus på köerna. Levi Bergström från Västerbotten säger: Det är en morot för att nå målen. Och så vidare.

Köerna har kortats – glädjande nog ganska radikalt – också här i Stockholmslandstinget. Vad man ska komma ihåg är att när det är långa väntetider och långa köer är det alltid de minst bemedlade, de som har svårast att ta sig fram till sjukvården som drabbas hårdast.

Vi i den här alliansen har tagit flera viktiga steg i rätt riktning för att uppnå målet, en köfri och en jämlik hälso- och sjukvård. Det är också så att vi i alliansen står samlade för att uppnå det målet. Mot oss står en rätt så splittrad opposition med Dag Larsson i spetsen – ja, för Ilija Batljan är ju inte här. Jag kan bara konstatera att han fortfarande är frånvarande efter att i morse ha anmält sig som närvarande.

Med er politik tvingades till exempel små barn vänta 24 månader på en dyslexiutredning för att kunna få en diagnos och sedan få rätt stöd i skolan. I dag behöver barnen vänta i två tre veckor för motsvarande utredning. Så här ser det ut på diagnos efter diagnos, på område efter område, när vi går in och tittar. Målet är förstas en köfri hälso- och sjukvård.

Vi har ett miljöparti, som gillar entreprenörer. Vi har ett vänsterparti, som är emot alla entreprenörer och som hellre såg till att lägga ned två vårdcentraler i Stockholmsregionen än att 37 nya, ytterligare vårdcentraler etablerade sig runt om i länet. Och Socialdemokraterna, ja de passar! De villar bort sig i en statistik som blandar äpplen och päron, som bara skulle leda tillbaka till den sallad som rådde i Stockholms län och i den sjukvård som stockholmarna hade att ta del av före 2006.

Anförande nr 45

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Det är kul att möta sjukvårdslandstingsrådet i en sjukvårdspolitisk debatt, måste jag säga – tack så mycket! Hon talar om begreppet köfri sjukvård. Kommer ni ihåg förra valrörelsen, 2006? Då satte Moderaterna upp affischer över hela Stockholm där det stod "Köfri sjukvård". Jag har gått omkring i Stockholm och letat efter nya affischer där det står "Köfri sjukvård" men kan inte hitta dem. Jag undrar vad det beror på. Jag tror att det beror på att Moderaterna själva inser att 24 000 människor – det är en siffra, men det är människor också – får uppleva att Filippa Reinfeldts vårdgaranti inte är seriös.

Är vårdgarantin som du har varit med om att besluta i den här församlingen att betrakta som ett seriöst beslut eller som ett skämt, Filippa Reinfeldt?

Ellen, en 80-årig kvinna bosatt i Vasastan, kom och berättade för mig om att hennes gubbe hade fått vänta nio månader på att få en hörapparat utprovad. Är det bara statistik och siffror?

Du har rätt på den punkten att det finns människor bakom, och ert löfte om köfri sjukvård är tomt och innehållslöst. Er skärpta vårdgaranti i den här församlingen är inte seriös. Välkommen till sjukvårdsdebatten, sjukvårdslandstingsrådet!

Anförande nr 46

Landstingsrådet R e i n f e l d t (M): Tack, fru ordförande! Tack också Dag. Jag tycker också det är roligt att debattera sjukvård med dig. Synd bara att den person Socialdemokraterna ska ha som företrädare dem i ABC-Nytts Sjukvård nästa vecka inte är med när viktiga sjukvårdsfrågor diskuteras här i landstingsfullmäktige utan väljer att vara frånvarande!

Köfri sjukvård – självklart! Det är alliansens mål. Vi har tagit viktiga steg i rätt riktning. Inför valet 2006 kunde vi nästan inte ana hur illa det var ställt i Stockholms sjukvård. Det var som vanligt när vi får ta över efter er: vi fick arva en jätteskuld, där stockholmarna tvingades vänta i årslånga köer för att få operation eller behandling. Varför visste vi inte hur illa det var ställt? Jo, därför att ni var mycket medvetna om hur många som stod och väntade, ni var mycket medvetna om att stockholmarna upplevde att det var oerhört svårt att få kontakt med en doktor eller en sjuksköterska – men ni gjorde ingenting åt det!

Vi har jobbat hela mandatperioden för att komma till rätta med problemen. Vi är inte framme ännu, men vi har tagit viktiga kliv i rätt riktning.

Anförande nr 47

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker inte om att diskutera enskilda personer, utan jag tycker man ska diskutera politik i sak. Men eftersom ribban nu är satt vill jag ändå berätta om hur jag har upplevt valrörelsen hittills.

Jag har varit runt och träffat massor med patientorganisationer, jag har varit runt på ett tiotal debatter där jag har mött företrädare för de borgerliga partierna. Ingenstans har jag fått möta sjukvårdslandstingsrådet, hon som är högst ansvarig. Jag får möta Lundquist, Marie Ljungberg Schött och andra – och ni är duktiga debattörer som försvarar den moderata saken – men sjukvårdslandstingsrådet har inte tid att möta patientorganisationer och ta stora debatter.

Var är du någonstans, Filippa? Klipper du band och går på modevisningar? Jag bara undrar.

Anförande nr 48

Landstingsrådet R e i n f e l d t (M): Fru ordförande, det västes bakom mig i bänkraden: Nej, det är de som går på modevisningar!

Så här är det, Dag. Om du var ute och mötte väljarna, till exempel i går i Vaxholm, eller i Sundbyberg eller i Vallentuna eller i Täby eller i Järfälla eller i Sigtuna, så skulle vi kunna diskutera sjukvård där. Men du är inte där, så där står jag och pratar med dina partikamrater i stället.

Men för att vara lite seriösa för en stund, är det väl ändå så här. Det finns många, många mätningar som visar att stockholmarna är så mycket mer nöjda med vården i dag än vad man var tidigare, när ni styrde. Vi har lyckats korta väntetider och köer på väldigt många områden. Om vi ska kunna ta viktiga kliv för att fortsätta mot målet om en köfri hälso- och sjukvård vore det tacknämligt om ni började med att erkänna att det faktiskt ser ut så. Då

skulle samarbetet över block- och partigränser kunna underlättas, om ni ville vara med och dela alliansens mål om en köfri hälso- och sjukvård. Men då tror jag först att oppositionen måste samla ihop sig.

Anförande nr 49

H å k a n J ö r n e h e d (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi pratar ju både om delårsbokslutet och om en sammanfattning av mandatperioden. Jag tänkte börja med att säga att innan Vårdvalet fanns det sex husläkarmottagningar på Östermalm, och det fanns sex husläkarmottagningar i Botkyrka. Nu i slutet på mandatperioden finns det tio husläkarmottagningar på Östermalm, men det finns fortfarande bara sex husläkarmottagningar i Botkyrka. Dessutom finns det 206 privatläkare på Östermalm – det finns sex i Botkyrka. Flertalet familjecentraler har också lagts ned i Botkyrka. Här tycker jag det finns en stor skillnad.

Man undrar ju, när Birgitta Rydberg pratar om de 30–40 nya husläkarmottagningarna, varför det inte har fått komma en enda en till Botkyrka, eller när Gustav säger att man släpper fram vårdföretagarna, varför de inte vill vara just i Botkyrka. Filippa sade att alliansen bryr sig om människor – men tydligen inte dem som bor i Botkyrka! Här är väl en tydlig skillnad?

Jag tycker också när man hör på alliansen att vi kanske borde ha en dagordningspunkt som heter Vård i verkligheten och inte så som man tror att den är i fullmäktigesalen.

Jag ska berätta om en kompis till mig, så ska ni få höra hur det fungerar. Förra lördagen tar han taxi från sin systers 60-årsfest, kliver ur taxin och smäller igen dörren. Då står där två killar i 20-årsåldern och säger: Vad du slår i dörren! Varpå den ena hoppar jämfota upp i ryggen på honom så han faller och den andra sparkar honom i huvudet. Som tur var slutar det där.

Han blir självklart omskakad av det hela. Det blir söndag. Jag pratar med honom och säger: Du måste gå till en läkare som får titta på dina skador. Det kan ju ha hänt något allvarligt. Han pratar med polis och liknande.

På måndag morgon ringer han till sin husläkarmottagning under telefontiden och möts hela tiden av beskedet: Just nu är det många som ringer, försök senare. Så håller det på en timma, varefter han ringer till mig och säger: Är det konstigt att man åker till akutmottagningen? Man kommer ju inte fram! Jag föreslår att han ska försöka ringa distriktssköterskelinjen. Efter tredje försöket får han svar, och då frågar distriktssköterskan om han är listad där. Ja, det är jag, svarar han som tur var, jag har en läkare som heter så och så. Jaså, men den läkaren har ju slutat säger de då. Han säger: Jag behöver i alla fall få någon att titta på mina skador! Till slut ger distriktssköterskan med sig och säger: Jaja, du får väl komma då.

Det som är bra i den här historien är att när han väl kommer in i systemet tas han om hand och det tas röntgenbilder och så vidare. Men det är sådana här historier vi hela tiden möts av, fast ni säger att det är så lätt att komma till läkaren. Så är det ju inte! Det måste vara något fel. Det kan inte vara så som ni säger – det finns en vård i verkligheten.

Jag tror också att många av er fullmäktigeledamöter fick ett mejl i somras från en kvinna som berättade att hon hade en stor cysta i magen. Hon hade fått vänta länge på operation. Jag svarade på mejlet och sade: Försök höra av dig till patientnämnden. Det finns ju något som heter vårdgarantin. Då fick hon svaret: Ja, men vårdgarantin är bara ett inriktningsbeslut. Hon väntar fortfarande.

Det är sådant här som vi hela tiden möts av. Därför tycker jag vi ska debattera vård i verkligheten, inte så som man tror i Landstingssalen.

Jag ska avsluta med en diskussion jag hade med Catharina Elmsäter-Svärd. Ni pratar ju mycket om köer. I somras har de elektiva operationerna på KS i Solna ställts in. Det är klart att det blir ännu mer köer! Catharina sade att vi har fler vårdplatser i sommar. Ja, men vi är också många fler som bor i det här länet, så det har ändå inte räckt till.

Allt är nog inte så rosenrött som ni tror.

Anförande nr 50

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Ja, Håkan Jörnehed, jag har också en viss verklighetskontakt. Du kommer här med de gamla vanliga siffrorna om vården i miljonprogramsområden och vården på Östermalm. Eftersom jag nu har besökt, tror jag, flertalet mottagningar i Stockholms kommuns område kan jag berätta att åtminstone två av de nya mottagningarna på Östermalm är företag som huvudsakligen bedriver företagshälsovård och som har listat sig för de ser en möjlighet att korta vårdkedjorna för sina patienter genom att lätt kunna få in dem i specialistsjukvården och så vidare. Det är naturligtvis jättebra för patienterna, att företagshälsovården och primärvården på det här sättet kan samarbeta. De kanske har några hundra listade. Många av dem bor i andra delar av länet.

Jag kommer inte att hinna säga mycket mer, men det är i alla fall ett faktum att det inte är östermalmsborna som får bättre vård utan många andra människor, som råkar ha sin företagshälsovård i Östermalm.

Anförande nr 51

H å k a n J ö r n e h e d (V): Ska jag då tolka ditt inlägg här, Gustav, som att du och Centerpartiet försvarar den snedvridningen mellan Östermalm och Botkyrka som jag tog upp i mitt exempel – du tycker att det är bra och helt okej? Det tycker inte jag.

Anförande nr 52

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Det var bra att jag fick tillfälle att ta en replik till.

Nej, det är naturligtvis så att jag inte gör det. Vad jag vill ha sagt med det är tvärtom att de nya mottagningarna i Östermalm inte huvudsakligen betjänar östermalmsbor. Även en annan ny mottagning där har huvudsakligen sina patienter från andra håll, kopplat till arbetsplatser på Östermalm.

Men så har vi då Järvafältet, där det finns flera nya mottagningar. Jag har varit på flera av dem, och det bästa exemplet tycker jag är Sarah Razavis mottagning i Akalla, en kvinna som jobbade inom landstingsvården – väldigt populär – och som startade eget inom Vårdvalet. Hon bygger personliga relationer med patienterna i ett område med tung socioekonomi och ser till att patienter som aldrig tidigare har haft en fast läkarkontakt i dag har det. Det här är ett område som har fått betydligt bättre valfrihet och patientmakt för patienterna, och betydligt fler patienter har fått en fast relation med sina läkare och sina sjuksköterskor.

Det är alltså en myt att det bara skulle vara så att det startar mer vård där folk är rika och mindre där folk är fattiga.

Anförande nr 53

H å k a n J ö r n e h e d (V): Då kan vi ta exemplet, Gustav, att östermalmsborna som du vet går två och en halv gång oftare till läkare än exempelvis de som bor i Rinkeby som du just tog upp.

Men nu pratade jag om Botkyrka. Du har ju talat varmt för vårdföretagarna. Varför vill vårdföretagarna inte vara i Botkyrka? Det är fortfarande bara sex vårdcentraler, efter hela den här mandatperioden. Så har det varit i fyra år. Gillar inte vårdföretagarna botkyrkaborna, eller vad är det?

Anförande nr 54

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag ska bara ta upp två saker. Den ena saken är att Birgitta Rydberg säger att vi har det här lean-projektet, som ska se till att alla rutiner blir så väldigt bra. Jag nämnde faktiskt redan innan Birgitta kom upp att jag vet om att det finns, och jag har försökt diskutera även med de direktörer som jobbar med det. Men tydligen är det så att man gör det så otroligt sakta, så patienterna märker då ingen skillnad i alla fall. Kanske är det ett sätt att eftersätta värden utan att man egentligen tänker på det – jag vet inte. I vilket fall som helst är det inte tillräckligt, kan jag tala om. Det går alldeles för sakta.

Det jag också vill nämna är den miljöbilaga som vi fick alldeles för sig självt i handlingarna. Det var intressant att Gustav Andersson sade att vi i Stockholm är friskast, att vi har så väldigt bra förebyggande vård och att det bästa förebyggande arbetet är arbete och bättre ekonomi. Det är intressant att ett miljölandstingsråd inte kopplar ihop klimatförändringar, koldioxidutsläpp och annan miljöproblematik med vilket resande man har, till exempel. Om kollektivtrafiken skulle kunna öka mera, om vi fick en bättre tillgänglighet i den, om ännu fler människor åkte kollektivt, så skulle vi få ned utsläppen i den här staden väldigt mycket.

En annan sak som det är svårt att se varför man inte kopplar ihop är utsläppen på grund av uppvärmning. Bilagan säger att 75 procent av våra verksamheter är miljövänligt uppvärmda. Jag tycker att det är ganska lågt, när vi vet att Fortum redan förra mandatperioden hade 80 procent miljövänlig uppvärmning. I och med att vi har handen över det här själva tycker jag att vi borde kunna vara mycket bättre på detta.

Likaså är det trist att behöva konstatera varje gång vi får en sådan bilaga att Waxholmsbolaget faktiskt inte kommer dit som vi hoppas med sina drivmedel. Nu står det återigen att man ska göra försök. Försök har man gjort hela den här mandatperioden, och mandatperioden innan också. Lite mera initiativ, tack!

Anförande nr 55

L a n d s t i n g s r å d e t A n d e r s s o n (C): Det börjar bli genant med alla dessa repliker, men i det här fallet måste jag gå upp. Jag har ett anförande till, som jag hade tänkt ägna åt bland annat miljöfrågorna. Naturligtvis håller jag med Vivianne Gunnarsson. Det är väl uppenbart att miljön är jätteviktig för hälsan. Men nu var det inte det jag talade om i det anförandet.

Jag tycker att miljön är jätteviktig, och som företrädare för Centerpartiet, alliansens gröna röst, har jag all anledning att vara nöjd med det här bokslutet. Det finns saker där vi inte har nått ända fram, men det går ändå väldigt fort med till exempel byte av dieselbussar mot miljöbussar – det är dubbelt så hög hastighet nu som när de rödgröna styrde.

När det gäller energimålet på 75 procent – som vi har uppnått – är det ju det mål som Miljöpartiet självt var med och satte. Nu jobbar jag och de andra i alliansen med att ta fram ett nytt miljöprogram, och där kommer vi naturligtvis att skärpa miljöambitionerna ytterligare. Det nuvarande programmet är Miljöpartiets egna mål, och dem när vi.

Anförande nr 56

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Då väntar jag med spänning på vad Gustav Andersson kommer att säga i sitt nästa anförande om miljön. Det ska bli väldigt intressant att höra!

När det gäller bussarna måste jag påpeka att man nu har kommit upp i 129, och det är ungefär vad vi bestämde under förra mandatperioden när jag befann mig på ett ställe där jag kunde hjälpa till och bestämma hur mycket biogas som skulle kunna levereras. Det var 120 bussar, och det är nästan precis vad man har uppnått, varken mer eller mindre, så jag vet inte varför man skulle yvas över det.

Sedan undrar jag fortfarande om Waxholmsbolaget. Det vore jättebra om du kunde svara mig.

Anförande nr 57

Landstingsrådet Andersson (C): Ja, det ska jag göra. När det gäller Waxholmsbolaget är det så, att eftersom skattesystemen inte tar ut de priser som man egentligen bör göra på diesel och fossilbränslen blir det väldigt kostsamt att ställa om Waxholmsbolagets bränsleförbrukning med de bränslen som vi känner till. Det gör att man måste fråga sig var pengarna gör störst klimatnytta. Jag vill som skärgårdsansvarigt landstingsråd inte hamna i ett läge där vi uppnår marginella miljöeffekter till priset av radikalt minskad turtäthet eller minskat trafikutbud.

När det gäller bussarna är det så att vi har dubbelt så hög takt nu i den omställningen som när Miljöpartiet var med och styrde. När ni slutade var det sista ni gjorde att köpa 200 nya dieselbussar. Det har vi inte gjort.

Anförande nr 58

Vivianne Gunnarsson (MP): Den där sista slängen var lite onödig, tycker jag. Alla vet ju varför det blev de där dieselbussarna, så det är inget märkvärdigt med dem.

I vilket fall som helst vill jag säga att det är mycket märkligt att man inte kan driva på prisbilden här i Sverige när man har majoriteten också på det nationella planet i den här frågan. Prisbilden när det gäller drivmedel borde ha hanterats på ett mycket bättre sätt under den här mandatperioden. Vi har länge vetat att prisbilden var ett problem, men den borde ha kunnat attackeras på ett helt annat sätt.

Ett annat problem är att det har varit problem att hitta drivmedel, men i det fallet måste man ju vara kreativ. Jag tycker inte att Waxholmsbolaget har arbetat kreativt med det här problemet. Waxholmsbolaget har släpat efter lite i den här frågan.

Varje gång jag frågar så får vi samma svar: Ja, men det kommer att ta väldigt lång tid just för fartyg, och så vidare. Nu vet vi att det börjar komma nya drivmedel för fartyg också.

Anförande nr 59

Landstingsrådet Nymän (KD: Fru ordförande! Jag tänkte att jag skulle ge ett bidrag till att förlänga debatten och återgå till delårsbokslutet, som vi har fjärrmat oss ifrån en del, tycker jag. Jag måste ju få erkänna att det har varit oerhört uppmuntrande att ta del av den här delårsrapporten, särskilt som jag dessutom vet att det fortsätter i samma goda riktning månaderna efteråt.

Det här är uppmuntrande inte enbart för oss förtroendevalda i den nuvarande landstingsmajoriteten, som jag naturligtvis hoppas ska få fortsätta styra åren framöver. Det är uppmuntrande även för alla berörda – patienter, resenärer, skattebetalare och sådana som är intresserade av att skaffa sig kunskap och inte enbart skaffa sig nya föreställningar om hurdan verksamheten är.

Jag vill särskilt rekommendera studiet av sid. 6 och 8. Sid. 6 handlar om utvecklingen inom patientsäkerhetsområdet, och sid. 8 innehåller en sammanställning av en del andra saker som är intressanta att ta del av.

Jag har tänkt vara uttryckligen artig mot Dag Larsson och tacka för bekräftelsen. De här siffrorna om värdköerna har jag använt en del i valrörelsen när jag har mött människor. Jag har sagt att det var 15 000 patienter som köade när vi tog över men att läget sedan har blivit bättre. Dag Larsson säger nu att det var 16 000 som väntade år 2006. Om man då lägger till denna faktasamling att man hade koll på ungefär en tredjedel av värdköerna, så innebär det att det i praktiken var 48 000 som väntade, eller hur. Tre gånger 16 blir väl 48? När vi talar

om delårsbokslut och siffror är det viktigt att vi räknar rätt.

48 000 väntade då, men i dag är det 24 000 som väntar, säger Dag Larsson. Jag får detta till en halvering. Det är alltså en halvering av värdköerna sedan 2006, om man tar intryck av att det gäller alla som väntade.

Jag har ju varit med under ett antal valrörelser. När det gäller landstingsval är det inte så många, men mina medarbetare säger att jag totalt sett har varit med om 25 valrörelser. Om vi bara tar hänsyn till dem varit sedan 1991 så kan jag säga att jag sällan har mött så många nöjda människor som nu. Jag har sällan mött det antal missnöjda som företräds av den nuvarande oppositionen här i landstinget. Det här måste man ju våga ta till sig: så många människor vill uppmuntra oss som nu sitter i ledningen och de ser gärna att vi fortsätter. En del av dem röstade inte på Alliansen i förra valet, de valde att rösta på andra partier då.

Vi står ju inför ett val, det har framgått tydligt. Om två veckor vet vi hur det gick. Det är knappt två veckors valkampanj kvar. Jag tror ju att den utveckling som vi kan konstatera har varit fallet i det här delårsbokslutet, i tidigare årsbokslut i det här landstinget och under de senaste tre åren har ju visat att alla kurvor och alla siffror pekar åt rätt håll.

Nu ska vi naturligtvis fortsätta på den här vägen, så att vi minimerar väntetiderna.

Jag tycker ibland att det är lite besvärande att vi behöver ha en vårdgaranti, en maximigräns som man inte får passera. Det vore ju bättre att utgå ifrån någonting helt annat. Vi har i mitt part i ett valmanifest lovat ett guldkort för äldre. Det innebär att vi ska öka tillgängligheten. Jag använder bilden av ett accesskort. Vet ni vad som händer? När man lägger det där kortet på en platta i spärren så öppnas den plötsligt och tjänsten blir omedelbart tillgänglig.

Tänk, om det vore så på vårdcentralen att en gammal människa som har ett antal vårdbehov som ger sig till känna då och då kunde lägga sitt guldkort på den här plattan och så kom det upp en text "Välkommen hit" och så står namnet. "Du kommer att få träffa din doktor inom en kvart, tjugo minuter. Om ni tycker att det är för snabbt så finns det en knapp här till vänster så får du vänta högst en halvtimme." Det vore väl en dröm! Jag har hört att det är så på gym. Jag går inte dit själv så jag har ingen egen bild av det, men man hälsas välkommen till nästa träningspass med förnamnet och alltihop.

Om det är något område där det borde vara på det sättet så är det naturligtvis inom vårdområdet.

Jag har just tackat dig, Dag Larsson, för din sifferstatistik. Dina 16 000 väntande år 2006 motsvarar, om man hade koll på hela kösituationen, egentligen 48 000, eftersom man bara räknade en tredjedel vid den tiden. Nu är vi nere i 24 000 – så det går åt rätt håll.

Tack för uppgifterna, och tack för ordet, fru ordförande!

Anförande nr 60

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Tack själv, Stig! Jag tycker att du tillhör de bättre ledamöterna i den här församlingen som det också är spännande att föra ett samtal med. Jag tror att ditt sätt att föra debatt på också bådär gott för framtiden.

Jag tror egentligen att sjukvården skulle behöva mer samförstånd och consensus och uppgörelser över blockgränserna. Det är egentligen en tragedi att vi står och pratar om människor som väntar i köer medan vi inte ens är överens om på vilket sätt vi ska räkna statistiken.

Jag är dock tvungen att rätta dig på en punkt, för det var inte fullt så illa med köstatistiks-inrapporteringen 2006. I maj 2006 hade vi 80 procents inrapporteringsgrad. I maj 2002 däremot var det 0 procent som rapporterades in till Sveriges kommuner och landsting, för då fördes ju ingen statistik i vårt då borgerligt styrda landsting.

Stig, jag undrar en annan sak också. Jag tycker att det stora problemet med all köstatistik är att ett antal tusental människor är förda till kategorin Patientval väntan. Det var 12 000 personer som var förda till den kategorin i november förra året. Nu är vi överens över blockgränserna om att man inte kan hantera Patientval väntan på det sättet. Jag tycker att det är ett bekymmer att vi får riktig statistik först i oktober. Det är först då man tvingar landstingen att redovisa hur det står till. Är inte det ett bekymmer, Stig?

Anförande nr 61

Landstingsrådet N y m a n (KD): Jo, jag håller med om att det är ett bekymmer, men för att komma ur det bekymret och hitta lösningar så är fortsatt Alliansregering inom landstinget lösningen. Naturligtvis är det så.

Du nämnde det här med 0 procent år 2002. Det är väldigt spännande att du tog upp den frågan. Jag kan berätta för dig hur det var, för jag var ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden några år, 1999–2002. Landstingsförbundet vägrade att ta emot köstatistiken från Stockholm, för den passade inte in i deras datasystem och ingen hade tid att översätta uppgifterna. Det var därför det var 0 procent i Landstingsförbundets statistik.

Vi hade god kontroll här i landstinget, inte lika bra som nu, men bättre än vad som redovisades officiellt. Det är den enkla bakgrunden. Nu har man ju slagit ihop verksamheten med kommunerna så nu kanske det går bättre att ta hand om vår statistik. Men det var ett jätteproblem för oss, och vi förde en ständig dialog, och våra tjänstemän kämpade i motvind mot sina kolleger på Landstingsförbundet. Därför var det som det var.

Bekymmer löses med fortsatt Alliansregering i landstinget. Det är det övergripande svaret.

Anförande nr 62

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Stig, vi kan vara överens om att det inte var en tredjedel av vårdgivarna som rapporterade in 2006, det var en betydligt högre andel. Därför går det faktiskt att göra en del jämförelser med köstatistiken och framför allt med löftet gentemot vårdgarantin.

Även ni borde tycka att det är ett bekymmer att det är 10 000 fler människor i dag som tvingas uppleva att vårdgarantin inte fungerar. Vi kanske borde föra en diskussion om det. Och kanske vi borde föra en diskussion om hur vi utfärdar vårdgarantilöftena i den här salen.

Om det är någon som i den här salen vill ställa sig upp och skärpa vårdgarantin så kan jag redan nu säga att vi socialdemokrater är motståndare till en sådan förändring. Vi menar att vi först måste se till att vi faktiskt lever upp till det löfte som är utfärdat. På den punkten har vi blivit sämre. Det tycker jag är ett av de stora demokratiska problemen inom sjukvårdsdebatten.

Anförande nr 63

Landstingsrådet N y m a n (KD): Nu är det väl inte plats för det i den här debatten, men jag håller med dig om det.

Egentligen skulle vi inte behöva diskutera vårdgarantier. Det borde vara så god tillgänglighet att diskussioner om vårdgarantier inte behövdes. Det är naturligtvis målet.

Vi talar om slagord som köfri sjukvård och så vidare, och det kan vi naturligtvis göra, men det viktiga är ju att ha fokus på vad som faktiskt händer och att vi kan prioritera – jag säger ”vi” och menar människor från politiskt håll och våra goda medarbetare ute i vården, så att de som har de största behoven först kommer till vården och så vidare. En annan sak är att det sedan är fler som väntar, men det finns andra förklaringar också.

Jag lärde mig härom sistens, strax före sommaren, att Stockholms län de fem senaste åren, fram till 2009, har växt med 146 000 invånare. Det är 2 000 fler än dem som bor i Linköping. Med en sådan jämförelse får man lite proportion på detta. Detta måste vi rusta oss för. I det fallet har vi nog, det kan jag erkänna, inte riktigt hängt med. Jag tror, som sagt, inte att lösningen ligger i ett regeringsskifte i landstinget.

Anförande nr 64

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Jag hade inte rätt till fler repliker i det tidigare replikskiftet, helt begripligt, när Håkan Jörnehed ställde en mängd frågor om Botkyrka. Jag hade kunnat svara i enlighet med det som jag redan hade sagt om Rinkeby, nämligen att besöken har ökat mest i de områden som är mest utsatta.

Det är faktiskt också så att KI:s undersökningar visar att vården innan vårdvalet infördes användes mycket mindre i just de områden där behoven enligt socioekonomiska mått skulle vara störst. Vårdvalet har definitivt bidragit till en jämnare konsumtion av vård i vårt landsting. Detta sagt bara som en kommentar till det tidigare replikskiftet.

Jag har ett tilläggsyrkande. Jag yrkar dels bifall till landstingsstyrelsens förslag men också till det utdelade tilläggsyrkandet att bifogade text till avsnitt 7 om miljö, som fallit bort i landstingsstyrelsens förslag till delårsbokslut, inarbetas i delårsbokslutet och att landstingsfullmäktige fastställer delårsbokslut för januari – juni 2010 för Stockholms läns landsting med den kompletteringen till landstingsstyrelsens förslag.

Det är naturligtvis viktigt att den här sidan är med. Stockholms läns landsting är ledande i landet på att miljöanpassa sina viktiga kärnverksamheter – trafiken och vården –, och vi har ett bra tempo i det arbetet.

Waxholmsbolaget har haft en del otur i sitt arbete också. Man satsade på ett bränsle som senare visade sig vara förenat med svåra etiska problem. Men det sker också ett innovationsarbete inom Waxholmsbolaget som är väldigt lovande. Jag kanske kan hålla med Vivianne Gunnarsson om att det kanske är dags att jag efter det här valet tar nya initiativ för att diskutera med Waxholmsbolaget hur vi kan öka takten ytterligare. Jag tycker att de ändå gör ett bra och intresserat arbete.

Nu har Ilija kommit hit också. Vi kanske kan få reda på hur vi ska spara pengar. Det är ju en diskussion som vi gärna kan föra här i landstingssalen.

Ilija, jag måste ändå ställa en fråga till dig. Har du det inte lite jobbigt? Du vill ju leda ett landsting med stora överskott i finanserna, men ändå går du till val på att tigga mer pengar från staten. Du vill styra över verksamhet som för första gången på evigheter utvecklas i enlighet med budget, ja, bättre än budget. Ändå tvingas du gå till val på att beskriva det hela som ett ekonomiskt moras. Du talar dessutom om att göra stora besparingar inom förvaltningen, förslag som jag faktiskt också seriöst är mycket intresserad av. Ändå tvingas du gå till val på att höja Sveriges högsta landstingsskatt.

Jag tycker dock att det är väldigt välkommet, Ilija, att butler Larsson får ledigt nu, och att du går in i debatten. Välkommen tillbaka till landstingsfullmäktige!

Anförande nr 65

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Tack, Gustav! Läkarbesöken ökar i Botkyrka därför att behoven är stora. Hur har du bemött de behoven? Det blev inga nya vårdcentraler.

Du kan väl också säga hur mycket besöken har ökat på familjecentralerna just i Botkyrka. Det skulle jag vara intresserad av att få reda på.

Anförande nr 66

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Hur såg det ut i Botkyrka innan vårdvalet infördes om nu läkarbesöken har ökat med bortåt 20–25 procent? Och hur såg det ut tidigare i Rinkeby där vårdbesöken har ökat med tiotals procent? Det kan ju vara så att skillnaden mellan Rinkeby och Kista å ena sidan och Botkyrka å andra sidan är att vårdcentralerna har svarat bättre på införandet av vårdvalet eller att problemen inte var lika stora där innan vårdvalet infördes.

Det faktum att tillgängligheten i alla de mest utsatta områdena har gått från att ha varit sämre än på andra ställen i länet till att bli minst lika bra som i andra delar av länet, och många patienter som aldrig har haft en chans att få en fast läkarkontakt får i dag en fast läkarkontakt. Det är några av de resultat som hör till dem som jag tycker att vi kan vara mest stolta över i Alliansen.

Anförande nr 67

H å k a n J ö r n e h e d (V): Jag hoppas att alla hörde att Gustav inte svarade på hur många besök som har gjorts på familjecentralerna. Det kanske är så att de som skulle ha gått till familjecentralerna nu går till läkarna nu, för det är ju så ert system har styrt folk.

Det är också så, Gustav, att om man hade flera diagnoser tidigare så ledde det till fler besök i er statistik. Det var så det fungerade.

Jag tycker inte att du svarar på min fråga. Behoven är stora i Botkyrka. På vilket sätt har du och Centerpartiet mött det? Har det kommit några nya vårdcentraler? Hur blev det?

Anförande nr 68

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Jag säger bara att värd företag och etableringar kommer till stånd där man upplever att det finns saker att göra och där tillgängligheten är sämst. Det är därför som man har sett så många nya etableringar på Järvafältet. Det är mycket möjligt att de befintliga vårdcentralerna i Botkyrka har kunnat möta det här problemet på ett bra sätt.

Jag kan naturligtvis inte svara i detalj här och nu på sifferfrågor om vad som händer exakt i varje enskild vårdgren, men jag kan ändå se att vi i vårt bokslut redovisar patienternas i Stockholms läns landsting samlade intryck av vården.

Det innebär att den trend som vi inledde mandatperioden med, nämligen att patienterna blev mycket mer nöjda med vården, har fortsatt under år 2010. Det är mycket höga siffror i ett historiskt perspektiv som nu visar hur många som är nöjda med vården.

Jag känner inte till hurdana siffrorna är nedbrutna på Botkyrka och Östermalm, men jag tror faktiskt att patienterna i både Botkyrka och Rinkeby har blivit mer nöjda med vården som den bedrivs nu än vad de var då ni styrde.

Anförande nr 69

Marie Å k e s d o t t e r (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag är inte här särskilt ofta eftersom jag är ersättare, men varje gång som jag är här får jag höra den evigt tröttsamma historieberivningen: Oppositionen är helt oduglig, den utträttade ingenting i majoritet under förra mandatperioden.

Det är som ett mantra. Gång på gång ska vi tvingas att lyssna på detta. Vart vill ni komma, egentligen?

Nej, Filippa Reinfeldt och Catharina Elmsäter-Svärd. Det var inte perfekt förra mandatperioden, men ni glömmer att berätta att ni i den borgerliga majoriteten hade kört ekonomin i botten under mandatperioden dessförinnan. Det var mycket oansvarigt.

Ni pratar svepande och generellt om att sjukvården har blivit så mycket bättre, men vi ser också andra resultat med ökande klyftor och ojämlik vård. Den frågan berör ni inte så särskilt mycket, för det är ganska besvärligt. Det hade varit klädsamt med lite självkritik, för allt är inte perfekt nu heller. Jag tycker faktiskt att Gustav Andersson är ett föredöme som erkänner att det finns brister. Det är mer trovärdigt.

Till Pia Lidwall vill jag säga att det inte är fel att lappa och laga. Det är mycket bättre än slit-och-släng-samhället som er politik ofta leder till – att slita ut människor och slänga dem på soptippen.

När det gäller undersökningar om hur man uppger sig vara nöjd med vården eller inte så finns det säkert många undersökningar som stöder er tes, men det kanske är på bekostnad av dem som har den sämsta hälsan i Stockholm. Är ni nöjda med det?

Är det okej, Filippa Reinfeldt och Catharina Elmsäter-Svärd, att de som redan har ganska god hälsa får det bättre? Visst är det bra att hälsan blir bättre, men är det rätt att det sker på bekostnad av dem som har den sämsta hälsan?

Anförande nr 70

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Fru ordförande! Först några ord till Håkan. Minus två vårdcentraler, Håkan. Nu ser vi plus 37 vårdcentraler med betoning i ytterstaden och länets kommuner.

När vi i den här majoriteten tillträdde tvingades små barn, 10–12-åriga barn, vänta i kö för att få en dyslexiutredning gjord. Innan rätt diagnos är ställd kan man inte få rätt stöd i skolan.

Till Marie Åkesdotter vill jag säga något om den ojämlika vård som bedrevs under er tid vid styret här i landstinget. När vi införde vårdvalet inom logopedin med fri etablering så etablerades så många logopedverksamheter och utökades arbetet i sådan utsträckning att barnen i dag enbart behöver vänta i två tre veckor för att kunna få en utredning gjord för att kunna få den diagnos de behöver och för att därefter kunna få rätt stöd i skolan, för att kunna tillgodogöra sig kunskaper och minimera riskerna för ett framtida utanförskap.

Den ojämlika vård som ni bedrev har vi kommit till rätta med på stora och viktiga områden!

(Ordföranden: Filippa, du tog upp ett slags replik till Håkan Jörnehed som inte har chans att försvara sig. Det finns tid kvar att senare begära ordet så att ni kan föra den diskussionen senare.)

Anförande nr 71

Marie Åkesdotter (MP): Då var vi där igen: vi var helt odugliga!

Det är bra att ni har förbättrat verksamheten på ett område. Kan du ge några fler exempel? Kan du göra en lite större bedömning av hur ni har lyckats med det hela?

Anförande nr 72

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Fru ordförande! Nu jobbar ju Marie Åkesdotter kanske inte dagligdags i hälso- och sjukvårdsnämnden och tar därmed kanske inte del av den statistik och de mätningar som till exempel Vårdbarometern oberoende gör. Men på område efter område där vi har infört vårdvalet sjunker väntetider och minskar köer. Det gäller starroperationer, höft-knä-plastik och logopedin för att bara nämna några områden.

Varje gång då vi har sett till att införa ett vårdvalsområde med fri etablering så försvinner i stort sett väntetider och köer. Det gäller på klassiska områden där det varit långa väntetider och köer, historiskt långa, oavsett vem som har styrt Stockholmslandstinget tidigare.

Nu har vi hittat en modell för att jobba bort väntetider och köer till gagn för stockholmarna – och det är du missnöjd med. Det är märkligt, tycker jag.

Vi har gått från en ojämlig sjukvård till att få till stånd en mer rättvis och jämlik hälso- och sjukvård i Stockholmsregionen.

Anförande nr 73

Marie Åkesdotter (MP): Filippa Reinfelst, ingenting blir sant bara för att du upp-
repar en osanning hur många gånger som helst. Jag köper inte det.

Anförande nr 74

Pia Lidwall (KD): Fru ordförande! Det var det där med att lappa och laga. Naturligtvis syftar det på alla de olika system som vi har fattat beslut om tidigare och som ni styrde över under förra mandatperioden. Man lappar lite här och man tillsätter lite mer resurser där, helt utan att titta på om det är jämlikt eller något annat.

Det vi gjorde var att fatta ett modigt beslut. Vi införde ett genomskinligt system, öppet för alla oavsett om det gäller offentlig drift eller privat drift. Det har lett till att alla nu får samma ersättning, och vi har heller inte den kritiken från offentliga eller privata utförare att det är olika ersättningar. Samma ersättning gäller för alla.

Jag tycker att vi var modiga som fattade det beslutet. Det gamla handlade om att lappa och laga. Det var inte bra. Nu är vården mer jämlik än tidigare.

Anförande nr 75

Marie Åkesdotter (MP): Jag vill bara att ni ska betänka vilka förutsättningar ni lämnade över till förra mandatperioden. Det kanske har betydelse, eller hur?

Anförande nr 76

Anna Attergren Granath (FP): Håkan Jörnehed pratade om vård i verkligheten. Jag tänkte tala om vården i verkligheten för jag är uppvuxen i det här landstinget.

Två gånger har min familj varit med om att en anhörig har fått grå starr. Då får man veta att den här personen kanske inte har sett någonting på flera månader utan gått omkring i ett mörker. När det hände min farmor så fick hon veta att det skulle ta två år innan hon blev opererad. Det beskedet blev vi väldigt upprörda över och bråkade sp att hon fick en operation inom ett halvår. Så var det på den tiden.

I år har min mamma fått en likadan operation utförd. Det tog en månad från det att hon fick diagnos till dess att hon fick sin operationstid, två månader till dess att båda ögonen var opererade.

Jag tycker att det är helt otroligt bra, det som Alliansen har lyckats med. Mamma gick till en privat utförare, fick högsta kvalitet på själva operationen, högsta kvalitet på bemötandet, och dessutom var de väldigt intresserade av att följa upp och få veta vad hon tyckte.

Jag tycker att det här delårsbokslutet är fullt av människoöden, och jag träffar också människor i valstugorna, Magnusson, och de allra flesta säger: Det är jättebra i Stockholms läns landsting.

Anförande nr 77

Håkan Jörnehed (V): Jag fortsätter med det som Filippa och jag talade om för ett litet tag sedan. Ja, jag tycker att det var bra att flytta 2,5 miljoner från Östermalm till Rinkeby, för det var vad vi gjorde. Du kan ju prata med din kollega Lars Joakim Lundquist om vilken vårdcentral det handlade om.

Filippa, jag tycker att man måste vidga det här begreppet. Nu står ni här och säger att det har öppnats så enormt många nya vårdcentraler. Har det blivit fler läkare i vården, har det blivit fler distriktssköterskor, Filippa? Finns de kvar i vårdvalet eller hur är det nu? Och hur är det med undersköterskorna i hemsjukvården, finns de kvar?

Du vet också, Filippa, att det är väldigt bra för dig, och det bjuder jag på, att du får stå på torgmöten och säga att det tillkommit 30–40 nya vårdcentraler. Men en del av dem är väldigt små, vet du. En del klarar inte riktigt sitt uppdrag. Det är ju därför som landstinget skickar anmodningsbrev.

Och hur är det med tillgängligheten på de nya om man till exempel är rullstolsanvändare? Kommer man att få välja den då eller hur blev det egentligen? Vad var det som var viktigast? Var det att bry sig om invånarnas hälsa eller var det att skapa nya förutsättningar för just vårdföretagen?

Vad är det som gäller, egentligen Filippa, om du ska känna dig själv på pulsen?

Jag och Vänsterpartiet tycker att det är bra att man får välja, framför allt är det bra att man kan välja bort. Men det kan aldrig vara hälso- och sjukvårdens huvuduppgift att skapa en massa val eller vara en småföretagarförening för vårdföretagarna.

Hälso- och sjukvårdens uppgift är nämligen att motverka sjukdomar och bota ohälsa, för jag menar att ibland, när man möter sjukvården, kan ens liv faktiskt förändras. Du kan till och med få ett besked som du inte ville ha. Då måste det finnas utrymme för att någon tar hand om dig, någon som pratar med dig och inte bara räknar att du blir en pinne i statistiken. För, som någon sade tidigare, bakom statistiken finns en människa, någons upplevelse av mötet med vården.

Anförande nr 78

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Fru ordförande! Håkan Jörnehed tycker att det var bra att landstingsledningen stängde vårdcentraler under den mandatperiod som han var med och styrde landstinget tillsammans med Socialdemokraterna. Ni öppnade ingen ny vårdcentral, Håkan, inte en enda ny vårdcentral, trots att Stockholmsregionen växer med drygt 30 000 innevånare varje år.

Vi får också en alltmer åldrande befolkning, och vi lever också allt längre med sjukdom. Kanske innebär det att också vårdbehoven i den nära hälso- och sjukvården ökar.

Ja, det stämmer att ungefär 120 fler läkare var verksamma ute på länets vårdcentraler, stadens och länets vårdcentraler. Det är också så att runt 10 procent av stockholmarna – och vi har brutit tvåmiljonersvallen här i Stockholmsregionen – 10 procent ungefär väljer en annan vårdcentral än den i hemkommunen. Det betyder att ungefär 200 000 människor går till en vårdcentral i någon annan kommun. Det är jättebra.

Du säger dig vara för valfrihet. Sådant prat är oftast läpparnas bekännelse när man lyssnar på vänsterpartister, men om du tycker att det är bra, Håkan, då är det väl bra att 10 procent av stockholmarna väljer en annan vårdcentral, och då är det egentligen inte viktigt i vilket område de etableras utan att det tillkommer fler.

Anförande nr 79

Håkan Jörnehed (V): Jag börjar väl som Filippa Reinfeldt. Filippa Reinfeldt tyckte att det var bra att stänga en massa familjecentraler för de fick inte plats i Vårdval Stockholm. Familjecentraler är otroligt viktigt, för barn är väl de allra viktigaste medborgarna, och familjecentralerna är särskilt viktiga för de barn som behöver extra stöd. Det tycker jag att vi ska ge dem. Varför har du dragit ned på dem? Varför finns inte de med i ditt Vårdval Stockholm?

Filippa Reinfeldt säger att det är jättebra att vi kan välja, men 90 procent väljer den vårdcentral som ligger närmast. Det är väl jättebra, för jag tror inte att det är helt sunt att åka med 40 graders feber runt hela Stockholm och smitta ner en massa folk på tunnelbanan. Därför är det väl jättebra att befolkningen är mer klok än vad Filippa Reinfeldt är.

Vet du vad det här handlar om? Jag började med Catharina Elmsäter-Svärd i den här frågan som handlar om att det har blivit fler vårdcentraler. Men mår befolkningen bättre? Har ohälsan minskat? Skiljer det fyra år i befolkningens medellivslängd mellan den rikaste kommunen och den fattigaste stadsdelen? Det handlar om kvalitet och kvantitet, och vad väljer du då, Filippa?

Anförande nr 80

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Fru ordförande! Jag tror att Håkan Jörnehed egentligen vet att sjukvård finns för att möta sjukdomar. Ohälsotal är något annat. Jag tror att du egentligen känner till det.

Samtidigt som Vårdval Stockholm har etablerats och vi har fått så mycket mer god hälso- och sjukvård runt om i Stockholmsregionen så kan vi också läsa en rapport som kom från Karolinska Institutets folkhälsoakademi i somras. Om du inte har läst den så rekommenderar jag dig den. De konstaterar i den att det förvånande egentligen inte är de positiva resultaten med vårdvalet. Det förvånande är att man kände till problemen tidigare utan att göra något åt dem.

I dag gör människor som bor i så kallade socioekonomiskt utsatta områden fler vårdbesök än människor som bor i rika områden. Det är ett trendbrott. Vi är väldigt glad över att vi har lyckats åstadkomma det trendbrottet.

Det är också så att andelen vård som i dag erbjuds personer som är kroniskt eller svårt sjuka, som har diabetes eller som har haft en stroke, är mycket större nu efter införandet av vårdvalet än före. Det är också ett trendbrott som vi är väldigt stolta över. Jag rekommenderar dig: läs Karolinska Institutets rapport som presenterades i juli!

Anförande nr 81

Håkan Jörnehed (V): Då säger jag, Filippa, samma sak som jag sade till Gustav. Vi har inte missat att det finns stor kritik mot att fler diagnoser nu blir fler besök, fler pinnar i statistiken.

Jag tycker att det är synd att du inte har varit med på de debatter som Dag Larsson talade om då vi träffade patientorganisationer och intresseorganisationer. De sade nämligen att de känner oro över att de blir bortprioriterade i det här systemet.

Filippa, kommer du förresten ihåg att vi i julas, tror jag, förde en diskussion då jag föreslog att vi skulle ta reda på om vårdgarantin hade en baksida. Den saken ville du inte ens utreda. De kroniskt sjuka upplever ofta att den blir nedprioriterade. Jag tycker kanske att hela den här diskussionen, Filippa, handlar om vem som ser till att ge vård till den som inte kan ta för sig?

Anförande nr 82

Landstingsrådet **Batljan (S)**: Ordförande, ledamöter! Trots en del repliker tycker jag att det har varit väldigt spännande att lyssna på den hyllning till valfriheten som gjordes i slutet av debatten. Jag tar gärna fasta på detta.

Jag måste hålla med Filippa Reinfeldt när det gäller logopedin. Jag tycker att det är en fantastisk utveckling, och jag är övertygad om att vi kan göra mycket mer i nästa steg när det gäller behandling. Det är ett område där vi från Stockholms läns landsting inte har gjort tillräckligt, men med den utveckling som har varit med logopedin så tror jag att vi skulle kunna förändra och förbättra situationen för väldigt många människor.

Det finns säkert väldigt många andra områden där vi skulle kunna göra mycket mer. Det är också därför som jag hoppas att den här ibland hårda diskussionen också så småningom kan leda till ett blocköverskridande samarbete. För oavsett om man kallar det vårdval eller hälsoval så tror jag att stockholmarna vill ha stor valfrihet med brett kvalitetsuppdrag. Jag hoppas verkligen att vi så småningom, då valet är över och allt det hårda arbete som vi ska göra de närmaste veckorna ligger bakom oss, kan komma tillbaka till de här frågorna och försöka hjälpas åt för att kunna göra ett ännu bättre jobb tillsammans.

Bara för att avrunda diskussionen ska jag fånga upp bollen från Gustav som handlar om effektiviseringar. Det är också ett arbete som jag tror att vi kan uträtta mycket mer tillsammans. Men det finns ett område som vi sällan pratar om, men jag tillsammans med Catharina, Filippa, Lars Joakim, Pia och Gustav och fler vänner som var med häromdagen var på plats när vi tog första spadtaget för Nya Karolinska och blev uppmärksammade på det då. Då hade vi nämligen möjlighet att lyssna på en föreläsning av en professor från USA som samtidigt är verksam på en stor klinik i USA. Den började en gång som en liten klinik som nu har verksamhet både i USA och utomlands.

En av de bilder som han visade, och som jag tror att vi skulle kunna ta med oss, var den bild som visade att oavsett var de hade sina kliniker, också den klinik som de har i Abu Dhabi, så är de ändå alla med i samma elektroniska system. På det sättet har man skapat en fantastisk överblick både för att följa upp de patienter man har och för att kunna göra ett mer effektivt arbete.

Jag väljer att avrunda debatten på det sättet. Jag hoppas, både när det gäller vårdval och hälsoval och när det gäller effektiviseringar och elektroniska system, att det finns förutsättningar för blocköverskridande samarbete.

Anförande nr 83

Landstingsrådet **Elmsäter-Svärd (M)**: Fru ordförande, fullmäktige! Välkommen tillbaka, Ilija Batljan! Det känns bra att Ilija Batljan vill avrunda debatten med tanke på att han själv inte har haft möjlighet att vara här under de två timmar som debatten ändå har pågått.

Det är bra att höra vad som fångades upp. Om Ilija Batljan hade varit här hela tiden så tror jag att vi möjligtvis under tiden hade haft ett annat tonläge och ett annat resonemang i debatten som har pågått under de två timmar som han nu inte kunnat vara här och styra upp det hela.

Det är naturligtvis riktigt att det självfallet är viktigt att fortsätta med den hyllning till valfriheten som Ilija Batljan framför här. På den punkten tror jag att vi har ett gemensamt intresse för stockholmarnas bästa. Det är självklart att vi jobbar vidare med fler effektiviseringar, och jag är glad att Ilija Batljan visar vägen. Det har inte annars varit tonen från de övriga inom oppositionen här i dag.

Jag kan ändå konstatera, med tanke på att det här ärendet gäller delårsboks slutet, att det uppenbarligen inte fanns någonting mer i detta än att vi är på väg åt rätt håll. Tack för det!

§ 153 Ny- och ombyggnation av lokaler för akutmottagning samt patologi och obduktion vid S:t Görans akutsjukhus

Anförande nr 84

Landstingsrådet **Wallhager** (FP): Herr ordförande, ledamöter! Det här är ett ärende som det råder nästan total enighet om. Det är oerhört viktigt att vi kan fatta det här beslutet i dag så att vi kan komma igång med den oerhört angelägna ombyggnaden av S:t Görans sjukhus för en större, bättre och mer ändamålsenlig lokal, framför allt när det gäller akutmottagandet.

Den nuvarande lokalen är byggd för 30 000 patienter medan man i dag har mellan 65 000 och 70 000 patienter som besöker akutmottagningen. Därmed förstår ni allihop behovet av att bygga om.

Med tanke på ökningen av antalet innevånare i länet, som nämnts tidigare i dag, finns det självklart ett behov av ombyggnad av den här akutmottagningen men självklart även de på Danderyds sjukhus och på Södersjukhuset, och de kommer att genomföras senare. Det kommer att finnas behov av ökat antal vårdplatser. Vi i Folkpartiet tycker ju att S:t Görans sjukhus är ett utmärkt exempel på det.

Som jag sade tidigare råder det i princip total enighet om att behov av ombyggnad föreligger. Den enda noterbara reservationen har lagts av Vänsterpartiet som tycker – det ur min synvinkel anmärkningsvärda – att landsting ska ta tillbaka S:t Görans sjukhus och driva det i egen regi. Det är väldigt glädjande att vi andra i princip är totalt eniga om att vi ska utföra en ny upphandling som kommer att leda till fortsatt drift med en extern entreprenör. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 85

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag i landstingsstyrelsen som i stort sett går ut på att vi tillstyrker ombyggnaden, men vi tycker att landstinget, när avtalet med riskkapitalistbolaget Capio löper ut, ska ta tillbaka S:t Görans sjukhus i egen regi och att S:t Görans fortsättningsvis ska ägas av stockholmarna.

Anförande nr 86

Vivianne Gunnarsson (MP): Ordförande, ledamöter! Vi tycker givetvis att det är bra att vi fattar beslut om utbyggnad av akuten på S:t Görans. Den har ju länge behövt byggas ut. Det vet alla vi som har varit tvungna att sitta där och vänta.

Vi gjorde ett studiebesök på Södersjukhuset och förstår att den akutmottagningen också måste byggas ut.

Vi har i ett särskilt uttalande beskrivit att vi skulle vilja ha en samlad redovisning av samtliga utbyggnader som behövs när det gäller akutverksamheten på de olika sjukhusen. Det stöds också, tycker jag, av den revisionsredogörelse som vi fick där det framhölls att strategiska utskottet inte får tillräckligt bra redogörelser när det gäller investeringsverksamheten. Revisorerna framhöll det nu. Det var ingen som diskuterade det, men jag tycker ändå att det är viktigt att vi kopplar ihop de här två ärendena och att vi i fortsättningen kan få en bättre redovisning i strategiska utskottet när det gäller den här typen av ärenden.

Anförande nr 87

Landstingsrådet **Wallhager** (FP): Herr ordförande! Jag ska börja med Håkans slutkommentar om att stockholmarna ska äga S:t Görans. Jag vill bara glädja Håkan med att stockholmarna äger fastigheten S:t Görans, det är bara driften inomhus som genomförs av någon annan, och så kommer det också att vara fortsättningsvis.

När det gäller det samlade behovet av våra kommande investeringar så håller jag med Vivianne, det finns ett stort behov av att samla och belysa alla investeringar som vi har behov av på både trafikområdet och sjukvårdsområdet. Det arbetet har inletts under den här mandatperioden. Tyvärr, skulle jag vilja säga, har vi inte nått ända fram, men vi har en bra bild av vilka investeringar vi behöver göra. Och som jag sade tidigare är det alldeles uppenbart att både Danderyds sjukhus och Södersjukhuset också behöver nya akut-mottagningar. Och det kommer de också att få i sinom tid.

Jag tycker inte att det i dag finns anledning att invänta en samlad investeringsberedning innan vi fattar detta beslut. Därför yrkar jag att vi följer landstingsstyrelsens förslag till beslut i detta ärende!

Anförande nr 88

Håkan Jörnehed (V): För att vi ska vara tydliga vill jag säga att fastighet och drift ska ägas av stockholmarna, inte av ett riskkapitalbolag, till exempel Capiro som stoppar vinsterna på Jersey.

§ 154 Valärenden

Förste vice ordföranden: Vi ska göra en del korrigeringar i tidigare val. Det handlar om allmänna utskottet. Vid fullmäktigesammanträdet den 13 april 2010 utsågs två ledamöter och en suppleant i styrelsen för Tågia AB, ett vilande dotterbolag till SL AB. Enligt bolagsordningen ska dock styrelsen bestå av minst tre ledamöter och högst fem suppleanter. Jag frågar nu om fullmäktige kan välja Björn Holmberg till ledamot i styrelsen för Tågia AB intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2011. Det är alltså en komplettering.

Vid sammanträde den 13 april utsågs två ledamöter till styrelsen för SL Hr Service AB. Även här har Bolagsverket påpekat att landstinget måste utse en suppleant som ska tillföras styrelsen. Därför frågar jag om vi kan välja Lars Gereholt till suppleant i nämnda bolag intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2011.

§ 155 Interpellation 2010:27 av Dag Larsson (S) om brister i vårdval för planerad rehabilitering

Anförande nr 89

Landstingsrådet Larsson (S): Tack, Lars Joakim, för svaret! Det var ett intressant svar på min interpellation om planerad rehabilitering.

Jag vill börja med att deklarera – för säkerhets skull så att vi inte behöver föra den debatten – att vi socialdemokrater tycker att man kan använda sig av vårdval. Vårdval är en alldeles utmärkt metod på många områden, men det förutsätter två saker. Den ena är att man får se till att de som ska välja, medborgarna, patienterna, har adekvat information. Det andra är att man inte slår sönder vårdkedjan och därmed gör vården sämre i det stora hela. Det är de två utgångspunkterna som vi har emot vårdvalssystemet. Vi har också ibland aktivt röstat för vårdval där vi tyckt att det var lämpligt. I det här fallet tycker vi att man gick för långt och för snabbt fram när det handlar om vårdval för planerad rehabilitering.

Jag stärks lite grand i min oro när jag möter diverse patientorganisationer. De framför nämligen kritik på ett par punkter som jag gärna vill att du utvecklar mer än vad du har gjort i ditt svar.

Den ena punkten som patientorganisationer riktar kritik mot är den information som medborgarna, patienterna får. De får en lista med telefonnummer. För många av de här patienterna är det faktiskt svårt att sätta sig och ringa runt till ett tiotal vårdgivare och ställa frågor om vilken typ av rehabilitering som erbjuds. De efterlyser att landstinget, som ändå är huvudansvarig för att man får sin rehabilitering, ger komplettering med mer information om

vilken sorts verksamhet det är, vilken typ av personal det finns anställd och om det finns någon typ av kvalitetsutvärdering av de här verksamheterna. Det efterlyses av patientorganisationerna. Jag vill höra din reaktion på den punkten. Ser du också att man skulle kunna förbättra informationen till medborgarna på den här punkten?

Det andra som många patientorganisationer känner oro för är just kvaliteten, att verksamheter som ägnar sig åt lite mer avancerad rehabilitering har svårt att hävda sig när man bara skickar ut en lista med telefonnummer. De som satsar lite extra drunknar när patienterna faktiskt inte får reda på var det finns extra personalresurser eller att man är extra bra på att genomföra just en viss rehabilitering.

Jag vill egentligen höra mer. Du har inte hört några klagomål, säger du, det finns inget missnöje, kan man läsa ditt svar. Jag möter ju en annan bild när jag är ute och pratar med patientorganisationer. Är du jättenöjd, Lars Joakim, med det nuvarande vårdvalssystemet på det här området, och ser du inget utrymme eller möjligheter till förbättringar?

Anförande nr 90

Landstingsrådet **L u n d q u i s t (M)**: Jag ser alltid möjligheter till förbättringar, Dag Larsson. Jag visar nu en bild för att lite grann visa vad som har hänt. Vårdvalet är nytt från den 1 januari 2010. På bilden kan vi se lite hur man har valt. De flesta väljer naturligtvis vårdgivare i Stockholmsregionen.

Beträffande epilepsivården och epilepsipatienterna: Det handlar om en återkommande rehabilitering. Man får rehabilitering varje eller vartannat år, med olika period mellan de återkommande tillfällena.

För epilepsipatienterna har remisserna ökat från 13 år 2009 till 25 år 2010. Förra året – då hade vi inget vårdval – kom alla per automatik till Stora Sköndal och var mycket nöjda med det. I år, 2010, har majoriteten valt Stora Sköndal, medan några har valt något annat.

Jag har också fått brev från patientföreningen. Vad som lite grann förvånar mig är att man alltid – det har hänt också vid något annat tillfälle, även om jag inte ska ta upp det nu – från i det här fallet Stora Sköndal väljer att skjuta patientföreningen framför sig efter mindre än ett halvårs verksamhet.

För att ta dina frågor, Dag Larsson: Jag svarar nej på första frågan. Beträffande den andra frågan tycker jag att vi får göra en utvärdering. Det står också i svaret. Vi kan ju inte döma utan att ha något underlag.

Du har kanske bättre material än vad jag har. Jag har två brev från föreningen, kompletterat med uppgifter från Stora Sköndal, och jag har också träffat handläggande tjänsteman på hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning. Tillsammans med läkare, psykiater och psykolog från Stora Sköndal och tillsammans med patientföreningen är vi nu överens om tågordningen att vi inte ska göra något nu utan avvakta en utvärdering av verksamheten och jämföra med de andra.

Däremot finns det anledning att göra en översyn så att informationen blir ännu bättre. Det som är sagt och som står i svaret är att flera patienter har valt att besöka några av de olika vårdgivarna för att bilda sig en egen uppfattning och sedan välja därefter.

Med det anser jag mig ha besvarat interpellationen.

Anförande nr 91

Landstingsrådet **L a r s s o n (S)**: Jag undrar, Lars Joakim, hur Epilepsiföreningen i Stockholm skulle betrakta det om man fick klart för sig att du betraktar dem som en utsänd hejduk från Stora Sköndal och menar att de går Stora Sköndals ärenden. Så uppfattar sig inte Epilepsiföreningen.

Föreningen har inget principiellt emot att det finns ett vårdvalssystem på området. Men de menar att om man ska stärka patienternas makt – jag tror att vi är överens om att vi vill göra det – måste man också säkerställa att patienterna får god information. Ska man välja mellan produkt A och produkt B måste man faktiskt veta vad de innebär.

Nu är systemet att man bara skickar ut telefonnummer. Jag tycker att det borde vara en högre ambitionsnivå hos dem som ansvarar för att vården är bra. Vi har godkänt och auktoriserat dessa vårdgivare, och då tycker jag också att vi borde kunna skicka ut ett material där vårdgivarna får presentera sig och berätta vilka slags resurser som finns på olika områden. Men det görs inte i dag. Det tycker jag att man borde ändra på omgående.

Jag tycker att du borde lyssna på Epilepsiföreningen, som inte är några utsända banditer från Stora Sköndal som bara pratar i deras sak.

Jag har självfallet också pratat med en del vårdgivare, däribland Stora Sköndal. Det finns problem sett även ur deras perspektiv, fast det kanske låter lite annorlunda när man ska börja prata om vårdproducenternas intressen och behov. Det brukar jag normalt sett inte göra. Men jag ska faktiskt ägna mig åt det en stund.

Även de framför allvarlig kritik gentemot landstingets förvaltning. De säger att ersättningsreglerna ändras hej vilt från den ena dagen till den andra utan dialog och diskussion med dem som bedriver vården. Landstingets tjänstemän kommer bara enväldigt och ändrar reglerna. Det är vad de säger.

Då tycker jag att man borde föra en vettigare diskussion mellan hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning och de enskilda vårdproducenterna om vilka villkor som ska gälla, inte minst om man ska ta fasta på vad Epilepsiföreningen verkligen är oroad för. Det är just att de som satsar speciellt och har speciella personalresurser för att jobba gentemot just epilepsigruppen inte kommer att överleva i den nya konkurrenssituationen, där medborgarna och patienterna ska välja utan att få adekvat information.

Detta är ett vårdvalsområde som man borde kunna förbättra. Jag hoppas, Lars Joakim, att vi sedan valrörelsens bataljer har lagt sig kan föra en diskussion om hur patienter och medborgare ska kunna få bättre information, som jag tycker att landstinget borde stå för.

Anförande nr 92

Landstingsrådet **Lundquist (M)**: Ordförande, fullmäktige! Jag svarade dig nyss på den första frågan. Då läser jag upp din första fråga: "Tycker du att det är acceptabelt att patienter i behov av epilepsirehabilitering ska riskera att få en sämre vård på grund av bristfällig information och stöd i valet av vårdgivare?" Jag svarade nej på den frågan.

Sedan blir jag lite irriterad, Dag. Jag sade att föreningen lite grann går Stora Sköndals ärenden. Det tycker jag att de gör när de skriver under samma papper. Men jag har inte kallat dem vare sig banditer eller hejdukar, så det tycker jag att du borde dra tillbaka. Det är inte så roligt att debattera när du lägger ord i munnen på mig som jag inte har sagt.

Anförande nr 93

Vivianne Gunnarsson (MP): Ordförande, ledamöter! Man kunde tro att det gällde en fråga, men det är ju en interpellation, och därför kommer jag upp i talarstolen.

Jag har en fråga som jag vill ställa. Lars Joakim Lundquist har nog försökt att få fram ett ordentligt svar. Men det är upprörande att det är bara 25 personer som har begärt att få rehabilitering. Det innebär på något sätt att de här människorna har gett upp. Detta är inte alls någon liten sjukdomsgrupp, utan människor med epilepsi är en stor grupp.

Idén bland läkare och andra är att om man ger dem medicin så är de bra sedan. Men det är de inte. Bland de här personerna finns det schatteringar från dem som med medicin

fungerar precis lika bra som du och jag till dem som mår väldigt dåligt och behöver rehabilitering mycket mer än man kan tro, och de kan absolut inte avgöra själva hur de ska ta sig fram i vårdapparaten – det är att begära alldeles för mycket av de människorna.

Rehabiliteringen för epilepsipatienter har varit eftersatt i landstinget hela tiden, ända sedan man hade epilepsipatienter på institution. Det finns de som i dag är så gamla att de inte kommer ihåg hur det har varit. Men det finns också väldigt många unga som inte får den hjälp som de absolut skulle behöva.

Epilepsiföreningen har arbetat mycket med den här frågan och framför allt med Stora Sköndal, som egentligen är det enda ställe som tar emot och hjälper epilepsipatienter som har stora behov. Det finns inte så många andra ställen som gör det.

Det har i många år funnits krav från föreningen att man skulle ha en ordentlig, sammanhållen rehabilitering för just dessa patienter, som en del inte ens tycker är patienter. Många tycker att detta inte är en sjukdom utan ett syndrom, och är det ett syndrom behövs det ingen rehabilitering. Men de här personerna kan ha helt olika problematik, och det som absolut behövs mycket mer av också på sjukhusen är hjälp i form av neuropsykiatrisk vägledning och hjälp från riktiga resurser där. Den hjälpen är eftersatt i dag.

Det finns mycket att göra på det här området. Det var ett område som jag jobbade hårt med när jag kom in i landstinget, så att jag fick upp resurserna. Nu håller det liksom på att degenerera. Det finns dessutom alldeles för få riktiga epilepsiläkare. Siffran på 25 personer som har fått rehabilitering anser jag vara skrattretande. Det är så hemskt att se den att jag blir alldeles upprörd.

Anförande nr 94

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Jag vill börja med att tacka Vivianne. Jag tyckte att du hade ett bra inlägg som väl beskriver situationen och hur det ser ut på detta område.

Sedan vill jag faktiskt be Lars Joakim om ursäkt. Du sade inte "hejduk" och "bandit". Det var fel av mig att använda det ordvalet. Jag var uppenbarligen påverkad av valrörelsens hetta och känsla.

Jag tycker å andra sidan att du, Lars Joakim Lundquist, borde be Epilepsiföreningen om ursäkt, för du sade att de går Stora Sköndals ärenden. Det tror jag inte att de blir så glada över att du säger, för de upplever att de företräder epilepsipatienterna i länet och att kvalitetsvärden just nu äventyras, bland annat eftersom landstinget inte tillhandahåller god information till dem som ska välja. Egentligen har jag svårt att se att vi skulle behöva strida om det, utan det borde åtgärdas. Om man vill ha ett vårdvalssystem som fungerar måste man faktiskt se till att ge patienterna information.

Anförande nr 95

Landstingsrådet L u n d q u i s t (M): Jag har svårt att kommentera Viviannes inlägg. Hon vet mycket om detta, men det är åtminstone en dubblering från förra året.

Hur det praktiskt går till är att man får en remiss, och så bedömer hälso- och sjukvårdsnämnden förvaltning vilka som får den återkommande rehabiliteringen. En tredjedel får det i öppenvård, och två tredjedel får det i slutenvård.

Det har inte kommit någon kritik från Epilepsiföreningen om att för få patienter får den återkommande rehabiliteringen, så på den punkten känner jag mig någorlunda trygg. Men vi får naturligtvis göra en utvärdering, som vi gör med andra vårdvalssystem. Allt är ju inte perfekt från början.

Jag kan be patientföreningen om ursäkt. Men jag träffar två tre patientföreningen varje vecka, och det blir lite besvärligt när man väljer ut en av de olika vårdgivarna och har skrivit

under samma papper. Det finns ju andra epilepsipatienter än de i Stockholm, och flera av de vårdgivare som nu har kommit in är verksamheter som har vårdavtal med andra landsting och regioner i Sverige. Att de skulle vara så usla tror jag inte riktigt på. Men vi får se, efter den utvärdering som kommer att ske under hösten.

Anförande nr 96

Vivianne Gunnarsson (MP): Jag tror inte alls att de andra vårdgivarna är usla. Men den enda vårdgivare i det här landstinget som har gett epilepsipatienter någon typ av rehabilitering som är värd namnet är faktiskt Stora Sköndal. Vi är så eftersatta här i landet när det gäller denna vård att det är förskräckligt. Dessa människor mår mycket sämre än de skulle behöva må. Dessutom finns det tyvärr allt färre epilepsiläkare.

Att säga att man gör jättemycket när man dubblar från 13 till 25 tycker jag är rent oförskämt mot dessa människor och mot patientföreningen. Det liknar ingenting, när det finns tusentals människor som har epilepsi. Titta först på hur många som verkligen behöver denna rehabilitering! Det är hundratals – det vet jag.

§ 157 Interpellation 2010:29 av Vivianne Gunnarsson (MP) om markföreningar på landstingets fastigheter

Anförande nr 97

Vivianne Gunnarsson (MP): Jag vill först tacka för svaret, som jag tycker var mycket upplysande.

Jag har skrivit interpellationen eftersom vi hade ett ärende som handlade om markföreningar utanför ett sjukhus i Salem som hette Söderby sjukhus. Det handlade om nergrävda flaskor och andra saker från sjukhusets verksamhet.

Då blev jag lite orolig och tyckte att vi nog måste veta lite mer om vad som är nergrävt på lite olika ställen. Det är vår plikt att veta det. Verksamheter är ju ansvariga för sin verksamhet även lång tid tillbaka, och man är tvungen att betala ifall marken måste saneras.

Därför är det bra att veta vad vi har att vänta oss. I Stockholms stad har vi tidigare haft en hel del problem med kvicksilver och annat från sjukhus. Vi har försökt sanera, och det har blivit ganska dyrt.

Gustav svarar att 50 procent av identifierade mark- och byggnadsföreningar skulle vara sanerade till 2006. Jag får ingen klarhet i om det har blivit så eller inte. Men tydligen vet vi inte riktigt allt om detta, även om vi har gjort ganska bra kartläggningar, och vi har inga pengar avsatta för ändamålet. Det kanske vore bra om vi hade någon typ av fond, precis som SL har.

Anförande nr 98

Landstingsrådet Andersson (C): Tack, Vivianne Gunnarsson, för interpellationen!

I programmet Miljö steg 4, som fanns före det nuvarande miljöprogrammet, lyftes detta område fram. I det befintliga miljöprogrammet, Miljö steg 5, lyfts inte frågan fram på samma tydliga sätt, vilket jag får erkänna har inneburit att min egen uppmärksamhet på frågan inte har varit lika stor som på många andra miljöfrågor.

Otvivelaktigt är detta en viktig fråga. Jag konstaterar att det finns en del gjort på området och att det finns en del kunskap om vad som skulle kunna göras. Men det är nog som Vivianne Gunnarsson påpekar, att vi har ytterligare ett arbete framför oss. Det är väl något som vi bör säkerställa i samband med Miljö steg 6, så att vi lägger ytterligare kraft på detta arbete.

Med det anser jag interpellationen besvarad.

Anförande nr 99

Vivianne Gunnarsson (MP): Gustav Andersson! Det lät ju bra. Då hoppas jag verkligen att det kommer in något om markföreningar i programmet Miljö steg 6 och att det i nästa budget finns med någon typ av avsättning för framtida marksanering. Om det är vi som står för den hoppas jag att jag kan garantera det.

Detta är ett område som kan bli väldigt kostsamt. Det har många fått erfara. Det finns en statlig fond, men från den kommer det konstigt nog sällan pengar, utan den bara förmerar sina pengar. Det brukar vara väldigt svårt för offentliga verksamheter att få några pengar från den fonden.

Jag tycker att det vore bra om vi kunde skapa en fond för just den här typen av sanering. Man vet aldrig riktigt var problemen kommer att uppstå. Vi vet inte vad folk har gjort i forntiden i våra verksamheter. Jag efterfrågar alltså en tydligare kartläggning och pengar avsatta för att sanera de områden som behöver saneras.

Anförande nr 100

Landstingsrådet Andersson (C): Man kan naturligtvis diskutera tekniken. I vårt miljöarbete i Stockholms läns landsting har vi i huvudsak arbetat med en decentraliserad organisation, vilket innebär att budgetar för insatser och åtgärder ligger i de olika förvaltningarna. Egentligen har jag inga starka anledningar att tro att de olika förvaltningarna inte tar sitt ansvar i den takt som problemen aktualiseras i samband med nya byggnationer eller ny användning av marken.

Men jag tycker ändå att detta är en viktig fråga, och i grunden är det nog en miss att vi inte har med detta i programmet Miljö steg 5. Ur ett samlat landstingsperspektiv är kanske inte enbart lagstiftning tillräckligt, utan det är också bra att i sin egen miljöpolicy lyfta fram dessa frågor på ett tydligt sätt. Vi kan nog i gott samförstånd arbeta vidare med frågan efter valet.

Anförande nr 101

Vivianne Gunnarsson (MP): Det lät bra. Det gäller inte bara de egna verksamheter som vi har nu, utan det kan också gälla verksamheter som vi har ägt tidigare. Det kan gälla sådant som hände för 20 år sedan. Sådana här frågor blir aldrig preskriberade – det är lite grann det som är problemet. Det är väldigt svårt att komma ur det om man är en offentlig markägare. Då kommer man nästan aldrig ur dessa frågor. Jag har haft tillfälle att titta på detta på ganska nära håll när det gäller andra verksamheter.

Det vore bra om vi kunde få mer information, så att det inte blir en backlash när vi måste gräva upp ett helt område där det ska byggas bostäder eller något annat.

Tack för svaret!

§ 158 Frågestund

Fråga 1

Anförande nr 102

Landstingsrådet Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Projektet Spårväg City har varit förenat med en hel del bekymmer. Jag har för egen del, sedan frågan första gången kom på tal, varit frågande inför den beredning och de processer som har varit kring detta arbete. Framför allt har jag ifrågasatt möjligheterna att fullfölja projektet på ett bra sätt.

År 2007 fick vi veta från Christer G Wennerholm att projektet skulle kunna genomföras på tre år. Då gällde det hela sträckningen ända fram till Centralen. Även år 2008 har liknande uttalanden gjorts, men då med sikte på att det ska vara klart till 2011.

Trafik- och renhållningsnämnden i Stockholms stad har haft uppe ett ärende där man i och för sig inte har tagit ställning till tjänsteutlåtandet men där det i tjänsteutlåtandet från trafikkontoret anges att arbetet med tätningsskikten under Sergels torg och längs Klarabergsgatan – som behöver åtgärdas för att spårvägen ska kunna byggas vidare – kommer att ta mellan sju och tio år. Det ställer hela frågan på sin spets.

Därför har jag i dag frågat: Kan du i dag ge ett klart besked om när Spårväg City kan gå genom city?

Anförande nr 103

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det största hindret för genomförandet av Spårväg City i framtiden är inte om det finns behov av att göra renoveringar av tätningsskikten på Sergels torg, utan frågan avgörs faktiskt den 19 september, eftersom det beror på vem som får majoritet i den här församlingen och i Stockholms stadshus.

Tättningsproblematiken kommer att lösas, men om Socialdemokraternas spårvagnsfientlighet får fortsätta att sätta sina spår, då kommer det aldrig att bli någon förlängning av spårvägen enligt de visioner som en bred majoritet i landstingsfullmäktige står för. Det finns ju en spårvägsallians som sträcker sig längre än alliansens politik. Den ställer sig Socialdemokraterna vid sidan om.

Trafik- och renhållningsnämnden i Stockholm har fått ett ärende på sitt bord där man inte har godkänt tidsplanen. I det avtal som finns mellan Stockholms stad, Stockholms läns landsting och SL är – det vet Lars Dahlberg mycket väl – året 2014 utpekad som en möjlig tidpunkt för att genomföra projektet. Intill dess det finns något annat besked och några andra förhandlingar har genomförts är det 2014 som gäller. Jag vill bara peka på att samma tjänstemän från trafik- och renhållningsförvaltningen i Stockholm sade att etapp 1, som nu har genomförts, skulle ta tre år att bygga, men den genomfördes på ett år.

Skillnaden är väl att vi har visioner om hur vi ska bygga den moderna staden och den moderna regionen, en stad och en region i världsklass med modern, miljövänlig kollektivtrafik, medan Lars Dahlberg bara staplar problem: problem för att förhindra utvecklingen, problem med att fatta egna beslut och skjutsa på från politikens sida.

Jag är övertygad om att vi även i vår egen organisation skulle kunna hitta problemskapare som skulle omöjliggöra utveckling av hälso- och sjukvård och trafikpolitik. Men det är vår skyldighet som politiker att verkställa och se till att det vi har lovat också blir genomfört. Och det har vi gjort.

Anförande nr 104

Landstingsrådet D a h l b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Uppdraget som landstingsfullmäktige har gett oss som sitter i SL:s styrelse och jobbar med de här frågorna är att skapa en bättre och mer attraktiv kollektivtrafik, att helt enkelt få fler att åka kollektivt.

Det vi har fått nu med Spårväg City är ett provisorium, en spårväg som sträcker sig från lite närmare Sergels torg än NK, men inte mycket, ut mot Waldemarsudde, och vi har också fått en nedlagd busslinje 47, som tidigare hade väldigt många resenärer. Vi har fått ett provisorium med en bussförbindelse som man måste använda från Centralen för att kunna ansluta till spårvägens ändhållplats, som kallas "Sergels Torg (T-Centralen)" men ligger flera hundra meter från de två platserna.

Det är ingen bra kollektivtrafik. Anledningen till att jag frågar om tidpunkten är att vi – och alla de turister och andra som väljer att använda spårvägen – kommer att få leva med detta provisorium som mest kanske i tio tolv år. Jag tycker att det finns anledning för fullmäktige att fundera över det kloka i att driva projektet på det sättet.

Anförande nr 105

Landstingsrådet **Wennerholm** (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det framgår med all önskvärd tydlighet att Lars Dahlberg inte skulle önska något hellre än att det blir ett provisorium, och det blir det om du får makten. Men det kommer inte att bli det om vi får fortsatt förtroende.

En sak är fullständigt klar: När man frågade stockholmarna vad de tyckte, då tyckte 60 procent redan före start att det var bra att vi satsar på spårvagn i Stockholms innerstad. Visionen är en utbyggd spårvagnslinje genom centrala Stockholm med en renoverad Lidingöbana, där vi strax kommer att fatta beslut såväl i SL:s styrelse som i Lidingö stad om att genomföra den mellan 2012 och 2014. I samma skede ska vi också kunna binda samman nästa utbyggda etapp från Lidingö och Ropsten fram till bron vid Strandvägen över till Djurgården.

Det är visioner, till skillnad från Lars Dahlbergs staplande av problem. Det innebär att man vid slutet av nästa mandatperiod kan åka från Gåshaga brygga in till centrala Stockholm. Sedan ska vi också binda ihop västra Kungsholmen med city.

Anförande nr 106

Landstingsrådet **Dahlberg** (S): Christer Wennerholms klara besked om när Spårväg City ska kunna gå genom city är alltså att den tidsplan som man har haft tidigare, som säger att det ska vara klart till 2014, gäller fortfarande, trots att vi nu har fått ett underlag som visar att det kan ta väsentligt längre tid.

Det är här någonstans som trovärdigheten sätts på spel. Det fullmäktige måste ta i beaktande är att de resurser och det arbete som läggs ner på detta projekt kunde ha använts på andra projekt som också är angelägna och viktiga men som inte kan drivas nu på grund av brist på resurser. Det är vad frågan handlar om i grunden.

Varför ska man driva ett spårvägsprojekt som Stockholms stads trafikkontor inte kan backa upp på lämpligt sätt när vi samtidigt inte kan komma igång med Spårväg Syd och andra projekt som är ännu mer angelägna?

Nu staplar Christer nya löften om nya spårvägar. Jag är inte ett dugg imponerad. Jag ser framför mig att vi får ytterligare följetonger liknande Spårväg City, med återkommande problem med illa beredda processer och – faktiskt – slöseri med skattepengar.

Anförande nr 107

Landstingsrådet **Wennerholm** (M): Herr ordförande! Om vi ska gå in i den branschen, herr Dahlberg, kan jag fråga: Var har du dina hundra miljarder, Lars? Ta fram pengarna till din ring av tunnelbana som du har lovat! De finns inte hos någon mer än i fantasin!

Vad det handlar om nu är väl att du i stället ska börja redovisa vilka projekt du ska genomföra. Vilka projekt är det du ska genomföra som kan gå snabbare än andra? Vi är överens om Spårväg Syd. Du vet mycket väl att du lovar något som du aldrig kommer att kunna genomföra, eftersom planprocessen i tre kommuner och i SL är sådan att den tidsplan som vi har gjort upp gemensamt i förhandlingarna om trafiken i vår region är den möjliga tidsplanen. Sluta lova sådant som inte går att förverkliga!

Fram med det andra! Du har chansen tills i morgon kväll i Radio Stockholm att berätta vad du ska ersätta den populära fortsatta utbyggnad som spårvagnsalliansen är överens om men som du ställer dig vid sidan om. Du är ensam. Ni socialdemokrater är ensamma om att ställa er vid sidan om spårvagnsalliansen!

Fråga 2

Anförande nr 108

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Jag tror att jag helt enkelt börjar med att fråga Maria om du tycker att en lön på 20 500 kronor i månaden är en rimlig lön för nyutexaminerade sjuksköterskor, för det är vad de erbjuds i dag på våra akutsjukhus.

Jag skulle gärna vilja veta vad du har för synpunkt på det, höra dig svara ja eller nej.

Anförande nr 109

Landstingsrådet Wallhager (FP): Nej, det tycker jag inte. Jag ska utveckla det lite.

Jag tycker faktiskt inte att det är vare sig bra eller rimligt. Men jag är också fullt medveten om att den stora skillnaden mellan Håkan och mig är att han kanske vill sätta lönerna själv, medan jag har en tillit till fackföreningarna och vår organisation, som hanterar de här frågorna.

Vad jag tycker är rätt viktigt – inte minst utifrån att jag själv är sjuksköterska, fast långtifrån nyutexaminerad, för det var mer än 30 år sedan jag var det – är att en akademisk utbildning måste löna sig. Det är en fråga som vi i Folkpartiet har drivit i många år. Vi har kontinuerligt och långsiktigt arbetat med många faktorer som ska förbättra lönerna för inte bara sjuksköterskor utan också andra yrkesgrupper.

Det handlar bland annat om mångfalden av vårdgivare. Men precis som ni hörde från Håkan nyss så är han emot det. Vi är däremot helt säkra på och vet att en mångfald av vårdgivare faktiskt ger ökade lönenivåer. Vi jobbar kontinuerligt med ledarskapsutbildningar, för det handlar mycket om ledarskapet på olika enheter, där man kan premiera genom en individuellt satt lön och också se olikheter i lönen för nyutexaminerade sjuksköterskor.

Jag vet också att man på andra enheter i vår verksamhet, till exempel beroendevården, har en ingångslön på 23 800 kronor, vilket är betydligt högre än 20 500.

Som Håkan vet arbetar vi på olika sätt med karriärstrappor. Vi jobbar också med ett projekt om hur vi ska få de olika yrkeskategorierna att jobba på bästa möjliga sätt med olika arbetsuppgifter, vilket är en förutsättning för att få en ordentlig karriärstrappa.

Det finns många projekt som vi säkert är hyfsade eniga om, förutom det om mångfalden bland vårdgivarna.

Anförande nr 110

Håkan Jörnehed (V): Tack, Maria! Du hörde säkert att jag sade att det gällde våra akutsjukhus, till exempel S:t Görans sjukhus, där man får 20 500 kronor. Den mångfald som du pratar om verkar inte fungera i praktiken.

Anledningen till att jag frågar, Maria, är att man i Vårdförbundet förra året enligt avtal hade en minimilön på 21 100 kronor. Men i avtalet i år finns det ingen miniminivå, och då har arbetsgivaren det här året sänkt ingångslönerna för nyutexaminerade sjuksköterskor med 600 kronor. Det är egentligen därför jag ställer frågan.

Du som folkpartist säger att akademisk utbildning ska löna sig. Men det gör den ju inte på det område där du har haft ansvar. Där är ju lönen sänkt! Om man har en

högskoleutbildning som sjuksköterska får man 600 kronor mindre när man i dag tar anställning på ett akutsjukhus i det här landstinget. Det är därför jag frågar om du tycker att en lön på 20 500 kronor i månaden är en bra och rimlig lön.

Anförande nr 111

Landstingsrådet *Wallhager* (FP): Det är viktigt att veta att fackföreningen, Vårdförbundet, faktiskt var enig med arbetsgivarna om att det skulle vara en låglönesatsning eller lägsta lön under det första året för att det skulle vara en utgång 2011. Det är inget vi som enskilda politiker har lagt oss i, utan det finns en överenskommelse, där facket faktiskt är enig med arbetsgivaren om detta.

Anförande nr 112

Håkan *Jörnehed* (V): Då tycker jag att man hör att du som enskild politiker och som personallandstingsråd inte har någon åsikt om detta. Du låter några andra ta hand om det.

Som politiker även här i fullmäktige tycker jag att man har ett arbetsgivaransvar. Om vi tycker att det är okej att sänka lönen med 600 kronor innebär det att vi inte uppskattar högskoleutbildning, fast du som folkpartist sade något annat här. Om man gör lönesänkningar tror jag att vi kommer att få jätteproblem långsiktigt med att få folk att vilja utbilda sig till sjuksköterskor.

Jag tycker att 20 500 inte är någon bra lön, och jag tycker att det är märkligt att man sänker lönen.

Anförande nr 113

Landstingsrådet *Wallhager* (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att skillnaden är mycket tydlig mellan Håkans och mina åsikter om hur man styr personalpolitiken.

Jag inledde med att säga att jag inte tycker att det är rimligt med en ingångslön på 20 500 kronor i månaden, och det är min åsikt som folkpartist. Samtidigt är det otroligt viktigt att vi som enskilda politiker inte lägger oss i fackföreningens förhandlingar med oss som arbetsgivare. Vi respekterar de överenskommelser som finns och jobbar på alla andra sätt för att utveckla möjligheterna för alla våra anställda att få karriärstrappor och därmed också individuella löner och bättre ingångslöner.

En stor skillnad mellan Håkan och mig är också att vi har en alliansregering som jag stödjer som ser till att vi får mer pengar i plånboken när lönen kommer.

Fråga 3

Anförande nr 114

Åke *Askén* (MP): Ordförande, fullmäktige! Det handlar om den aktuella spårvägslinjen. Min fråga är om landstingsrådet har någon åsikt om när byggandet av Spårväg City i riktning mot Ropsten bör starta.

En bakgrund är det som var uppe förut, problemen vid Sergels torg. Det är ju inte små problem. Det är ett lapptäcke där – eller egentligen flera lapptäcken – och det kommer nog att ta en hel del tid. Men då kan man ju bygga åt andra hållet. Eller hur, landstingsrådet?

Anförande nr 115

Landstingsrådet *Wennerholm* (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Svaret på frågan är att vi ska börja bygga den delen så snart det över huvud taget går. Som jag sade innan har vi dessutom renoveringen av Lidingöbanan, som kommer att påbörjas under de kommande fyra åren 2012 och ska vara klar 2014.

Min målsättning är att du och jag, Åke, ska kunna åka från Sergels torg till Gåshaga brygga med en kombination av cityspårvägen och Lidingöbanan år 2014.

Anförande nr 116

Åke Askén (MP): Det tycker jag låter väldigt bra. Det är perfekt om det går att genomföra. I den sträckningen kan man ju inte se några lapptäckten direkt, utan där bör det gå att bygga.

Men jag vill ändå fråga: Betyder det att vi också ska bygga västerut så snart det går, det vill säga bygga ända till Centralen?

Anförande nr 117

Landstingsrådet Wennersholm (M): Det var en ny fråga. Men jag kan svara ja även på den.

Anförande nr 118

Åke Askén (MP): Jag misstänkte det.

Fråga 4

Anförande nr 119

Anders Lönnberg (S): Catharina! I maj, kanske i vårruset, lovade du att bjuda in oppositionen till samtal om ett bättre ersättningssystem inom Vårdval Stockholm. Månaderna har gått, vi har passerat midsommar, och vårruset har kanske lagt sig. Men än så länge har inte jag eller någon annan inom vare sig socialdemokratin, Miljöpartiet eller vänstern sett till någon inbjudan.

Jag ska inte fråga om löftet berodde på vårrusighet utan snarare: Kommer du att bjuda in till blocköverskridande diskussioner om ersättningssystemet inom primärvården?

Anförande nr 120

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M): Herr ordförande, Anders Lönnberg! Jag får väl tacka för frågan, även om jag måste säga att jag inte riktigt vet hur jag ska tolka frågan.

Man kan titta tillbaka historiskt, innan jag var gruppleddare. I början på mandatperioden kom det tydligt från bland annat Anders Lönnbergs partis gruppleddare att man inte alls hade för avsikt att vara med och diskutera ersättningssystemet utan snarare att man bara ville säga nej.

Däremot blev det ett annat ljud i skällan när ni bytte gruppleddare och Ilija Batljan kom in och lyfte frågan. Det var inte så sent som i maj, utan det var i slutet av april.

Jag svarade snabbt tillsammans med mina allianskolleger att om det fanns ett genuint intresse att vilja påbörja en diskussion och ärligt föra en diskussion om ersättningssystemet, då var vi välvilligt inställda till det. Vi svarade med ett öppet brev, eftersom Ilija Batljan via media hade sträckt ut en hand och ställt den frågan.

Men tyvärr, Anders Lönnberg, gick det inte mer än två timmar efter det att vi hade gett svar till Socialdemokraternas gruppleddare innan det kom ett mycket bestämt pressmeddelande där Socialdemokraterna uppenbarligen blev direkt överkörda av sina kolleger i Vänsterpartiet och Miljöpartiet, där man hävdade att hälsovalet står fast.

Det känns ganska svårt att börja föra ett resonemang då. Framför allt kan man undra: Vad ska man tolka in, eller vad är värdet av frågan, Anders Lönnberg?

Anförande nr 121

A n d e r s L ö n n b e r g (S): Jag kommer ihåg den tidningsartikeln. Det var faktiskt du som sade att du skulle bjuda in. Vad Miljöpartiet eller Vänsterpartiet gör kan varken du eller ja svara för. Men någon sådan inbjudan har de facto inte kommit.

I Dagens Nyheter den 19 augusti kan vi läsa att förvaltningen redan har arbetat fram ett förslag som ska sjösättas i mars eller april nästa år och att beslutet ska tas redan nu i oktober, det vill säga att det är väldigt kort tid kvar för ett samråd – om man nu vill ha ett samråd.

Dessutom: Varenda gång vi har debatterat den här frågan har både du och jag varit uppe i debatten. Och varenda gång har jag – liksom alla andra från socialdemokratin – sagt att vi står till förfogande och att vi alltid har velat ha en blocköverskridande lösning när det gäller ersättningssystemet i primärvården.

Jag tolkar det så att du var värrusig och att den utsträckta handen var högst medial.

Anförande nr 122

L a n d s t i n g s r å d e t E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Herr ordförande, Anders Lönnberg! Vi har sagt redan från början, när vårdvalet infördes, att det ständigt ska utvärderas och utvecklas. Så har också skett över tid.

Den som har att hantera frågan just nu är hälso- och sjukvårdsnämnden. Det arbete som har gjorts har naturligtvis gjorts av hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning. Men det enda som hittills har kommit från oppositionen är att man säger nej och inte vill vara med och föra diskussioner.

Därför tycker jag att det är lite övermaga att stå här och säga – för att det låter bra – att vi behöver göra något över blockgränsen. Jag tycker ändå att det ligger något i att man inte kan ändra och riva upp beslut över mandatperioderna. Det bästa är att en majoritet får fortsätta, så att man inte drastiskt måste bryta en färdväg som uppenbarligen verkar fungera.

Anförande nr 123

A n d e r s L ö n n b e r g (S): Det låg väldigt nära att vi kan ställa in valet. Då kan man vara riktigt trygg med att det blir samma majoritet.

Men skämt åsido: Det vi säger när vi står här uppe är seriöst. Vi sätter inte vår personliga prägel på detta att ständigt gå upp i debatter och försöka få till stånd blocköverskridande lösningar bara därför att det är kul eller är ett bra utspel i media.

Det är seriöst menat. Personal och patienter är trötta på vindrutetorkarpolitiken, där man ska byta någon inriktning vid varje val. Vi har sagt vad vi sagt seriöst – och står för det. Frågan är om din inbjudan var lika seriös som vår ambition är. Eller om du så vill: Behåll din värrusighet även in på hösten!

Anförande nr 124

L a n d s t i n g s r å d e t E l m s ä t e r - S v ä r d (M): Herr ordförande! Till Anders Lönnberg: Jag tog med ett antal papper upp. De består framför allt av det pressmeddelande som skickades ut gemensamt av S, V och MP med rubriken "Hälsoval Stockholm står fast." Ni viker inte en tum.

Det känns väldigt ambitiöst att gå in i en diskussion för att komma fram till någon form av kompromiss när man redan från början säger att man står fast. Jag måste säga, herr ordförande, att jag trodde mycket mer på det mandat och den uppriktighet som Ilija Batljan ville föra med sig in när han blev in som gruppledare. Jag kan bara beklaga vilket litet

utrymme han i själva verket fick. Låt oss då avvakta och se vem som kommer att bjuda in vem efter valet.

Fråga 5

Anförande nr 125

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Detta är egentligen en fråga som Birgitta Sevefjord skulle vilja ställa, men hon är tyvärr sjuk. Vi tycker att frågan är rätt viktig att ställa, och då försöker jag ställa den till dig, Stig.

Frågan lyder helt enkelt: Är du nöjd med hur landstingets folkhälsoarbete har utvecklats inom ramen för den nya organisationen KFA, Karolinska Folkhälsoakademin?

Anförande nr 126

Landstingsrådet Nymån (KD): Faktum är att jag är ganska nöjd. Jag kan utveckla det lite. Vi ska komma ihåg att detta startade vid förra årsskiftet, det vill säga den 1 januari 2009, och att det organisatoriskt var en ganska stor förändring.

Det utförs ett alldeles utmärkt folkhälsoarbete. Det har varit en hög ambition att ta emot verksamheten och medarbetarna för att komma till rätta med övergångsproblemen. Den förstärkta akademiska kopplingen verkar av allt att döma kunna uppfyllas på ett alldeles utomordentligt sätt.

På hösten i fjol var det ett chefsbyte, med lite turbulens och osäkerheter. Men nu har det genomförts förändringar. Det är Martin Ingvar, en professor som ni känner till väl, som nu är ansvarig för verksamheten. Planerna med folkhälso rapporter, det uppdrag man hade från hälso- och sjukvårdsnämnden, har utförts väl, såvitt jag har kunnat ta reda på.

Jag är tämligen nöjd men knyter samtidigt stora förhoppningar till den fortsatta utvecklingen. Det är mitt svar på frågan.

Anförande nr 127

Håkan Jörnehed (V): Den bild du ger är inte riktigt den bild som vi har fått. Vi har förstått att det finns mycket kritik.

Jag undrar om du kan säga om det kommer någon utvärdering på något sätt. Du säger att det finns en förstärkt akademisk koppling. Hur har vi sett det konkret när vi är här?

När vi gick in i detta fanns farhågan att de bara ville ha landstingets pengar och sedan skulle strunta i folkhälsan i Nacka, för att formulera mig lite raljant.

Jag undrar: Tycker du att vi får ut det vi vill? Vilka konkreta åtgärder och förslag har du sett sedan Folkhälsoakademin bildades, och vad är det nya som du nu kan leverera?

Anförande nr 128

Landstingsrådet Nymån (KD): Det som har beställts och finansierats via HSN är levererat, enligt vad jag har förstått, även om man ibland hade önskat att det skulle ske i lite snabbare takt.

Jag har frågat om åtagandet i relation till landstinget – jag har inte haft så lång tid på mig för att ta reda på det, sedan jag fick frågan i morse. Naturligtvis kommer en del av detta att behöva utvecklas ytterligare. Det fanns en vetenskaplig eller akademisk koppling även tidigare, med väl utbildad och avancerad personal, under de olika faser som har funnits, med bland annat Samhällsmedicin.

Viktigare att följa upp är hur landstinget som beställare tar vara på rapporterna och den kunskap som tillförs via KFA i det här fallet. Där har vi inte så bra historia att skryta över, och det gäller faktiskt tiotals år bakåt.

Anförande nr 129

Håkan Jörnehed (V): Stig! Jag undrar: Blir det någon utvärdering av det vi hittills har sett? Den kommer i så fall att mycket konkret svara på de frågor som jag ställer till dig.

Vi har hört kritik och att man är oerhört missnöjd – det är lite därför vi ställer frågan. Kände du inte till den kritiken förrän i morse, när vi ställde frågan till dig? Har du inte upplevt att det har varit problem?

Anförande nr 130

Landstingsrådet Nymån (KD): Jag inser att det är problem och att det kommer att vara problem. Så har det alltid varit.

När jag var ny ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden – då låg folkhälsoarbetet inom vårt ansvarsområde – uppmärksammade jag att det utfördes mycket bra arbete som vi inte tog vara på.

Nu är landstinget en tydlig beställare. Den bästa utvärdering som kan ske är att hälso- och sjukvårdsnämnden tar till sig det man beställer och använder det i den utsträckning som kan förväntas utifrån den ambition som man har. Jag tror inte att det behövs någon oberoende utvärdering av detta.

Vi har överlåtit ett huvudmannaskap med tydliga regler. Det är numera hälso- och sjukvårdsnämnden som gör beställningarna.

Sedan skulle jag önska att kommunerna tog för sig lite mer av den möjlighet som finns att beställa utredningar, rapporter, studier, uppföljningar och annat. Kommunernas ansvar för det fortsatta utvecklade folkhälsoarbetet är faktiskt inte mindre än landstingets.

Fråga 6

Anförande nr 131

Åke Askensten (MP): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt denna fråga: "Har landstingsrådet någon plan för att påskynda reparerandet av stillastående rulltrappor och hissar i SL-trafiken?" Bakgrunden till detta är i korthet att det hittills i år har kommit in över 8 000 felanmälningar om hissar och rulltrappor. Det är ganska illavarslande.

Anförande nr 132

Landstingsrådet Wenerholm (M): Herr ordförande, fullmäktige! Jag är lika bekymrad som Åke Askensten över de stillastående rulltrapporna och hissarna. Det finns all anledning för oss att se till att man har en bättre plan för åtgärder för att få mer nöjda resenärer och fler resenärer.

Vad det handlar om då är att vi måste få entreprenörerna, till exempel MTR vad gäller tunnelbanan, att bli bättre på att larma i tid när det uppstår problem med en rulltrappa eller en hiss. I nästa steg måste de som levererar åtgärder i form av reparation av hissar och rulltrappor se till att de lever upp till de avtal som vi har.

Det finns dock ett bekymmer som jag vill peka på i sammanhanget. Det är att en hel del av rulltrapporna och hissarna är så gamla att det inte längre finns reservdelar utan de måste tillverkas vid varje enskilt tillfälle. Då är det klart att den hastighet i reparationen som Åke Askensten med all rätt efterlyser är svårare att uppnå. Därför finns det anledning att fundera

kring dels hur vi kan byta ut äldre hissar och rulltrappor, dels hur vi kan bli bättre på att utforma en plan för att få fram de här specialtillverkade reservdelarna.

Anförande nr 133

Åke Askensten (MP): Planen bör naturligtvis vara både-och, kanske inte minst det sistnämnda. Man vet ju ungefär hur gamla de här rulltrapporna är. Man vet när de senast reparerades. Då kan man nästan klocksäkert säga, i varje fall på ett halvår när, tror jag, när de stannar nästa gång.

De här prognoserna är ju svåra. Jag nämnde på junimötet rulltrappan vid Rådmansgatans tunnelbanestation. Den stannade i mitten av maj. Reparationen skulle vara klar i juni. Sedan gick hela juni, hela juli och hela augusti. Nu finns det en liten text som säger "i mitten av september". Jag undrar varför man lovar att det ska vara klart i juni när det fortfarande inte är klart i början av september. Finns det någon förklaring till detta?

Anförande nr 134

Landstingsrådet Wennerholm (M): Den förklaringen är de specialtillverkade reservdelarna och att det inte finns reservdelar i lager. De måste tillverkas vid varje enskilt tillfälle eftersom trappor och hissar är så pass gamla.

Det finns ju anledning, precis som Åke Askensten pekar på, att fundera kring hur man kan vara bättre rustad för att det inte ska bli sådana långa väntetiderna när fel uppstår och hur vi kan göra en plan för att byta ut gammal utrustning i form av hissar och rulltrappor så att vi får modernare, väl fungerande rulltrappor och hissar.

Fråga 7

Anförande nr 135

Johan Sjölander (S): Herr ordförande, landstingsfullmäktige! För några veckor sedan invigdes Spårväg City med dunder och brak här i Stockholm, ett av Christer Wennerholms stora prestigeprojekt under perioden. Det var väl roligt, men lika roligt var det inte för alla. Det är nämligen så att alla Stockholms resenärer inte kan nyttja denna nybyggda spårväg som invigdes för bara några veckor sedan. Det är långa glapp mellan perrong och spårvagn. Det är dåliga utrop. Det är knappar som inte synskadade kan se. Spårvagnen är helt enkelt ytterst otillgänglig för stora grupper.

Min fråga till Christer Wennerholm är väldigt kort och koncis: Tycker du att det är acceptabelt att tillgänglighetsåret 2010 inviga en otillgänglig spårvagn?

Anförande nr 136

Landstingsrådet Wennerholm (M): Såväl Johan som jag har fått en redogörelse i styrelsen för vilket åtgärdsprogram som den verkställande ledningen har satt in för att åtgärda de problem som du pekar på. Jag kan konstatera att det under de senaste fyra åren har satsats 500 miljoner kronor på ökad tillgänglighet i kollektivtrafiken för att vi ska komma närmare de mål som vi har att leva upp till. Jag tycker att vi ändå har gjort stora insatser. Sedan kan vi konstatera att utgångsläget kanske inte var det bästa när vi tog över. Det har som sagt satsats 500 miljoner, och vi kommer att rätta till de problem som finns kring spårvagnen också.

Anförande nr 137

Johan Sjölander (S): Nu handlar det här inte, Christer Wennerholm, om gamla brister i en kollektivtrafik som byggdes för länge sedan och som det därför kan vara svårt att tillgänglighetsanpassa. Däremot handlar det om att vi har satsat stort på att bygga nytt och att vi har gjort det på ett sätt så att alla de resenärer, alla de medborgare vi har i Stockholms

län inte kan använda sig av den kollektivtrafik vi under pompa och ståt har invigt. Faktum är att det har blivit sämre för de här resenärerna. Det är svårare att nu ta sig ut till Djurgården än tidigare, eftersom den gamla buss 47 inte längre går. Vi har för massor av pengar försämrat tillgängligheten för stora grupper resenärer som har svårt att röra sig och som har svårt att se.

Jag upprepar min fråga, för jag tycker inte att jag fick något svar på den: Tycker du att det är acceptabelt att tillgänglighetsåret 2010 inviga en otillgänglig spårvagn, att göra det svårare för personer med olika typer av funktionsnedsättning att nyttja kollektivtrafiken för att ta sig mellan T-centralen och Djurgården?

Anförande nr 138

Landstingsrådet **Wennerholm (M)**: Herr ordförande! När det gäller den delen har jag själv varit med och upplevt att till exempel rullstolsburna har bedyrat att det är bättre att kunna använda spårvagnen än buss 47. Men, det är klart, Johan kanske inte har åkt spårvagnen med någon som sitter i rullstol. Det har jag gjort. Den mannen kunde bevisa detta för mig och sade: Du ska inte gå på attackerna vad gäller den delen av tillgängligheten.

Sedan finns det problem, precis som i andra sammanhang. Jag vill bara påminna dig om vad vi har ägnat oss åt att ta tag i under de här åren vad gäller pendeltågen. Hur är det med den leveransen? Det var helt nya pendeltåg som vi också får se till blir bättre och går att använda på ett bra sätt för alla inblandade parter.

Det finns mycket för oss att göra vad gäller att öka tillgängligheten, att när vi gör beställningar och får leveranser se till att de är så bra som möjligt redan från början. Det är därför vi också ser över vår egen organisation så att den ska bli mer ändamålsenlig. Det är vi överens om.

Anförande nr 139

Johan **Sjölander (S)**: Jag är mycket väl medveten om att det går att bygga en tillgänglig spårvagn. Jag har jobbat på Tvärbanan och själv arbetat med tillgänglighetsfrågan. Det har inte Christer Wennerholm gjort när han har byggt nya Spårväg City. Det påpekar Synskadades Riksförbund, det påpekar HSO, de handikappades samarbetsorganisation, och det har vi fått påtalat för oss i SL:s samverkansgrupp med handikapprörelsen.

Andra saker har uppenbarligen varit viktigare när spårvagnsprojektet skulle föras i hamn än att det ska vara tillgängligt för alla Stockholms medborgare. Tidsplanen, kronprinsessans bröllop, allt sådant har gått att lösa, men uppenbarligen inte att bygga en spårvagn 2010 som går att nyttja av alla Stockholms medborgare. Detta sker tillgänglighetsåret 2010.

Det har förts mycket debatt om Spårväg City. Vissa försöker få det att framstå som om det är en debatt för eller emot spårvagnar. Jag tycker att det här är en illustration av att det verkligen inte är sant. När vi lägger så här stora pengar på ett nytt projekt, när vi forcerar tidsplanen och effekten av det blir att vi bygger nytt som alla våra medborgare inte kan använda sig av förstår alla och envar att det handlar om någonting helt annat än synen på spårvagnar. Det handlar om hur vi bedriver kollektivtrafik i den här staden. Ska den vara till för alla eller bara för några få?

Anförande nr 140

Landstingsrådet **Wennerholm (M)**: Det där är inte sant. Du framställer det som om spårvagnen inte ska gå att använda. Du vet lika väl som jag, eftersom du har fått en dragning av vd – och jag är övertygad om att representanter för den verkställande ledningen också var närvarande när ni hade överläggningarna – där man redan har pekat ut vilka åtgärder som ska vidtas. De kommer att vidtas och då förbättras möjligheten för *alla* att använda spårvagnen.

Jag vill igen peka på att leveranserna av till exempel pendeltågen inte var felfria de heller. Det tror jag att det var någon annan som hade ansvaret för. Dem håller vi fortfarande på och åtgärdar.

Fråga 8

Anförande nr 141

Kerstin Pettersson (V): Herr ordförande! Jag vill ställa en fråga om Samrehab LOK. Det står för samfinansierad rehabilitering i landsting och kommun, om det är några som undrar. Det här är en verksamhet som finns i Södertälje, där landstinget och kommunen delar på finansieringen som är på 3,6 miljoner. Jag har som ordförande i äldreomsorgsnämnden i Södertälje kommun – det ska jag säga redan nu så att jag slipper få det passat från andra sidan salen – fått många samtal från patienter som är över 65 år och som har behov av rehabilitering. De undrar: Varför ska LOK läggas ned? Varför har landstinget dragit sig ur?

Det har kommit ett brev till kommunen där det står att man inte ska förlänga det här avtalet därför att jämförbara uppdrag inte finns i övriga länet, varför det kommer att integreras i ordinarie primärvårdsrehabilitering. Då har jag ställt frågan till Olov. Jag hinner inte läsa upp riktigt hela frågan, men ni har fått den skriftligt. Kan Alliansen garantera tillgången till rehabilitering, sjukgymnastik och så vidare?

Anförande nr 142

Olov Lindquist (FP): Herr ordförande och övriga ledamöter! Tack, Kerstin, för frågan! Svaret är ja, även om just ordet garanti är ett starkt ord i sammanhanget. Egentligen är inte frågan ställd på det sättet att man kan svara ja rakt av, men jag ska försöka utveckla det.

Samrehab LOK har ett avtal med HSN som löper ut den sista december 2010 och som inte enligt LOU kan förlängas utan föregående upphandling. Avtalet har således inte sagts upp av HSN utan det löper ut med automatik. Förvaltningen har då, som Kerstin nämner, sänt ett brev till Södertälje kommun med information om detta men också för att få en dialog om förutsättningarna för rehabilitering efter det att avtalet upphör efter årsskiftet.

Ansvarsområdet för Samrehab LOK kan efter årsskiftet hanteras av primärvårdsrehabiliteringen. Patienterna får då också tillgång till hemrehabilitering, även om detta inte riktigt är bestämt ännu. Hanteringen av rehabiliteringen i Södertälje skulle då efter årsskiftet bli enhetlig med rehabiliteringen i resten av länet, vilket är en poäng i sig. Tillgången till rehabilitering, sjukgymnastik, arbetsterapi och dietister garanteras därför på samma sätt – det är därför som jag kan säga ja – som för befolkningen i resten av länet. Denna verksamhet drivs dessutom i nära samarbete med husläkarmottagningarna.

Anförande nr 143

Kerstin Pettersson (V): Dialog – kommunen har fått ett brev! Det står att man ska ta kontakt med kommunen efter sommaren, vilket inte har gjorts. När jag har pratat med primärvården säger de klart och tydligt: Vi kommer inte att klara detta utökade uppdrag. Det har jag fått höra från samtliga personer som jag har pratat med inom primärvården, Olov, och jag har pratat med samtliga vårdcentraler där man har arbetsterapi och sjukgymnastik. Det är klart och tydligt.

Jag tror att de här patienterna, de äldre som är över 65 år, inte kommer att få fortsatt rehabilitering, fortsatt träning efter att stroketeamet inte längre har sin hand vilande över dem. Helt klart kommer alltså de här människorna att falla mellan stolarna. Tyvärr vill man återigen lägga ned eller ändra en verksamhet som fungerar, därför att den inte finns i övriga länet. Det har vi sett flera exempel på förut.

Anförande nr 144

Olov Lindquist (FP): Det är lite konstigt att hantera svaret på den här frågan eftersom styrelsen inte har haft den på sitt bord. Styrelsen, där jag är ordförande, har liksom inte hanterat den här frågan. Den är ställd lite i förtid.

I samtal med HSN-förvaltningen har jag sagt att det måste ske en dialog med Södertälje kommun och att man helst måste vara enig med Södertälje kommun om den kommande hanteringen. Blir man det är allt frid och fröjd. Då kommer förvaltningen att kunna ordna det här på ett bra sätt med Södertälje kommun utan att vi kommer att behöva hantera det politiskt. Blir man inte det måste vi ha upp ärendet på vårt bord i sjukvårdsstyrelsen. Det är den signal som jag har givit förvaltningen och det är den signal som jag ger till dig, Kerstin, och övriga ledamöter. Skjut inte björnen innan den finns, eller vad man nu säger. Ta det lugnt! Den här frågan kommer att komma upp och hanteras politiskt om inte HSN-förvaltningen och Södertälje kommun blir överens.

Anförande nr 145

Kerstin Pettersson (V): Det blir väl vi från den här sidan av salen som i så fall får se till att ärendet tas upp och diskuteras även politiskt. Men, Olov, jag är orolig därför att man i primärvården säger att man inte klarar av det här. Vart ska de här patienterna ta vägen? Det är det jag undrar över. Det rör sig om drygt 40 personer som i dag går på Samrehab LOK. Det är dem jag funderar över. Vart ska de ta vägen? Var ska de få den fortsatta träningen för att kanske kunna klara sig hemma lite längre?

Jag kommer att bevaka den här frågan. Vi har också samverkansmöte i Södertälje. Jag kommer att se till att frågan tas upp då också, och jag kommer att bevaka den som politiker i Södertälje kommun.

Anförande nr 146

Olov Lindquist (FP): Jag är inte lika orolig som du, eftersom det här fungerar på ett visst annat sätt i övriga länet. Du nämnde ungefär det jag tänkte säga, nämligen att vi har ett samverkansmöte den 5 oktober. Då får vi väl ta upp den här frågan. Då kommer både HSN-förvaltningen och förvaltningen i Södertälje kommun liksom vi politiker att sitta med. Då får vi lösa det på bästa sätt.

Fråga 9**Anförande nr 147**

Dan Westin (MP): Ordförande, fullmäktige och Christer Wennerholm! Anledningen till att jag ställt den här frågan är att planeringen för busstrafik på den kommande förbifarten är skandalöst dålig. Man beräknar att ungefär 7 procent av de flera hundra tusen personer som kommer att åka på förbifarten kommer att åka buss. Det är ganska lite. Det beror förstås på att det kommer att ta minst dubbelt så lång tid att åka buss.

Här kommer man egentligen att ha tidernas chans. Alliansen har chansen att visa att man kan bättra på kollektivtrafiken och föra över de nya bilister som kommer att köra på förbifarten till kollektiva färdmedel, nämligen en snabb busstrafik.

Frågan är: Vill trafiklandstingsrådet göra något för att förbättra den mycket dåliga planeringen för busstrafiken på den eventuella förbifarten, Förbifart Stockholm?

Anförande nr 148

Landstingsrådet Wennerholm (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag kan konstatera att förbifarten är tänkt att byggas för att vi ska få bort den trafik som i dag står stilla på Essingeleden. Där finns det över huvud taget väldigt lite kollektivtrafik, om

egentligen någon alls. Skulle den finnas där skulle den helt enkelt stå stilla i morgon- och kvällsrusningen.

När de första skisserna och planerna på förbifarten kom kunde vi konstatera i de överläggningar som hölls mellan partierna att det tagits för dålig hänsyn till kollektivtrafiken. Därför fick länsstyrelsen, eftersom det är landshövdingen som sedan har hållit i planeringen av hur infrastrukturresurserna i vår region ska användas, tillsammans med Trafikverket, dåvarande Vägverket, och SL i uppdrag att bättra på möjligheterna att också köra kollektivtrafik på förbifarten.

Man kan konstatera att det finns alla möjligheter att göra det här till ett väldigt innovativt inslag. Jag är övertygad om att vid den tidpunkt då förbifarten kommer att öppnas – jag vet att frågeställaren gärna ser att det aldrig blir av, men jag är övertygad om att det blir av – kommer såväl bussar som bilar som kör på den att i väldigt stor utsträckning i stället för nu använda drivmedel kunna drivas med el. Det har bland annat visats i de försök som har gjorts i samband med världsutställningen i Shanghai att bussar mycket väl kan drivas med el. Man kan angöra hållplatser och ladda batterierna samtidigt som man lämnar av och släpper på passagerare.

Jag ser framför mig en bättre användning av förbifarten för kollektivtrafik, busstrafik, som förhoppningsvis också går på helt andra drivmedel än i dag, till exempel el.

Anförande nr 149

D a n W e s t i n (MP): När det gäller eldrift hoppas vi alla på det, men det kan konstateras att det kommer att ta mycket längre tid än till exempel Andreas Carlgren säger. Man kommer att komma i gång med eldrift ganska snart, men en mycket liten andel på förbifarten kommer att vara eldriven om 20 år. Däremot om 30, kanske 40 år kommer det nog att vara så. Alla intressenter, alltså de som är insatta i just eldriften, säger detta.

Sedan får man räkna med att förbifarten kommer att dra till sig nya biltrafikanter. Det är inte bara att avlasta Essingeleden. På Essingeleden färdas det egentligen inte så många bilar som ska någon längre sträcka. Väldigt många ska ofta nästan bara in i och ut ur staden. Det blir nya bilister som förbifarten i första hand kommer att dra till sig. Då är det mycket bättre att satsa på ordentlig busstrafik så att det blir lite uppsving för den och man kan lasta av vägarna.

Anförande nr 150

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (M): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det sista uttalandet förstod jag inte riktigt. Det andra alternativet till förbifart förbi Stockholmsområdet är faktiskt att åka runt Mälaren och ta sig till exempel via Strängnäs och Enköping uppåt landet. Det tror jag inte att många gör som är nere i gränslandet mellan Stockholm och Sörmland. Jag tror att de faktiskt också åker förbi Stockholm via Essingeleden.

Vad gäller användningen av eldrift kan jag konstatera att de jag har pratat med i bussbranschen och de jag pratar med i bilbranschen säger att det är en högst trolig realitet att när förbifarten öppnas kommer många bilar att drivas med el och det är möjligt att även bussar skulle kunna drivas med el. Det tycker jag skulle vara en fantastisk utveckling, om det ser ut på det sättet.

Anförande nr 151

D a n W e s t i n (MP): Chalmers har tittat på eldrift, och jag anser att Christer Wennerholm har fel och Chalmers har rätt. Det kommer att ta mycket längre tid.

Sedan är det så att det faktiskt planeras för dålig busstrafik. Det är det som det mest gäller. Jag ifrågasätter inte i första hand förbifarten utan den dåliga busstrafik som planeras där.

Anförande nr 152

Landstingsrådet **Wennerholm (M)**: Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi har gemensamt gett ett uppdrag till de inblandade parterna att se till att kollektivtrafiken på förbifarten blir så bra som möjligt.

Jag kan bara konstatera att vad gäller utvecklingen av bussar får vi se upp i den gamla världen. I den nya världen, där de har världsutställning, visar de bussar i full trafik som har eldrift, som laddar när de står i sina depåer på nätterna, under tid då de icke används, och sedan fyller på sin kraftkälla när de angör hållplatser. Jag tycker att det är en intressant utveckling som kombinerat med en bättre användning av förbifarten för kollektivtrafik skulle kunna gagna utvecklingen i vår region och gagna miljön, för en region i världsklass.

Fråga 10

Anförande nr 153

Inger Ros (S): Ordförande, fullmäktige! Jag har mött många, både personal, anhöriga och äldre, som vittnar om att läkarbesök i hemmen inte fungerar. Frågan har väl också, tror jag, diskuterats ett antal gånger här i salen och då har vi fått höra att vi är så kritiska till vårdval. Nu finns det en landstingsrevisionsrapport, *Problem i vårdens gränssnitt*, som tydligt visar att äldre går miste om läkarbesök i hemmet.

Jag vill fråga dig, **Pia**: Tycker du att det är rätt att äldre går miste om läkarbesök i hemmet på grund av att vårdcentralerna inom ramen för Vårdval Stockholm måste lägga all kraft på korta mottagningsbesök?

Anförande nr 154

Pia Lidwall (KD): Herr ordförande, ledamöter! Nej, jag tycker inte att det är rätt, **Inger Ros**, om det är som du säger. Däremot är jag inte säker på att det du säger stämmer riktigt, därför att det finns andra rapporter som visar att undanträngningseffekten inte har visat sig för personer som har många sjukdomar.

Det var så när vi skapade vårdvalet att det var ofantligt viktigt för oss att vi fick till en vård som äldre skulle kunna komma till på precis samma sätt som de som kom med snuvor och alla andra sjukdomar. Därför gavs också husläkarna samma uppdrag när det gäller hemsjukvården. Det har vi följt hela tiden. Samma förutsättningar skulle ges i hela länet.

Hittills visar det sig att hemsjukvården har ökat. De ska jobba efter behov. De ska inte jobba efter det du säger, om det visar sig att det är sant. Det måste naturligtvis följas upp. Men, som sagt var, den andra rapporten som kom från Karolinska Institutet avslutas i sin sista mening med orden: "Resultaten kan dock tolkas som att mottagningarna inte har försökt att undvika särskilt resurskrävande patienter." Tydligare än så kan det inte sägas.

Anförande nr 155

Inger Ros (S): Det kan det i och för sig inte, och du svarade på frågan. Men nu är det så att jag inte pratar om hemsjukvården som helhet utan om läkarbesöken. Du kan läsa en rapport, men landstingsrevisorerna är ändå satta att granska politiken och politiska beslut. Det står tydligt i den rapport som kom i dagarna att det står i regelboken att det är en prioriterad grupp. Sätillvida är det rätt. Däremot saknas incitament i ersättningsystemen för att stärka vården i hemmet. Läkarbesök i hemmet lönar sig inte ekonomiskt i jämförelse med mottagningsbesök.

Det står också att läsa i samma rapport att ersättningsystemet inte är utformat för eller att det finns väldigt svaga incitament som styr mot samverkan i hemsjukvården. Det tycker jag är två väldigt allvarliga angrepp på Vårdval Stockholm, och det är en av de saker som vi faktiskt har varit kritiska mot, att ersättningsystemet inte styr till vård efter behov. Det är det som jag tycker är ett problem.

Vi har varit överens många gånger i den här salen om att just hemsjukvården är otroligt viktig.

Anförande nr 156

Pia Lidwall (KD): Därför är också ersättningssystemet utformat så att det ska vara besöken som man får betalt för. Vård ska ges efter behov.

Den 1 januari 2010 stramade vi också upp regelboken när det gällde hemsjukvårdspatienter. Distriktssköterskan och läkaren skulle då vara koordinatörer. Det skulle vara väldigt tydligt för patienten vem som håller i den här vården. Det skulle behövas *ett* telefonsamtal och man skulle nå den här hjälpen dygnet runt. Det var ett sätt för oss att tala om för alla våra husläkare att den här vården är mycket viktig.

Så fort vi hör talas om saker som inte fungerar skickar vi in en anmälan om det till förvaltningen och så går det med när de har uppföljningsmöten med sina vårdcentraler. Det ska du göra och det ska alla andra göra också som har hört talas om sådana här händelser, därför att det stämmer inte med regelboken. Man ska ge vård efter behov.

Anförande nr 157

Inger Ros (S): Jag har gett dig rätt i att det står så i regelboken, Pia, men om det inte fungerar i verkligheten? Vi har en rapport som säger det. Läkarbesöken har man styrt upp i vårdvalet. Det ska vara läkarbesök. Men det är ju korta och snabba besök. Nu vittnas det från ett antal vårdcentraler om att man inte tar sig tiden att gå hem till patienterna. Jag tycker att det är väldigt allvarligt, och jag tycker att vi ändå kan få en diskussion om landstingets revisionsrapport. Jag trodde, Pia, att du var garanten för det, eftersom du brinner för de här frågorna. Jag hoppas verkligen att du tittar på den här rapporten och undersöker det här, för jag tycker att det är otroligt olyckligt om det är så att äldre inte får läkarbesök och om antalet besök på akuten ökar på grund av det.

Jag kan bara konstatera att det här är en revisionsrapport som kom i dagarna. Du kan ju säga till revisorerna att de har fel. Jag har valt att läsa det som står i rapporten.

Anförande nr 158

Pia Lidwall (KD): Det kommer många rapporter nu som diskuterar de olika vårdvalssystemen. Det finns en rapport från Karolinska Institutet, som jag har framför mig. Där säger man att antalet läkarbesök har ökat för personer som har många sjukdomar. Vartenda exempel som kommer från medborgare som ringer ska rapporteras in till förvaltningen så att det finns en möjlighet för dem att ta upp frågorna med vårdcentralerna. De längtar efter att kunna ta upp det i uppföljningsbesöken och det måste vi se till att göra. Vi är inte nöjda förrän alla personer som har något behov får det tillgodosett. Så står det i regelboken och den ska följas. Så enkelt är det.

Fråga 11

Anförande nr 159

Christina Enocson-Mårtensson (S): Ordförande, fullmäktige och Pia! Landstingets revisionsrapport, som kom för någon vecka sedan, har också jag läst. Där ser vi att det riktas ganska stark kritik. Vissa delar av den här kritiken finns också med i andra rapporter som vi i beredningen för äldre och multisjuka har tagit del av. Vi kan se att det saknas incitament som främjar ett helhetsansvar, precis som Inger sade. Vi kan se att det brister i insatser i hemmen. Konsekvensen för de äldre blir att de tvingas till onödiga besök och vårdtillfällen på akutsjukhusen.

Med anledning av det vill jag fråga dig, Pia: "Tycker du att det är rättvist att äldres hemadress ska avgöra deras möjligheter till optimalt anpassad vård?"

Anförande nr 160

Pia Lidwall (KD): Naturligtvis ska inte hemadressen vara avgörande för att man ska få rätt vård. Det är självklart.

Den rapport som ni har läst handlar om 54 intervjuer som har gjorts i nordöstra länet. Utifrån de intervjuerna gör man i den rapporten någon sorts analys över hela länet. Det ska man ha med sig när man läser den här rapporten.

Det handlar egentligen om geriatriken när man pratar om ett områdesansvar och att vården blir ojämlig. Då gäller det återigen nordöstra länet. Där finns det två geriatriska kliniker, en som heter Löwet och en som heter Danderydsgeriatriken. De är av väldigt olika storlek. De har väldigt olika möjligheter att ge medicinsk service. Därav följer att det finns en del svar i de här intervjuerna där det sägs att man kanske inte kan ge samma vård, samma medicinska service, utan man skickar in folk till akuten.

Det gör naturligtvis att vi framöver behöver diskutera om vi ska ha kvar den geografiska modellen, att det ska ligga många geriatriska kliniker utspridda i länet, om vi ska ha stora enheter som har full service för de äldre patienterna eller om vi ska ha geriatriska kliniker som ligger i anslutning till sjukhusen, där det finns väldigt mycket service. Den här diskussionen behöver föras. Det är mycket möjligt att man tycker att man hellre ska skicka in en patient till Karolinska för att vänta på akuten än att patienten stannar på Löwet.

Anförande nr 161

Christina Enocson-Mårtensson (S): Intervjuerna i rapporten kanske var från nordöstra länet, men jag har erfarenheter från nordvästra området – visserligen inte från syd – och där stämmer det här väldigt väl. Lite grann spelar det roll när du många gånger skickas direkt till akuten och inte direkt till geriatriken. Har du då inte möjlighet att via kontakter eller på annat sätt ordna så att du kommer till geriatriken direkt kommer du till akuten och blir kvar där. Du får då inte samma optimala vård som man har rätt att få. Det är jätteviktigt att vi går från ord till handling med tanke på all den erfarenhet vi har.

Lite mer precist, Pia: Vad tänker du göra?

Anförande nr 162

Pia Lidwall (KD): Jag är naturligtvis väldigt glad över att vi har fått en diskussion om att man inte enbart behöver åka direkt till akuten för att ligga och vänta under lysrören där och inte få ens ett glas saft, utan man får vänta och bli nedprioriterad. Vi har en diskussion om och det finns olika projekt som visar att man faktiskt kan åka direkt till geriatriken, om man är en geriatrisk patient vill säga.

Det här innebär naturligtvis att man får tänka om. Det handlar om att SOS ska skicka sina ambulanser direkt. Det handlar om att geriatriken ska förstå att man ska ta de här patienterna och att man ska ha möjlighet att göra det dygnet runt. Det är ett arbete som inte är quick fix, men jag är väldigt glad över de kliniker där det fungerar. Där man har frågat patienter och anhöriga vad de tycker om det här säger de: Det är underbart att få komma direkt till geriatriken där någon som förstår sig på mig kan ta emot mig. Det kommer naturligtvis att arbetas vidare på detta, också med olika ekonomiska incitament.

För övrigt är det viktigt att säga att uppdraget är likadant över hela länet.

Anförande nr 163

Christina Enocson - Mårtensson (S): Uppdraget är likadant, men vi måste följa upp det så att det verkligen fullföljs i verkligheten också. Det är jätteviktigt.

Jag tycker att det finns väldigt mycket forskning gjord på just äldre och multisjuka. Det finns hemskt många rapporter. Vi måste kanske gå från ord till handling så att vi får den här rättvisa vården i länet och så att våra mest sjuka, de svagaste grupperna, tas om hand. Många har inte alltid anhöriga som kan driva på.

Jag förutsätter att vi socialdemokrater kommer att gå från ord till handling om vi får den möjligheten.

Anförande nr 164

Pia Lidwall (KD): Vi har gått från ord till handling. Vi har börjat prata om detta och vi har ett antal olika projekt. Det finns väldigt många patienter som i dag kommer direkt till geriatriken. Det finns tydliga siffror på det, och de är nöjda med det. Även geriatrikerna tycker att det är en bra tingens ordning. Det är tack vare de möjligheter som Alliansen faktiskt har gett via vårdval och annat. Man sätter fokus på att det ska vara samma uppdrag. Det ska inte vara olika i nordöstra och i södra länet. Det ska vara samma uppdrag och man ska följa upp precis samma saker. Då ser man också att det har varit ojämnt tidigare men att vi är på väg att få en vård där vi kan vara stolta över att man får samma erbjudande om vård oberoende av var man bor.

§ 160 Interpellation 2010:30 av Håkan Jörnehed (V) om hemsjukvårdens roll i vårdval Stockholm

Anförande nr 165

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Tack, Pia Lidwall, för svaret på min interpellation!

Interpellationen handlar alltså om hemsjukvården och dess roll, dess varande och utveckling under Vårdval Stockholm och vad som har hänt med patienterna under denna mandatperiod. Det är ungefär samma inriktning som de enkla frågorna vi hörde precis nyss.

Jag vill tacka dig, Pia, därför att du har gett ett väldigt långt och utförligt svar på min interpellation. Trots allt det tycker jag inte riktigt att jag har fått svar på de frågor som jag ställde. Jag ställde en fråga till dig om varför man har dragit ned insatser i hemsjukvården inom sjukvårdsstyrelse Stockholms stad och Ekerö. Där har man minskat hemsjukvården med 12 procent. Du säger att man har dragit ned därför att man ska anpassa sig till länssnittet. Då kan man ju fråga sig vad länssnittet är för snitt. Det är ju bara en byråkratisk ordning som inte säger någonting om de äldres behov. Det är snarare, tycker jag, ett dumt borgerligt argument för att försöka förklara varför man drar ned då man inte har tillskjutit tillräckliga resurser till hemsjukvården.

Om vi nu ska fortsätta tala om det byråkratiska snittet kan man ju fråga sig varför ni borgerliga väljer att sänka det högsta snittet i hemsjukvården till ett lägre medelsnitt. Man hade ju haft valet att höja de lägre till det högsta snittet och öka resurserna till alla hemsjukvårdspatienter.

När man diskuterar hemsjukvård tror jag att man ska komma ihåg att den patientgrupp vi diskuterar för 10–15 år sedan fanns på sjukhem och i liknande vårdformer. Det är klart att vi absolut inte ska gå tillbaka till det. Men den personal som då tittade till de äldre på sjukhussalarna blev inte bestraffade för att de tittade till en patient för ofta. I dagens system är det ju så när det gäller den patientgrupp som jag pratar om, som nu bor hemma, att om hemsjukvården tittar till den äldre, sjuka patienten för ofta blir personalen och vårdenheten bestraffad, för man slår i taket. Man får betala en straffavgift tillbaka till HSN och landstinget därför att man har gjort för många insatser. Man har alltså gett för mycket vård.

Vårdcentralerna får betala tillbaka miljonbelopp därför att det gjorts för många insatser hos en sjuk äldre.

Jag tycker inte att vi kan ha ett sådant system. Jag tror att vi måste tänka om. Därför har jag frågat hur många vårdcentraler som får omförhandla sitt avtal för att inte slå i taket. Det är ytterst få, visar ditt svar. Så min fråga är: Varför då?

Anförande nr 166

Pia Lidwall (KD): Fru ordförande, ledamöter! Den här frågan har vi diskuterat länge, Håkan Jörnehed. Jag kan också konstatera att det i valtider är många ute på gator och torg som pratar om att man ska få rätt till att läkaren med olika bilar kommer hem. Glöm då inte bort att vi faktiskt har den modellen även i vårt landsting i dag. Det är ungefär 17 000 personer i vårt län som får vård hemma. Det kommer en person hem med bil. Vi har faktiskt det. Ibland låter det som om det inte finns alls.

Vi kallar det för basal hemsjukvård. Det ordet låter ganska tråkigt men är rasande viktigt. Det var egentligen Gunnar Sträng som myntade "kvarboendeprincipen". Det borde ju gillas av socialdemokrater och oppositionslägret – kvarboendeprincipen. Vi lever med det fortfarande. Vi mår liksom bra av att bo hemma så länge som möjligt. Det är där landstinget kommer in i bilden. Vi ska underlätta genom att ge den goda vården.

Den goda vården var mycket viktig för oss när vi skapade Vårdval Stockholm. Nu känns det som en upprepning av det jag sade tidigare, men det är faktiskt viktigt och det var vår absoluta ambition att den basala hemsjukvården, där man gör ganska triviala saker men personen är så sjuk att han eller hon inte kan komma till sjukvården, skulle ges högre prioritet. Det var en undanblömd vårdform under tidigare mandatperioder. Nu skyller jag inte bara på oppositionen utan även vi tyckte att det kanske inte var något att prata om varje dag. Det är först genom vårdvalet som vi faktiskt har fått ersättningsnivåer som är lika för hela länet. Återigen vill jag säga att det är viktigt att ge en jämlik vård. Sedan ska den naturligtvis planeras så att det blir vård efter behov.

Hur gör man då? Man börjar naturligtvis att treva efter hur det ser ut på olika ställen. För att nå ett gemensamt sätt hittade vi den här genomsnittsmodellen, som vi naturligtvis senare har skruvat lite i, ökat och tagit bort. Det fanns två tak, alltså två nivåer tidigare. Nu har vi tagit bort ett tak. Det har med ersättningarna att göra.

Det är viktigt att det är behovet som styr. När du pratar om att det ser olika ut, att det är färre besök i Stockholm och att det är fler i södra och norra länet, kan vi notera att det naturligtvis är en ungefärlig anpassning till hur behovet förmodligen ser ut över hela länet. Än är jag inte nöjd med hur det ser ut, därför upprepar jag att vi har skapat det här koordinationsansvaret hos distriktssköterskorna och läkarna. Det är det svar jag har skrivit på din interpellation och det är väldigt utförligt. Men det politiska svaret är att vi fortfarande skruvar i detta.

Anförande nr 167

Håkan Jörnehed (V): Tack, Pia! Det är jätteintressant när du pratar, Pia, för du säger att det ska vara lika för hela länet. Då tänker du att det ska vara lika för alla vårdgivare i hela länet, eftersom du vill ha den här mångfalden. Jag menar mer att det ska vara olika i hela länet därför att man ska utgå från människors behov och det är väldigt olika, även när det gäller hemsjukvårdspatienterna.

Jag tycker inte riktigt att du svarade på varför man sänker det högsta snittet till något medelsnitt. Varför kunde man inte ha gått åt andra hållet och höjt det lägsta uppåt?

Jag har också ställt en fråga till dig, Pia, som du och jag har diskuterat tidigare. Jag frågar varför man har tagit bort undersköterskorna från hemsjukvården. Jag frågar om du inte

tycker att de behövs inom hemsjukvården, för ert ersättningssystem betalar ju inte undersköterskan. Det tycker jag att du inte riktigt svarar på.

Nu är det inte bara oppositionen som har synpunkter just när det gäller Vårdval Stockholm och ersättningen till hemsjukvården. Vi har haft den revisionsrapport uppe som Inger Ros talade om och man kan läsa i Norrtäljetidningen om en konkursverksamhet. Michael Lind, som har varit vd för den vårdenheten, säger att hemsjukvården är det som har orsakat de ekonomiska problemen.

När vi i De rödgröna har varit ute och talat om vårt hälsoval har alltid frågan om hemsjukvården kommit upp, både hos de offentligt drivna vårdcentralerna och hos de privata aktörerna, att det är något systemfel och att vi borde ta ett större grepp om just hemsjukvården.

Jag tror att du har goda intentioner, Pia, men tyvärr är det resultatet som räknas. Det jag möts av är äldre som är oroliga och deras anhöriga som är oroliga och rädda. Det tycker inte jag att de ska behöva vara. Vi upplever distriktssköterskor som känner att de inte kan utföra det de är utbildade för. Det är alltså oerhörda problem i hemsjukvården, och det har inte blivit bättre den här mandatperioden. Även om du säger så visar verkligheten en helt annan bild.

Anförande nr 168

Pia Lidwall (KD): Fru ordförande! Visst ska det vara lika, men ändå olika. Det vi pratar om, som Håkan Jörnehed tar upp som olika, är att han tycker att behovet har blivit olika. Det är viktigt att säga att ersättningarna till vårdcentralerna för den utförda vården ska vara lika över hela länet. Det är egentligen det vi pratar om. Det var djupt ojämlikt tidigare. Det var helt olika regler som gällde i Stockholm och som gällde i norra länet och i södra länet beroende på att vi hade olika geografiska områden där man bestämde själv hur man ville ha det. Det var först när vi fick in alla de olika reglerna, ersättningarna, överenskommelserna och avtalen som vi såg att det här inte går. Vården blev liksom en konsekvens av de ersättningar man fick. Det första är naturligtvis att se till att det blir en liknande ersättning.

Sedan tar du upp varför det inte är några undersköterskor. Det kan jag säga egentligen är ett vallöfte från oss. Vi i Alliansen gick för fyra år sedan till val på att vi skulle öka kvaliteten i vården. Därför ser det också ut så att det är läkare som får ersättning och det är sjuksköterskor som får ersättning. Det är lite mindre ersättning för undersköterskorna, därför att kvaliteten i den här vården skulle öka. Det var kvaliteten och innehållet i vården som var det viktiga för oss.

Jag är väldigt glad över att vi kunde skriva in i regelboken att från den 1 januari 2010 är det läkare och distriktssköterskor på husläkarmottagningarna som har koordinationsansvaret, som är garanten för att man ser till helheten – det gemensamma telefonnumret – och det som gör att vården ska kännas trygg. Det föregicks av ett arbete där tre olika läkarföreningar kom fram till att så här ska vården för de här patienterna se ut. De var överens om att så här kan vi göra det. Någon ges ett koordinationsansvar, någon får se till att den här vården fungerar. Då först blir det en vård som blir mänsklig och som ges efter behov.

Sedan tar det naturligtvis lång tid att ändra. Vi har så väldigt många vårdcentraler nu, tack och lov, att det är klart att det är ett arbetssätt som tar tid, men som det är bra att man hela tiden följer upp. Därför är sådana här debatter viktiga. De ger oss anledning att också tala med förvaltningen om att det här är en fråga som är viktig för politikerna. Då ser man också till att följa upp detta på ett helt annat sätt.

Anförande nr 169

Kerstin Pettersson (V): Fru ordförande! Jag tycker att det är jättebra visioner man har när man vill höja kvaliteten. Men vi fick höra tidigare, när Inger Ros ställde en enkel fråga, att läkarna inte hinner med hembesöken, även om ambitionen är att läkarna ska göra

det. Det är samma ersättning var än i länet du bor, trots att vi vet att man uppe i Norrtälje, i Södertälje och i Botkyrka har högre ohälsotal. Där är människor sjukare. Det kanske behövs fler besök där. Det kanske behövs mer pengar dit, så att säga.

Pia! Du har fortfarande inte svarat på frågan varför man har ändrat index och sänkt taket, eller vad det nu var Håkan påpekade. Du har fortfarande inte svarat på den frågan.

Anförande nr 170

Håkan Jörnehed (V): Jag tyckte att det du sade var oerhört intressant, Pia, att man ökar kvaliteten genom att ta bort undersköterskorna. Det ska jag ta med mig när många av oss debatterar på Kommunal nästa vecka på Karolinska sjukhuset, att man inte tycker att Kommunals medlemmar har kvalitet, i alla fall inte i hemsjukvården. Vi kan tänka på LEON-principen, men sedan tror jag inte heller att just det ersättningssystem som ni slår er för bröstet så mycket med är så bra, att exempelvis använda läkarresurser när man går ut och tar på stödstrumpor.

Jag tycker inte heller, Pia, att du har svarat på frågan om på vilket sätt Fokusrapporten om basal hemsjukvård har tagits i beaktande vid införande av vårdvalet. Där står det tydligt att man ska ge hemsjukvården ett eget tydligt sjukvårdsuppdrag inom primärvården. Jag tycker faktiskt att vi lite över blockgränserna skulle tänka på vad det betyder, om det inte skulle vara en rätt klok idé.

Tack, Pia, för alla våra debatter i detta viktiga ärende, om vi inte debatterar mer i just den här konstellationen.

Anförande nr 171

Pia Lidwall (KD): Först vill jag säga till Kerstin Pettersson att Norrtälje inte är med i vårdvalet än så länge. De har ett eget.

Sedan vänder jag mig till Håkan Jörnehed. Jag sade inte att vi skulle ta bort undersköterskorna. Jag sade att det var ett politiskt vallöfte att öka kvaliteten i vården. Därför ser det också ut som om läkarna har givit sig en ersättning som är större och sjuksköterskorna lite mindre.

När det gäller eget vårdval i hemsjukvården skulle jag kunna tänka mig att man efter diskussioner till slut kommer att landa i att vi behöver titta över vad sjuksköterskorna gör i den basala hemsjukvården och vad kommunens personal gör när de går på hembesök. Det är inte säkert att det där stämmer riktigt överens. Jag kan mycket väl tänka mig att det blir en diskussion framöver om hur man ska göra med just ett eget vårdval för hemsjukvården. Egentligen är det många av oss som vill kommunalisera den också.

Anförande nr 172

Ann-Sofi Matthiesen (MP): Ordförande, ledamöter! Min fråga är: Om man nu vill förbättra kvaliteten och ska fråga personer som vet något om det här, hur kommer det sig att man bara frågar läkarna? Det förstår jag inte.

Anförande nr 173

Kerstin Pettersson (V): Jag tycker att det låter väldigt intressant att diskutera hemsjukvården som en egen specialitet med tanke också på det som Socialstyrelsen kommer ut med om egenvård. Vad är egenvård? Det ska liksom diskuteras. Men jag tror att man måste vara väldigt försiktig med att inte lasta över våra arbetsuppgifter på kommunerna. Landstinget har sitt ansvar och kommunerna har sitt ansvar. Det måste vi komma ihåg. Vi måste också ge resurser för att landstinget ska kunna uppfylla sitt ansvar.

Anförande nr 174

Pia Lidwall (KD): Jag fick en fråga om varför man bara pratar med läkarna om sådana här saker. Till dig vill jag säga att vi hade jättestora problem med tillgängligheten förra mandatperioden. Flera mandatperioder har det varit problem med tillgängligheten både vad gäller telefon och hembesök. Alla var ju för fyra år sedan ute och pratade sig varma för att läkarna skulle komma hem när man var sjuk och att sjuksköterskorna skulle finnas tillgängliga. Detta är mer att vi har levererat ett vallöfte. Det var därför som vi höjde kvaliteten. Vi ville verkligen att patienten skulle bli nöjd, att man skulle få en bra behandling och bli frisk efteråt, så gott det går, just med tanke på hemsjukvården. Därför ser vårdvalet ut som det gör.

§ 161 Interpellation 2010:31 av Lars Dahlberg (S) om befolkningsökningen och utbyggd kollektivtrafik

Anförande nr 175

Landstingsrådet Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar för det svar som jag har fått. Jag tänkte faktiskt i mitt första inlägg utgå från de svar som jag har fått. Det finns en del frågetecken där som jag skulle vilja ha uträttade. Jag börjar med den delen av svaret som finns i slutet av första sidan, där Wennerholm redovisar framgångarna under den borgerliga majoriteten. Han skriver att resandet under den borgerliga mandatperioden har ökat från 61 till 66 procent över hela dagen och under maxtimmen från 75 till 79 procent. Då skulle jag vilja erbjuda dig, Christer, att rätta till det, eftersom den 61-procentare du hänvisar till gäller för 2005. År 2006 var det en socialdemokratisk budget som gällde, och då låg vi på 64 procent. När det gäller maxtimmen låg vi på 77 procent. Mitt förslag är att du tar bort de här felaktiga uppgifterna och rättar till det här svaret. Det är ett erbjudande som jag tycker att du ska säga ja till. Eller också kan du vidhålla den här rent lögnaktiga beskrivningen. Det är kanske signifikant för svaret i övrigt. Jag skulle ändå vilja att du korrigerar det här, eftersom det är felaktigt.

Sedan skulle jag vilja anknyta till den andra delen av svaret där du tar upp era satsningar på 100 miljarder fram till 2021. Där finns en del av de projekt som jag efterlyser extrainsatser till. När jag skriver i min frågeställning om vilka ytterligare insatser du tänker vidta är det ju så när det gäller Mäljarbanan, som du tar upp att ni satsar pengar på att bygga ut, att den delen av dubbelspåret som ska gå mellan Kalhäll och Tomtebodavägen inte är finansierad. Det innebär att den del som går mellan Barkarby och Tomtebodavägen inte kan bli byggd fram till 2021, vilket också innebär att vi inte kan få in den tiominuterstrafik i pendeltågssystemet som vi eftersträvar både du och jag. Därför skulle jag vilja veta om du är beredd att jobba för att få fram mer pengar till det här.

Samma sak är det med Spårväg Syd. Du har inte heller mer pengar till den utbyggnaden. I den planering som finns i dag, som du backar upp, börjar det ticka ut lite pengar 2018, men det blir ingen Spårväg Syd av de pengarna. De räcker inte till på långa vägar.

Samma sak är det med dubbelspåret på Roslagsbanan, det som kallas etapp 2 och som ska möjliggöra tiominuterstrafik på Roslagsbanan. Du har inte pengar så att det räcker till för hela etapp 2. Det saknas statsbidrag.

Samma sak är det med Nynäsbanan, där landstinget nu lånar ut pengar till Trafikverket för att man ska kunna påbörja dubbelspårsutbyggnad. Det saknas statliga pengar.

Jag skulle med anledning av ditt svar vilja höra om du till att börja med är beredd att göra de ytterligare insatser som krävs för att de projekt som du räknar upp att du ska genomföra fram till 2021 verkligen ska kunna genomföras.

Anförande nr 176

Landstingsrådet Wennerholm (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är de facto så att man inte ska kasta sten när man sitter i glashus, herr Dahlberg. Det är de facto så

att det inte är jag som har föreslagit en tunnelbanering runt Stockholm som kostar 100 miljarder utöver de 100 miljarder som du säger inte räcker till. Var är pengarna, Lasse, till alla röda dunster som du sprider när du är ute och pratar med väljarna och påstår att vi ska bygga en tunnelbanering och att vi inte ska göra de satsningar som vi i realiteten har råd att göra?

Traditionsenligt brukar vi vara i den sitsen att när vi är i opposition är vi väldigt kaxiga och när vi är i majoritet får vi inga pengar från staten. Vi får väl se hur det går om någon vecka när det är val. Min spåkula säger att om olyckan är framme och du vinner och ska bilda en majoritet i den här församlingen och på riksnivå kommer du att få se dig i stjärnorna efter mer statsbidrag. Det har gällt oaktat vilken regering som har suttit vid makten.

När vi skulle åstadkomma Södra länken var det så att landstinget gick in och tog en stor del av ansvaret för byggnationen av Årstabron för att det skulle frigöras pengar så att det blev möjligt att bygga Södra länken. Det vet du väldigt väl. Eugeniattunneln är ett annat exempel. Att statsbidraget skulle ticka ut kan man glömma, oaktat vilken regering vi har. Stockholmsfientligheten i riksdagen är kompakt vad gäller den delen.

Det finns bara en sak att göra. Det är att vara realist och sluta avtal med statsmakten. Det är vad vi har gjort. Men då ville inte ni vara med. Ni ville bara ha önskelistan, finansieringen kunde ni inte fixa. Då ställde ni er vid sidan om. Nu kommer jag att göra allt för att du ska slippa få problem med att bevisa att du kan finansiera alla de här satsningarna, för det kommer ju att vara problem att finansiera redan de första 100 miljarderna, för att inte tala om att infria 100 miljarder till. Det blir skattehöjningar det, för det kommer inte att se ut som när Stockholm byggde tunnelbana en gång i tiden, att staten går in med nästan 90 procent i statsbidrag. Den tiden är förbi, oaktat vem som styr. Så ser det ut. Gärna en önskelista, Lars, men fram med pengarna! Var har du den finansieringen, ovanpå det vi har löst?

Det är positivt att vara politiker i den här regionen. Det växer ju så att det knakar. Det är bara att titta på vad som händer. Vi har haft en regering som har ordnat jobben tillbaka. Nu börjar det komma in pengar igen. Skatteintäkterna bara ökar, Lars. Det är väldigt positivt. Det gör faktiskt att vi allihop med jobbpolitiken kommer att få pengar att satsa på ny infrastruktur.

Anförande nr 177

Landstingsrådet Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Utan tvekan finns det ett visst underhållningsvärde i det här!

Men jag tycker att Wennerholm ger ett tydligt besked. Alla borgerliga företrädare som finns i salen kan ju ägna en stund åt att själva kontrollera de uppgifter jag lämnar, men Mälarbanans dubbelspår är alltså inte finansierat. Wennerholms besked till er som bor vid pendeltågsstationerna är att han uppriktigt sagt mer eller mindre struntar i er. Han tänker inte finansiera det.

Det är också så att Spårväg Syd kommer inte att byggas under planperioden fram till 2021 – ett klart besked till Södertörnskommunerna. Var och en av er som bor där kan ju ta och prata med Wennerholm. Studera de borgerliga besluten i riksdagen och i Näringsdepartementet – det blir ingen Spårväg Syd, sedan kan Christer stå och säga vad han vill.

Samma sak gäller 10-minuterstrafiken på Roslagsbanan och dubbelspår på Nynäsbanan.

Vi i den rödgröna oppositionen har samlat ihop oss till ett ställningstagande när det gäller kollektivtrafiksatsningar, där vi ställer upp på den nationella planeringen som den ser ut i dag och där vi har gjort en särskild hantering av Förbifart Stockholm, men utöver det också fyller på med tio statliga miljarder till kollektivtrafiken i vår region, helt enkelt för att vi ska kunna fullfölja de här projekten och för att vi ska kunna bygga en tunnelbana till Karolinska.

Jag har ställt en fråga med den seriösa ambitionen att ge Wennerholm en chans att här förklara sig. Hur tänker han hantera det här?

I SL har vi nu handlagt en planering som kallas Trafikplan 2020. Där redovisas effekterna av att de olika projekten fullföljs, och det redovisas att kollektivtrafikresandet inte kommer att öka. Det krävs mer insatser.

Christer Wennerholms svar på detta här inför fullmäktige är avslöjande: han svarar inte! Han hånar de frågeställningar som gäller kommuninvånarna utanför Stockholms innerstad. Det är Wennerholms klara besked, till er här i fullmäktige men också till alla väljare i Stockholms län.

Vård rödgröna besked är: Vi tar er på allvar, och vi tänker se till att ni också får en bättre kollektivtrafik.

Anförande nr 178

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (V): Ordförande, fullmäktige! Vi i de södra förortererna och i de södra kommunerna är 460 000 invånare, och vi har inte fått några som helst satsningar under den moderatledda alliansens styrning av landstinget de senaste fyra åren. Alla satsningar har skett i city och i norrort. Det är allvarligt, därför att bristerna är som störst.

Hela tiden möts jag nu i söderort hela tiden av Moderaternas valaffischer. Där står det: Vi bygger Spårväg Syd. Jaha – så Christer har hittat nya pengar nu? Men är inte det lite att glida på sanningen? Jag skickade en insändare till Mitt i Söderort om att nu ljuger Moderaterna, men det kanske är att glida på sanningen – att ljuga kan vara att ta till övertoner. För det är ju faktiskt så att ni bara har avsatt 500 miljoner kronor, och det kommer i slutet av perioden med byggstart 2019.

Jag vill bara ha det svaret av dig, Christer: Har du för avsikt att se till att det blir några mer pengar för byggandet av den otroligt angelägna Spårväg Syd, eller är det här bara ett valflask där ni glider på sanningen och inte alls tänker göra den här viktiga satsningen?

Anförande nr 179

M a r i e Å k e s d o t t e r (MP) Jag läser i svaret från Christer Wennerholm återigen en historieskrivning om oppositionens oduglighet och oförmåga förra mandatperioden. Det som Christer Wennerholm glömmer är att i slutskedet av förra mandatperioden infördes trängselavgifter. Då var röstläget otroligt högt – man trodde nästan att vi stod inför en katastrof. Nu är de kvar, så ni tyckte tydligen till slut att de ändå var ganska bra. Trängselavgifterna har faktiskt hjälpt till att flytta över en del bilism till kollektivtrafiken. Vi skulle önska att ni använde det styrmedlet betydligt bättre och mer effektivt än vad ni gör och att intäkterna inte går till vägar. De borde ju gå till kollektivtrafik!

Er politik leder faktiskt till en ökad andel bilism, det är belagt. Ni kan säga vad ni vill, trolle med statistik och så där. Här läser jag att befolkningsen har vuxit med 130 000 personer, och under samma period har SL fått drygt 220 000 fler påstigande varje vardag. Frågan är: Vad innebär det egentligen? När jag tittar lite snabbt på det ser det ut som att det är fler som åker bil än kollektivt i alla fall.

Som sagt, det är enkelt att skriva önskelistor, men det är inte särskilt seriöst när ni inte har finansieringen till det. Så jag undrar också: Var är stälarna till stålet? Ni tycks ju ha pengar till betong i alla fall – ganska mycket ska ni satsa på det. Var är pengarna?

Anförande nr 180

J a n S t r ö m d a h l (V): Fru ordförande och ärade ledamöter! Lars Dahlbergs fråga handlar i grunden om åtgärder för att öka kollektivtrafikandelen i Stockholm. Svaret från Christer Wennerholm är: Ja, vi bygger ut, vi satsar 100 miljarder kronor fram till 2021 för att bygga ut kollektivtrafiken i Stockholms län, och så räknar han upp ett antal banor, linjer och så vidare – men andra posten i denna uppräkningslista är Förbifart Stockholm. Enligt Christer Wennerholm är alltså Förbifart Stockholm den näst viktigaste delen i kollektivtrafiksystemet för Stockholm och skulle då bidra till att minska bilreseandelen. Det här får inte jag riktigt ihop. Det skulle jag vilja ha en förklaring till.

Enligt alla beräkningar och analyser av den så kallade Förbifarten har den den verkan, att den ökar biltrafikandelen och underminerar kollektivtrafikandelen. Då har man försökt att rädda projektet genom att säga: Men vi kan köra lite buss på Förbifarten! Det har visat sig nästan omöjligt, och dessutom har SL och regionplanekontoret i alla sina tidigare analyser kommit fram till att en västlig förbindelse för en stark förbifart låg till och med för långt västerut när man tittade på Kungsholmenbanan.

Det här stämmer inte. Förbifarten är inte en satsning på kollektivtrafiken. Det blir underbetyg, Wennerholm!

Anförande nr 181

S t e l l a F a r e (FP): Ordförande, fullmäktige! Jag vänder mig lite mot den ofta uttalade myten att det inte satsas på söderort. Då tar man alltid upp Spårväg Syd som ett exempel på detta: Varför blir den inte av, varför prioriteras inte detta? Jag skulle då vilja påminna om Citybanan. Det verkar som att Gunilla har glömt bort Citybanan, som kommer att fördubbla möjligheten att köra tågtrafik genom Getingmidjan och som kommer att påverka 250 000 resenärer dagligen och ge dem en mycket högre kvalitet. Jag tror nog att man kan säga att det kommer att påverka kvaliteten på resandet i hela södra länet, och i hela Mälardalen för den delen. Det är verkligen en satsning som heter duga!

Sedan skulle jag också vilja lyfta en mer närliggande fråga. Nytt signalsystem på röda linjen på tunnelbanan är en fråga som har varit uppe många gånger, vi har bestämt att detta ska ske och en upphandling kommer att ske. Det betyder också att den röda linjen, där det tar ungefär samma tid som att åka till Uppsala att komma till ändstationen, kommer att få mycket bättre turtäthet genom ett nytt signalsystem. Det är också en väldigt stor och dyr satsning som vi gör i SL just nu.

Det verkar som att det är tacksamt att sprida myten om orättvisor mellan de olika länshalvorna, men det stämmer faktiskt inte om man är lite mer noggrann, och kanske också lite mer noggrann med sanningen.

Anförande nr 182

D e m b a B a h (MP): Ordförande, åhörare! När ni talar om att kollektivtrafiken har ökat, beror det inte på er satsning på kollektivtrafiken utan det beror på att folk i Stockholmstrakten faktiskt har börjat inse att bilåkande påverkar miljön, och då har de börjat ställa sina bilar hemma. Men nu när de börja åka med kollektivtrafiken blir det trångt, och det blir svårt att komma fram.

I stället för att använda de pengar som kommer från trängselavgiften till att bygga ut kollektivtrafiken satsar ni på att bygga mer vägar. Jag tycker att det skulle vara mycket bättre att satsa pengarna på att bygga ut kollektivtrafiken, så att stockholmarna som har börjat bli miljömedvetna och gärna vill lämna sina bilar hemma kan åka kollektivtrafik och komma fram i tid till sina jobb.

Anförande nr 183

Fredrik Kronberg (M): När man diskuterar det här med oppositionen och kanske framför allt med miljöpartister på många håll, blir det samma egendomliga diskussion och samma egendomliga syn på fördelningen mellan trafikslag. Jag tvingas då varenda gång säga: Det är inte Los Angeles vi pratar om, utan en storstadsregion som har en av världens högsta kollektivtrafikandelar bland de utvecklade länderna. Det betyder att vi har tagit hand om en väldigt stor andel av kollektivtrafikintresset, och ska vi då göra några ytterligare åtgärder så måste vi tänka efter oerhört noga så att vi verkligen när dem som har det starkaste intresset av att använda bil. Det är den situationen vi är i, vi jobbar på marginalen när vi pratar om att lösa kollektivtrafik. Självklart ska vi följa med i befolkningsökningen, det är viktigt.

Ibland får jag ett intryck av att det finns en sorts ryggmärgsreflex från oppositionen, att lägger man pengar på väg så har vi automatiskt underfinansierat kollektivtrafiken. Jag har inte sett några som helst bevis för detta. Alltid ska ni använda alla pengar som läggs på väg. Det känns som en ren bilfientlighet och ingenting annat.

Förbifarten är just vad som sägs, en förbifart. Om man tittar på en ordentligt stor karta över den vägen, från Uppsala till Södertälje eller något sådant, så ser man att det faktiskt är en rakare väg för att komma *förbi* Stockholm, om man kommer norrifrån eller söderifrån och inte har Stockholm som målpunkt. Vi vill få bort genomfartstrafiken, som inte ska till Stockholm, och se till att det är de som ska in till Stockholm eller runt i Stockholm som använder de vägar vi har.

Med det synsättet, att den har uppgiften att framför allt ta hand om fjärrtrafik som ska förbi och underlätta för trafiken i staden, förstår jag inte var begreppet "underminera kollektivtrafiken" kommer ifrån.

Anförande nr 184

Gunnilla Roxby Cromvall (V): Stella Fare, jag tror du är lite dålig på geografin i söderort. Citybanan kommer ju att gå från Södertälje via Älvsjö och sedan in i city, och det hjälper inte oss som bor i de södra länsdelarna förutom de som bor på just de orterna.

Det vi pratar om nu är det som går på tvärs. För mig tar det 5 minuter att köra bil från Älvsjö till Skärholmen, men det tar minst 40 minuter att ta mig dit kollektivt. Så ser det ut, och ännu allvarligare blir det om man ska åka från Skarpnäck till Skärholmen.

Christer, jag noterar att jag får inget svar. Då tolkar jag det som att du ljugar på Moderaternas affischer när du säger att ni ska bygga Spårväg City, därför att ni har inte avsatt några pengar alls för det under de kommande 11–15 åren. Det här ett ljug som är allvarligt, för du försöker lura väljare i söderort och Södertörn, vi som verkligen behöver Spårväg City, att rösta på dig.

Jag noterar att det kommer inget svar.

Anförande nr 185

Marie Åkesdotter (MP): Fredrik Kronberg, Miljöpartiet väljer att bygga kollektivtrafik framför vägtrafiksatsningar. Det finns flera orsaker till det. Det handlar om ansvar. Under många år har bilen tagit andelar från kollektivtrafiken, och det är ju helt oacceptabelt ur ett hållbarhetsperspektiv. Det är inte att ta ansvar.

Att ta ansvar är faktiskt att använda våra pengar på rätt sätt. Vi har inte obegränsat med pengar i samhället. Har du det?

Dessutom finns det ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv. Det är fler som åker kollektivt, då ska vi också bygga för dem.

Slutligen för att vi har ett klimatproblem att hantera. Eller är det helt okänt för dig, Fredrik Kronberg? Vad tänker du göra åt klimatproblemet?

Anförande nr 186

Landstingsrådet Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Det här blir ju mitt avslutande inlägg – med de talarregler vi har får man inte vara uppe så många gånger i en interpellationsdebatt.

Jag beklagar att vi inte kan få några klara besked när det gäller Mälarbanan, Spårväg Syd, Roslagsbanan och Nynäsbanan. Det är fyra viktiga projekt, om man vill att kollektivtrafiken ska förbättras i hela Stockholms län och om vi ska kunna klara av att konkurrera med bilismen.

Vi socialdemokrater har pekat ut tunnelbanans betydelse – det är ju 40 procent av SL:s resande som sker med tunnelbanan – för framtiden. Jag skulle gärna ha sett att Christer Wennerholm i talarstolen hade sagt någonting positivt om vikten av att bygga ut tunnelbanan, för det är bara så vi på allvar kan hämta hem andelar från bilismen: genom att erbjuda en snabb, bekväm och smidig resa med kollektivtrafiken.

Jag noterar för protokollet att lögnen om hur trafikutvecklingen har sett ut står kvar. Christer Wennerholm vill inte ändra på det, och det beklagar jag.

Anförande nr 187

Fredrik Kronberg (M): Min poäng i mycket av det jag sade när det gällde kollektivtrafiken är att jag aldrig har hört någon miljöpartist erkänna den höga kollektivtrafikandel som vi har i Stockholms län, som är grunden för den här diskussionen, så att vi åtminstone får samma grundplatta att utgå ifrån. Sedan kan vi diskutera fördelning och hur vi ska lösa det här.

Vi löser det som så att vi vill se till att vi har både en bra kollektivtrafik, som hänger med i befolkningsutvecklingen, och att det också finns biltrafik. För det finns ett individuellt behov av resor, som ni inte löser.

Anförande nr 188

Jan Strömdahl (V): Det blir lite förvirrad debatt här om allt möjligt.

Fredrik Kronberg sade: Att Förbifarten är en förbifart kan man se på kartan. Men Förbifartens funktion är att kunna pumpa in mer biltrafik till Storstockholm, och man har bedömt att andelen förbifartstrafik är i alla fall bra mycket under 10 procent. Det handlar om några procentandelar som är ren förbifartstrafik. Att använda begreppet Förbifart Stockholm är lika sanningsenligt som att prata om ”det enda arbetarpartiet”.

Anförande nr 189

Peter Kokum (M): Ledamöter, fru ordförande! Jag blev väldigt förvånad över den här interpellationen, därför att det är valrörelse och att ta upp kollektivtrafiken är inte någonting som ni kan vinna några väljare på. Därför att ni gjorde ingenting under er period – inte ett dugg! Och nu klagar ni över att det var 61 procent och det kanske skulle vara 65 procent för 2006, eller hur det var. Det spelar ingen roll! Vi har ökat antalet påstigande människor med 130 000 under perioden, och andelen har – hur ni än räknar – också ökat.

Vi har planerat, vi har byggt, vi har planerat för framtiden och vi kommer naturligtvis att fortsätta få fram pengar för de visioner och de idéer vi har för att bygga kollektivtrafik i framtiden.

Sedan säger man: Nej, här på sydsidan har det inte gjorts någonting. Alltså, jag har varit med, och Roxby Cromvall har nog suttit i salen även om hon inte beslutar, gudskelov, och beslutat om utbyggnad av dubbelspår mellan Södertälje Hamn och Södertälje Centrum och om Nynäsbanan, så nog byggs det! Och nog planeras det, både för Södertälje Syd och för Citybanan för alla dessa miljarder.

Den här debatten borde ni ha undvikit att ta, för den är, som jag hör på argumenten, rena haveriet.

Anförande nr 190

D e m b a B a h (MP): Man pratar hela tiden om Förbifarten, men för oss som bor i södra Järva är det ingen förbifart – där kommer det att dundra fram 150 000 bilar om dagen i en rondell, med det buller det ger och vars hälsokonsekvenser man ännu inte har tittat på. För oss är det inte en förbifart utan innebär bara mera koldioxid, mera bilar och mindre ute och gå.

Anförande nr 191

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är nästan rörande att tillgodogöra sig alternativet som vill göra gällande att man ska styra. Jag förstår varför ni har valt folkomröstning som lösningen på att skilja er från oenigheten kring Förbifarten, ett av de viktigaste integrationsprojekten som den här regionen har framför sig, om man vill att vår region ska fungera när det flyttar in ett nytt Norrköping vart fjärde år. Se till att människor kan röra sig med kollektiva trafiklösningar och med bil när så behövs, i en modern framtid med visionen att bilarna inte går på de bränslen de har i dag utan drivs med eller att bussarna gör det – också på Förbifarten.

Men det är klart att man kan se framtiden som ett hot och tycka att utveckling är något obehagligt, som man helst inte ska ägna sig åt. Jag ser det däremot så, att Stockholm och Stockholmsregionen kan bli en region i världsklass, och till den här regionen kan människor flytta från hela världen. Det är vad som kommer att behövas i en framtid, när arbetskraften i vår region inte räcker till för att lösa de uppgifter som krävs för att medborgarna som bor här ska få en fungerande vardag.

Vi har på kort sikt levererat en bättre fungerande vardag till dem som bor här. Alliansens politik har inneburit att kollektivtrafiken är mer punktlig och att människor kan lita på, i större utsträckning än tidigare, att vardagen kan fungera. Det tycker jag är bra. Men vi är inte nöjda med det. Vi vill gå vidare. Det är därför vi satsar på fortsatt utbyggnad.

Sedan kan man ju göra långa önskelistor, och man kan säga: Vi har mer pengar än vad ni har! Och, Dahlberg, det har ju Miljöpartiet – för de tänker ju inte tillåta dig att bygga Förbifarten. Det där ska vi som vanligt sitta och vänta på. Innan vi har väntat färdigt på att spaden ska i jorden, mina vänner, har ett nytt Norrköping till flyttat till Stockholmsregionen och trafiklösningarna finns inte där – lösningarna på att förflytta människor i väldigt stor utsträckning med kollektivtrafik.

Varje dag görs det drygt 1,3 miljoner resor i tunnelbanan – men kom ihåg att det görs lika många resor med buss. För att de bussarna ska komma fram, mina vänner, behövs det ett modernt fungerande gatunät och vägnät.

Herr Dahlberg har dåligt sällskap. Hans sällskap vill inte skapa gatuutrymme för de resenärerna i de bussarna. Dessutom vill han ju ta bort vart tredje tunnelbanetag ut till väster.

Anförande nr 192

Stella Fare (FP): Det är inget fel att ha en förankring där man bor, och det är väl grunden till mångas engagemang. Men ibland blir det lite väl mycket bypolitik i SL:s styrelse. Jag tyckte att Gunilla Roxby Cromvall visade exempel på detta med sin plötsligt snäva definition av söderort.

Jag vill gärna upprepa detta: 16 miljarder på Citybanan kommer att betyda en oerhört mycket bättre tillgänglighet och framkomlighet för pendeltågstrafiken, och det kommer att påverka människor i söderort. Vi har dessutom 325 000 nya avgångar i kollektivtrafiken som helhet i år. Snacka om satsning! Framför allt är det busstrafik, som ju alla känner till är dominerande i hela länet.

Anförande nr 193

Kerstin Pettersson (V): Fru ordförande! Jag hade egentligen inte tänkt gå upp, men jag kunde inte låta bli när Peter Kockum sade att man har beslutat om dubbelspår den här mandatperioden. Det har diskuterats länge, men det har inte kunnat komma till stånd därför att flera huvudmän skulle vara delaktiga.

Tillgängligheten från Södertälje är inte hundra procentig. Det kan bero på Trafikverket eller andra saker, men jag tycker inte man ska säga att vi har en fullgod tillgänglighet när det inte fungerar fullt ut för oss som bor längst ut i söderort.

Anförande nr 194

Sverre Launy (V): Ordförande, ledamöter! Jag hade egentligen inte heller tänkt gå upp i debatten, eftersom jag dras med en förkylning. Om min röst hakar upp sig får ni leva med det, för jag kunde inte låta bli.

Under den senaste månaden har jag vid flera tillfällen ute hört samma typ av resonemang som Christer Wennerholm för här från alliansen: man ska göra än det ena, än det andra – men man redovisar inte riktigt när och man redovisar inte riktigt med vilka pengar.

Jag kan utifrån det dra slutsatsen att man i ganska stor utsträckning har lärt sig under den här mandatperioden, då man ändå har haft någon form av makt, att trola med knäna. Det kanske är dags att skicka Joe Labero i pension? För det finns ingenstans tydligt beskrivet var och när Spårväg Syd kommer att byggas i det Christer Wennerholm säger, och det finns ingen tydlig finansiering heller. Det gör det hos de rödgröna, och det tycker Christer Wennerholm kanske inte om.

När det gäller satsningar på sydsidan kan vi konstatera: Ja, det blir dubbelspår till Södertälje Hamn, ja, det blir dubbelspår från Västerhaninge till Tungelsta. Men kommer det att få någon större effekt på turtätheten, kommer det att få någon större effekt på tidhållningen? Svar: Nej, det gör det inte. Det är liksom en symbolhandling man har gjort – som är vällovlig i och för sig och som skulle behöva göras den dag man bygger ut hela vägen till Nynäshamn. Men några stora satsningar, som ger stora effekter som man gärna vill ge sken av här, det är det faktiskt inte.

Det pratas om att andelen kollektivtrafik i Stockholmsregionen är hög. Ja, det är den. Men med tanke på hur situationen ser ut både när det gäller framtida klimatutveckling och när det gäller framtida befolkningsutveckling kan man konstatera att den är inte tillräckligt hög nu, och den kommer inte att bli tillräckligt hög ens om man börjar bygga tunnlar. Det är inte så att Citytunneln eller vad man ska kalla den – det är väl samma sak som i Malmö – kommer att lösa speciellt många problem för dem som bor söder om Söder, och det är ett stort antal människor. Den sträckningen kommer att underlätta resandet i nord-sydlig riktning, men inte på tvären i länet. Med det resonemang man för här när det gäller den tunneln och när det gäller Förbifart Stockholm kan man lugnt konstatera, landstingsledamöter, att alliansens företrädare i de här frågorna präglas av ett mycket snävt tunnelseende.

Anförande nr 195

P e t e r K o c k u m (M): Ledamöter, fru ordförande! Kerstin Pettersson säger att hon gick upp med anledning av att jag sade att vi har diskuterat och diskuterat det här i många år. Ja, men det är ju det viktiga! Vi beslöt, vi genomför.

Problemet är just att ni har diskuterat, och ni ska diskutera Förbifarten, och ni ska folkomrösta om Förbifarten. Det blir ju ingenting!

Det måste till verkstad för att göra saker och ting.

Anförande nr 196

K e r s t i n P e t t e r s s o n (V): Ja, men det är ju inte landstingets förtjänst att det här blev till, utan det beror på att de statliga myndigheterna fattade beslut tillsammans med landstinget.

Förteckning över talare

(siffrorna avser anförandets nummer)

Jönsson Georg (M) 8:1

Askensten Åke (MP) 8:2, 4, 114, 116, 118, 131, 133

Landstingsrådet Rydberg (FP) 8:3, 29, 31, 33, 35, 37

Jörnehed Håkan (V) 8:5, 7, 9, 11, 49, 51, 53, 65, 67, 77, 79, 81, 85, 88, 108, 110, 112, 125, 127, 129, 165, 167, 170

Landstingsrådet Elmsäter-Svärd (M) 8:6, 8, 10, 12, 14, 16, 19, 21, 83, 120, 122, 124

Landstingsrådet Larsson (S) 8:13, 15, 17, 30, 32, 39, 41, 45, 47, 60, 62, 89, 91, 94

Magnusson Thomas (V) 8:18, 20, 22, 24, 26

Landstingsrådet Andersson (C) 8:23, 25, 38, 40, 42, 50, 52, 55, 57, 64, 66, 68, 98, 100

Gunnarsson Vivianne (MP) 8:27, 34, 36, 54, 56, 58, 86, 93, 96, 97, 99, 101

Landstingsrådet Dahlberg (S) 8:28, 102, 104, 106, 175, 177, 186

Lidwall Pia (KD) 8:43, 74, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 171, 174

Landstingsrådet Reinfeldt (M) 8:44, 46, 48, 70, 72, 78, 80

Landstingsrådet Nyman (KD) 8:59, 61, 63, 126, 128, 130

Åkesdotter Marie (MP) 8:69, 71, 73, 75, 179, 185

Attergren Granath Anna (FP) 8:76

Landstingsrådet Batljan (S) 8:82

Landstingsrådet Wallhager (FP) 8:84, 87, 109, 111, 113

Landstingsrådet Lundquist (M) 8:90, 92, 95

Landstingsrådet Wennerholm (M) 8:103, 105, 107, 115, 117, 132, 134, 136, 138, 140, 148, 150, 152, 176, 191

Lönnberg Anders (S) 8:119, 121, 123

Sjölander Johan (S) 8:135, 137, 139

Pettersson Kerstin (V) 8:141, 143, 145, 169, 173, 193, 196

Lindquist Olov (FP) 8:142, 144, 146

Westin Dan (MP) 8:147, 149, 151

Ros Inger (S) 8:153, 155, 157

Enocsson-Mårtensson Christina (S) 8:159, 161, 163

Matthiesen Ann-Sofi (MP) 8:172

Roxby Cromvall Gunnilla (V) 8:178, 184

Strömdahl Jan (V) 8:180, 188

Fare Stella (FP) 8:181, 192

Bah Demba (MP) 8:182, 190

Kronberg Fredrik (M) 8:183, 187

Kockum Peter (M) 8:189, 195

Launy Sverre (V) 8:194